

Bruxelles, den 5.7.2023
COM(2023) 435 final

ANNEX 1 – PART 3/3

BILAG

til

Forslag til Rådets afgørelse

**om indgåelse på Den Europæiske Unions vegne af interimsaftalen om handel mellem
Den Europæiske Union og Republikken Chile**

KAPITEL 22

STATSEJEDE VIRKSOMHEDER, VIRKSOMHEDER INDRØMMET SÆRLIGE RETTIGHEDER ELLER PRIVILEGIER OG UDPEGEDE MONOPOLER

ARTIKEL 22.1

Anvendelsesområde

1. Parterne bekræfter deres rettigheder og forpligtelser i henhold til artikel XVII, stk. 1 til 3, i GATT 1994, forståelsen vedrørende fortolkningen af artikel XVII i GATT 1994, såvel som i henhold til artikel VIII, stk. 1, 2 og 5, i GATS.
2. Dette kapitel finder anvendelse på en statsejet virksomhed, en virksomhed indrømmet særlige rettigheder eller privilegier og et udpeget monopol ("enhed"), der udøver kommercielle aktiviteter. Hvis en enhed udøver både kommercielle og ikkekommercielle aktiviteter¹, er kun de kommercielle aktiviteter omfattet af dette kapitel.
3. Dette kapitel finder anvendelse på statsejede virksomheder, virksomheder indrømmet særlige rettigheder eller privilegier og udpegede monopoler på alle forvaltningsniveauer.

¹ Ikkekommercielle aktiviteter kan omfatte udførelse af legitime public service-opgaver eller aktiviteter, som er direkte forbundet med sikringen af det nationale forsvar eller den offentlige sikkerhed.

4. Dette kapitel finder ikke anvendelse på en parts indkøb af en vare eller en tjenesteydelse til statslig brug og uden sigte på kommercielt videresalg eller levering af en vare eller en tjenesteydelse til kommercielt salg, uanset om indkøbet er et "omfattet udbud" i den i artikel 21.2 anvendte betydning.
5. Dette kapitel finder ikke anvendelse på tjenesteydelser, der leveres under udøvelse af offentlig myndighed.
6. Dette kapitel finder ikke anvendelse på statsejede virksomheder, virksomheder indrømmet særlige rettigheder eller privilegier og udpegede monopoler, hvis de årlige indtægter fra enhedens kommercielle aktiviteter i et af de seneste tre på hinanden følgende regnskabsår har været mindre end 100 mio. særlige tegningsrettigheder (SDR)¹.
7. Artikel 22.4 finder ikke anvendelse på sektorer for tjenesteydelser, der ligger uden for denne aftales anvendelsesområde.
8. Artikel 22.4 finder ikke anvendelse i det omfang, en statsejet virksomhed, en virksomhed indrømmet særlige rettigheder eller privilegier eller et udpeget monopol i en part køber og sælger en vare eller en tjenesteydelse i henhold til:
 - a) en eksisterende uforenelig foranstaltning, som parten opretholder, fortsætter, fornyer eller ændrer i henhold til artikel 10.11, 11.8 eller 18.10 som fastsat i dens liste i bilag 10-A, eller

¹ I de første fem år efter denne aftales ikrafttræden er tærsklen på under 200 mio. SDR.

- b) en uforenelig foranstaltning, som parten indfører eller opretholder vedrørende sektorer, delsektorer eller aktiviteter i henhold til artikel 10.11, 11.8 eller 18.10 som fastsat i dens liste i bilag 10-B.

ARTIKEL 22.2

Definitioner

I dette kapitel og i bilag 22 forstås ved:

- a) "kommercielle aktiviteter": aktiviteter, som en virksomhed udøver, og som i sidste instans fører til produktion af en vare eller levering af en tjenesteydelse med henblik på salg på det relevante marked i mængder og til priser, der fastsættes af virksomheden, og som udføres med fortjeneste for øje¹
- b) "kommercielle hensyn": hensyn til pris, kvalitet, rådighed, omsættelighed, transport og andre vilkår og betingelser for køb eller salg eller andre faktorer, som der normalt ville blive taget hensyn til i de kommercielle beslutninger i en privatejet virksomhed, som drives efter markedsøkonomiske principper inden for den relevante erhvervsgren eller industri

¹ Det præciseres, at "kommercielle aktiviteter" ikke omfatter aktiviteter, der udøves af en virksomhed, der opererer på nonprofitbasis eller på omkostningsdækningsbasis.

- c) "udpege": at oprette eller tillade et monopol eller at udvide omfanget af et monopol til at omfatte yderligere varer eller tjenesteydelser
- d) "udpeget monopol": en enhed, herunder en gruppe af enheder eller et statsligt organ, som på det relevante marked på en parts territorium er udpeget som den eneste leverandør eller køber af en vare eller tjenesteydelse, men omfatter ikke en enhed, som har fået tildelt en eksklusiv intellektuel ejendomsrettighed alene på grund af en sådan tildeling
- e) "virksomhed indrømmet særlige rettigheder eller privilegier"¹: en offentlig eller privat virksomhed, som af en part retligt eller faktisk er blevet indrømmet særlige rettigheder eller privilegier; særlige rettigheder eller privilegier indrømmes af en part, når den på anden måde end efter objektive, forholdsmæssige og ikkediskriminerende kriterier angiver eller begrænser antallet af virksomheder med tilladelse til at levere varer eller tjenesteydelser til to eller flere, idet der tages hensyn til den specifikke sektorlovgivning, hvorefter rettighederne eller privilegierne er indrømmet, hvilket i væsentlig grad påvirker andre virksomheders mulighed for at levere de samme varer eller tjenesteydelser i det samme geografiske område på i alt væsentligt ensartede betingelser
- f) "tjenesteydelse, der leveres under udøvelse af offentlig myndighed": en tjenesteydelse, der leveres under udøvelse af offentlig myndighed som defineret i artikel 1, stk. 3, litra b), i GATS, herunder som defineret i bilaget om finansielle tjenesteydelser til GATS, hvis det er relevant, og

¹ Det præciseres, at tildelingen af en licens til et begrænset antal virksomheder med henblik på allokering af en knap ressource i henhold til objektive, forholdsmæssige og ikkediskriminerende kriterier ikke i sig selv udgør en eksklusiv eller særlig rettighed.

- g) "statsejet virksomhed": en virksomhed, som ejes eller kontrolleres af en part¹.

ARTIKEL 22.3

Generelle bestemmelser

Uden at det berører en parts rettigheder og forpligtelser i henhold til dette kapitel, er der intet i dette kapitel, der forhindrer en part i at oprette eller opretholde statsejede virksomheder, udpege eller opretholde monopoler eller indrømme virksomheder særlige rettigheder eller privilegier.

ARTIKEL 22.4

Ikkediskriminerende behandling og kommercielle hensyn

1. Hver part sikrer, at alle deres statsejede virksomheder, virksomheder indrømmet særlige rettigheder eller privilegier og udpegede monopoler, når de er involveret i kommercielle aktiviteter:
 - a) handler i overensstemmelse med kommercielle hensyn ved køb eller salg af en vare eller en tjenesteydelse, undtagen for at opfylde krav i forbindelse med deres public service-opgaver, som ikke er uforenelige med litra b) eller c)

¹ Ved fastlæggelsen af ejerskab eller kontrol undersøges fra sag til sag alle relevante retlige og faktuelle elementer.

b) ved køb af en vare eller tjenesteydelse:

- i) indrømmer en vare eller tjenesteydelse, som leveres af en virksomhed fra den anden part, en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, den indrømmer en tilsvarende vare eller tjenesteydelse, der leveres af partens egne virksomheder, og
- ii) indrømmer en vare eller en tjenesteydelse, som leveres af en virksomhed, der er en omfattet virksomhed som defineret i artikel 10.2, stk. 1, litra d), på den pågældende parts territorium, en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, der gives en tilsvarende vare eller tjenesteydelse, der leveres af virksomheder på det relevante marked inden for den pågældende parts territorium, som er partens egne investorers investeringer, og

c) ved salg af en vare eller tjenesteydelse:

- i) indrømmer den anden parts virksomheder en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, den indrømmer partens egne virksomheder, og
- ii) indrømmer en virksomhed, der er en omfattet virksomhed som defineret i artikel 10.2, stk. 1, litra d), på den pågældende parts territorium en behandling, der ikke er mindre gunstig end den, den indrømmer virksomheder på det relevante marked på den pågældende parts territorium, som er partens egne investorers investeringer.

2. Stk. 1 hindrer ikke statsejede virksomheder, virksomheder indrømmet særlige rettigheder eller privilegier eller udpegede monopoler i at:

- a) købe eller levere varer eller tjenesteydelser på forskellige vilkår eller betingelser, herunder vilkår eller betingelser vedrørende pris, forudsat at sådanne forskellige vilkår eller betingelser er i overensstemmelse med kommercielle hensyn, eller
- b) afvise at købe eller levere varer eller tjenesteydelser, forudsat at afvisningen foretages i overensstemmelse med kommercielle hensyn.

ARTIKEL 22.5

Reguleringsmæssig ramme

- 1. Parterne gør bedst mulig brug af internationale standarder, hvor det er relevant, herunder OECD's retningslinjer om corporate governance i statsejede virksomheder.
- 2. Hver part sikrer, at ethvert regulerende organ eller andre organer, der udøver en reguleringsmæssig funktion, og som den opretter eller opretholder:
 - a) er uafhængigt af og ikke står til ansvar over for nogen af de virksomheder, som det regulerer, med henblik på at sikre reguleringsfunktionens effektivitet, og

b) handler upartisk¹ under lignende omstændigheder i forhold til alle de virksomheder, som det regulerer, herunder statsejede virksomheder, virksomheder indrømmet særlige rettigheder eller privilegier og udpegede monopoler².

3. Hver af parterne anvender deres love og forskrifter på statsejede virksomheder, virksomheder indrømmet særlige rettigheder eller privilegier og udpegede monopoler på en sammenhængende og ikkediskriminerende måde.

ARTIKEL 22.6

Gennemsigtighed

1. En part ("den anmodende part"), som har grund til at antage, at dens interesser i henhold til dette kapitel påvirkes negativt af kommercielle aktiviteter, som udøves af en statsejet virksomhed, en virksomhed indrømmet særlige rettigheder eller privilegier eller et udpeget monopol fra den anden part, kan anmode denne anden part ("den anmodede part") om skriftligt at forelægge oplysninger om den pågældende enheds kommercielle aktiviteter med relation til gennemførelsen af dette kapitel.

¹ Det præciseres, at den upartiskhed, hvormed det regulerende organ udøver sine reguleringsmæssige funktioner, skal vurderes i henhold til det pågældende regulerende organs generelle adfærd eller praksis.

² Det præciseres, at for de sektorer, hvor parterne er blevet enige om specifikke forpligtelser vedrørende det regulerende organ i andre kapitler i denne aftale, har de relevante bestemmelser i disse andre kapitler forrang.

2. Den anmodende part skal i en anmodning, jf. stk. 1, redegøre for, hvordan den pågældende part mener, at enhedens aktiviteter kan påvirke den pågældende parts interesser i henhold til dette kapitel, og angive, hvilke af de i stk. 3 anførte oplysninger den anmoder om.
3. Den anmodede part forelægger følgende oplysninger som specificeret i overensstemmelse med stk. 1:
 - a) enhedens ejerskab og stemmeretsstrukturer med angivelse af den procentdel af aktierne, som parten, dens statsejede virksomheder, virksomheder indrømmet særlige rettigheder eller privilegier eller udpegede monopoler ejer tilsammen, og den procentdel af stemmerettighederne, som de tilsammen har i enheden
 - b) en beskrivelse af eventuelle særlige aktier eller særlige stemmerettigheder eller andre rettigheder, som parten, dens statsejede virksomheder, virksomheder indrømmet særlige rettigheder eller privilegier eller udpegede monopoler har, hvis sådanne rettigheder er forskellige fra dem, der er knyttet til enhedens almindelige aktier
 - c) enhedens organisatoriske struktur og sammensætningen af dens bestyrelse eller et tilsvarende organ

- d) en beskrivelse af, hvilke statslige myndigheder eller offentlige organer der regulerer eller fører tilsyn med enheden, en beskrivelse af de rapporteringskrav, som enheden er pålagt af disse myndigheder eller offentlige organer, og disse statslige myndigheders eller offentlige organers rettigheder og praksis med hensyn til udnævnelse, afskedigelse eller aflønning af ledende medarbejdere og medlemmerne af enhedens bestyrelse eller et tilsvarende ledelsesorgan
- e) enhedens årlige indtægter og samlede aktiver i de seneste tre år, for hvilke der foreligger oplysninger
- f) eventuelle undtagelser, immuniteter og dertil knyttede foranstaltninger, som enheden er omfattet af i henhold til den anmodede parts love og forskrifter, og
- g) eventuelle yderligere oplysninger om enheden, som er offentligt tilgængelige, herunder årsrapporter og tredjepartsauditter.

4. Stk. 1, 2 og 3 forpligter ikke en part til at videregive fortrolige oplysninger, når videregivelsen ville være uforenelig med dens love og forskrifter, vanskeliggøre håndhævelse af loven eller på anden måde være i strid med offentlige interesser eller krænke bestemte virksomheders legitime kommercielle interesser.

5. Hvis de ønskede oplysninger ikke er tilgængelige for den anmodede part, giver denne part den anmodende part en skriftlig begrundelse herfor.

ARTIKEL 22.7

Partspecifikt bilag

1. Artikel 22.4 finder ikke anvendelse på statsejede virksomheders eller udpegede monopolars uforenelige aktiviteter som fastsat af en part i dennes liste i bilag 22 i overensstemmelse med betingelserne for partens liste.
2. Efter anmodning fra en af parterne kan handelsrådet træffe beslutning om at ændre bilag 22 i henhold til artikel 33.1, stk. 6, og skal under alle omstændigheder overveje ændringer af bilag 22 senest fem år efter datoen for denne aftales ikrafttræden.

KAPITEL 23

KONKURRENCEPOLITIK

ARTIKEL 23.1

Principper

Parterne anerkender vigtigheden af fri og ufordrejet konkurrence i forbindelse med handel og investeringer. Parterne erkender, at konkurrencebegrænsende praksis kan lægge hindringer i vejen for velfungerende markeder og underminere fordelene ved handelsliberalisering.

ARTIKEL 23.2

Reguleringsmæssig ramme

1. Hver part opretholder eller indfører konkurrencelovgivning, som finder anvendelse på alle økonomiske sektorer¹, og som på effektiv vis adresserer følgende praksis:
 - a) aftaler mellem virksomheder, beslutninger truffet af virksomhedssammenslutninger og samordnet praksis, som har til formål eller resultat at forhindre, begrænse eller fordreje konkurrencen
 - b) en eller flere virksomheders misbrug af en dominerende stilling og
 - c) sammenlægninger mellem virksomheder, der i betydelig grad forhindrer effektiv konkurrence, navnlig som følge af dannelse eller styrkelse af en dominerende stilling.
2. Hver part sikrer, at alle private og offentlige virksomheder er underlagt den i stk. 1 omhandlede konkurrencelovgivning.

¹ Det præciseres, at konkurrencelovgivningen i Den Europæiske Union finder anvendelse på landbrugssektoren i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 af 17. december 2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om ophævelse af Rådets forordning (EØF) nr. 922/72, (EØF) nr. 234/79, (EF) nr. 1037/2001 og (EF) nr. 1234/2007 (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 671).

3. Anvendelsen af hver parts konkurrencelovgivning bør ikke hverken retligt eller faktisk hindre udførelsen af særlige opgaver af offentlig interesse, som er betroet de pågældende virksomheder. Undtagelser fra en parts konkurrencelovgivning bør være begrænset til opgaver af offentlig interesse, være begrænset til, hvad der er strengt nødvendigt for at nå det ønskede samfundspolitiske mål, og være gennemsigtige.

ARTIKEL 23.3

Gennemførelse

1. Hver part opretholder en funktionelt uafhængig myndighed, som er ansvarlig for, og som råder over de beføjelser og ressourcer, der er nødvendige for fuldt ud at kunne anvende og effektivt håndhæve den i artikel 23.2 omhandlede konkurrencelovgivning.

2. Parterne anvender deres respektive konkurrenceret på en gennemsigtig og ikkediskriminerende måde under overholdelse af principperne om en retfærdig rettergang og retten til forsvar for de berørte virksomheder uanset nationalitet eller ejerskabsstatus.

ARTIKEL 23.4

Samarbejde

1. Parterne erkender, at det er i deres fælles interesse at fremme samarbejdet om spørgsmål, der vedrører deres konkurrencepolitik og håndhævelsen heraf.

2. For at lette samarbejdet kan parternes konkurrencemyndigheder udveksle oplysninger under overholdelse af de fortrolighedsregler, der er fastsat i deres respektive love og forskrifter.
3. Parternes konkurrencemyndigheder bestræber sig på, i videst muligt og relevant omfang, at samordne deres håndhævelsesaktiviteter i forbindelse med samme eller beslægtet adfærd eller samme eller beslægtede sager.

ARTIKEL 23.5

Konsultationer

1. For at fremme den gensidige forståelse mellem parterne¹ eller behandle specifikke spørgsmål vedrørende fortolkningen eller anvendelsen af dette kapitel indleder parterne efter anmodning fra den ene part straks konsultationer om eventuelle spørgsmål, der vedrører fortolkningen eller anvendelsen af dette kapitel. Den part, der anmoder om konsultationer, skal i givet fald angive, hvordan spørgsmålet påvirker handelen eller investeringerne mellem parterne.
2. For at fremme de i stk. 1 omhandlede konsultationer bestræber hver part sig på at stille relevante, ikkefortrolige oplysninger til rådighed for den anden part.

¹ Den Europæiske Union er repræsenteret ved Europa-Kommissionens GD for Konkurrence.

ARTIKEL 23.6

Ikkeanvendelse af tvistbilæggelse

Kapitel 31 finder ikke anvendelse på dette kapitel.

KAPITEL 24

SUBSIDIER

ARTIKEL 24.1

Principper

Parterne anerkender, at der kan ydes subsidier, hvis det er nødvendigt for at nå samfundspolitiske mål. Parterne erkender dog, at visse subsidier potentielt kan lægge hindringer i vejen for velfungerende markeder og underminere fordelene ved handelsliberalisering og konkurrence. Derfor kan en part i princippet ikke yde subsidier, hvis det har eller kan have en negativ indvirkning på handelen eller konkurrencen mellem parterne.

ARTIKEL 24.2

Definition og anvendelsesområde

1. Med henblik på dette kapitel forstås ved "subsider": en foranstaltning, som opfylder de betingelser, der er fastlagt i SCM-aftalens artikel 1.1, uanset om subsidierne er bevilget til en virksomhed, der leverer varer, eller en virksomhed, der leverer tjenesteydelser¹.
2. Dette kapitel finder anvendelse på subsidier, der er specifikke i henhold til SCM-aftalens artikel 2.
3. Dette kapitel finder anvendelse på subsidier til både private og offentlige virksomheder.
4. Hver part sikrer, at subsidier til virksomheder, der har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, er omfattet af reglerne i dette kapitel, i det omfang anvendelsen af disse regler ikke retligt eller faktisk hindrer udførelsen af de særlige opgaver, der er tildelt de pågældende virksomheder. De tildelte opgaver skal være gennemsigtige, og enhver begrænsning eller afvigelse fra anvendelsen af reglerne i dette kapitel må ikke gå ud over, hvad der er nødvendigt for at udføre de tildelte opgaver.

¹ Det præciseres, at denne artikel ikke foregriber resultatet af fremtidige drøftelser i WTO eller relaterede plurilaterale fora om definitionen af subsidier til tjenesteydelser.

5. Artikel 24.5 finder ikke anvendelse på subsidier i forbindelse med handel med varer, der er omfattet af bilag 1 til landbrugsaftalen.
6. Artikel 24.5 og 24.6 finder ikke anvendelse på den audiovisuelle sektor.
7. Artikel 24.5 og 24.6 finder ikke anvendelse på subsidier, der ydes for at hjælpe de oprindelige folk og deres samfund i forbindelse med deres økonomiske udvikling¹. Sådanne subsidier skal være målrettede, forholdsmæssige og gennemsigtige.
8. Artikel 24.5 og 24.6 finder ikke anvendelse på subsidier, der ydes for at afhjælpe skader forårsaget af naturkatastrofer eller andre ekstraordinære begivenheder.
9. Artikel 24.5 finder ikke anvendelse på subsidier, der ydes midlertidigt som reaktion på en økonomisk nødsituation². Sådanne subsidier skal stå i et rimeligt forhold til omstændighederne og være målrettede med henblik på at afhjælpe denne nødsituation.

¹ Med henblik på dette stykke skal de oprindelige folk og deres samfund forstås som defineret i hver af parternes lovgivning. Den Europæiske Unions lovgivning omfatter både lovgivningen i Den Europæiske Union og i hver af dens medlemsstater.

² Ved "økonomisk nødsituation" forstås en økonomisk begivenhed, der skaber en alvorlig forstyrrelse i en parts økonomi. For Den Europæiske Unions vedkommende forstås ved "en parts økonomi" Den Europæiske Unions økonomi eller en eller flere af dens medlemsstaters økonomier.

10. Handelsrådet kan træffe beslutning om at ændre definitionen af "subsidier" i denne artikels stk. 1, i det omfang det vedrører virksomheder, der leverer tjenesteydelser, med henblik på at inkorporere resultatet af fremtidige drøftelser i WTO eller relaterede plurilaterale fora om dette spørgsmål, jf. artikel 33.1, stk. 6, litra a).

ARTIKEL 24.3

Forhold til WTO-overenskomsten

Dette kapitel finder anvendelse med forbehold af en parts rettigheder og forpligtelser i henhold til artikel XV i GATS, artikel XVI i GATT 1994, SCM-aftalen og landbrugsaftalen.

ARTIKEL 24.4

Gennemsigtighed

1. For så vidt angår subsidier, der tildeles eller opretholdes inden for en parts territorium, offentliggør hver part følgende oplysninger:

a) det retlige grundlag og formålet med subsidierne

- b) subsidiernes form
 - c) subsidiernes størrelse eller det beløb, der er budgetteret for subsidierne, og
 - d) om muligt, navnet på modtageren af subsidierne.
2. En part opfylder kravene i denne artikels stk. 1 ved:
- a) meddelelse i henhold til SCM-aftalens artikel 25, forudsat at meddelelsen indeholder alle de denne artikels stk. 1 omhandlede oplysninger og indgives mindst hvert andet år
 - b) meddelelse i henhold til landbrugsaftalens artikel 18 eller
 - c) offentliggørelse, foretaget af parten eller på dennes vegne, på et offentligt tilgængeligt websted senest den 31. december i det kalenderår, der følger efter det år, hvor subsidierne blev ydet eller opretholdt.

ARTIKEL 24.5

Konsultationer

1. Hvis en part finder, at subsidier ydet af den anden part har eller kan have en negativ indvirkning på dens handelsinteresser eller på konkurrencen, kan denne part ("den anmodende part") skriftligt give udtryk for sine betænkeligheder over for den anden part ("den svarende part") og anmode om konsultationer om spørgsmålet. En sådan anmodning skal indeholde en redegørelse for, hvordan subsidierne har eller kan have en negativ indvirkning på den anmodende parts handelsinteresser eller på konkurrencen.

2. Med henblik på stk. 1 kan den anmodende part bede den svarende part om følgende oplysninger vedrørende subsidierne:
 - a) det retlige grundlag og den politiske målsætning eller formålet med subsidierne

 - b) subsidiernes form

 - c) datoerne for subsidierne og deres varighed og eventuelle andre hertil knyttede frister

 - d) kriterierne for tildeling af subsidierne

 - e) det samlede beløb eller det årlige beløb, der er budgetteret for subsidierne

- f) om muligt, navnet på modtageren af subsidierne og
 - g) andre oplysninger, der muliggør en vurdering af subsidiernes negative virkninger.
3. Den svarende part forelægger skriftligt de oplysninger, der anmodes om, jf. stk. 2, senest 60 dage efter datoen for modtagelse af anmodningen.
4. Hvis den svarende part ikke helt eller delvist forelægger de oplysninger, der er anmodet om i henhold til stk. 2 og 3, skal dette begrundes skriftligt af den svarende part.
5. Hvis den anmodende part efter at have modtaget de oplysninger, der er anmodet om, og efter konsultationerne finder, at de pågældende subsidier har eller kan have en væsentlig negativ indvirkning på dens handelsinteresser eller på konkurrencen, bestræber den svarende part sig på at fjerne eller minimere disse virkninger.

ARTIKEL 24.6

Betingede subsidier

1. I forbindelse med ydelsen af nedenstående subsidier fastsætter hver part følgende betingelser:
 - a) for subsidier, hvor staten direkte eller indirekte har ansvaret for at sikre visse virksomheders gæld og passiver, må dækningen af gælden eller passiverne ikke være ubegrænset med hensyn til gældens eller passivernes størrelse eller varigheden af statens ansvar, og
 - b) for subsidier til insolvente eller kriseramte virksomheder (såsom lån og garantier, kontante tilskud, kapitaltilførsler, tilrådighedsstillelse af aktiver under markedsprisen og skattefritagelser) med en varighed på over et år, skal der foreligge en troværdig omstruktureringsplan baseret på realistiske forventninger om inden for en rimelig frist at gøre den insolvente eller kriseramte virksomhed varigt levedygtig igen, og virksomheden, bortset fra små og mellemstore virksomheder, skal selv bidrage til omstruktureringsomkostningerne.
2. Stk. 1, litra b), finder ikke anvendelse på subsidier ydet til virksomheder som midlertidig likviditetsstøtte i form af lånegarantier eller lån begrænset til det beløb, der er nødvendigt for blot at holde en kriseramt virksomheden i gang i den tid, det tager at vedtage en omstrukturerings- eller likvidationsplan.

3. Denne artikel finder kun anvendelse på subsidier, der har eller forventes at have en negativ indvirkning på handelen og konkurrencen for den anden part.
4. Denne artikel finder ikke anvendelse på subsidier:
 - a) der ydes for at sikre, at en virksomhed forlader markedet på en velordnet måde, eller
 - b) kumulerede beløb eller budgetter på under 170 000 SDR pr. virksomhed over en periode på tre på hinanden følgende år.

ARTIKEL 24.7

Anvendelse af subsidier

Hver part sikrer, at virksomhederne udelukkende anvender subsidier til det udtrykkeligt definerede politiske mål, hvortil de er blevet ydet¹.

¹ Det præciseres, at forpligtelsen anses for at være opfyldt, når en part har etableret de relevante lovgivningsmæssige rammer og administrative procedurer til dette formål.

ARTIKEL 24.8

Ikkeanvendelse af tvistbilæggelse

Kapitel 31 finder ikke anvendelse på artikel 24.5, stk. 5.

ARTIKEL 24.9

Fortrolighed

1. Parterne skal ved udveksling af oplysninger i henhold til dette kapitel tage hensyn til de begrænsninger, der pålægges i deres respektive lovgivninger vedrørende tavshedspligt eller forretningshemmeligheder, og sikre beskyttelse af forretningshemmeligheder og andre fortrolige oplysninger.
2. Hvis en part meddeler oplysninger i henhold til dette kapitel, behandler den modtagende part disse oplysninger fortroligt.

KAPITEL 25

INTELLEKTUEL EJENDOMSRET

AFDELING A

GENERELLE BESTEMMELSER

ARTIKEL 25.1

Mål

1. Dette kapitel har følgende mål:
 - a) fremme produktion og markedsføring af innovative og kreative varer og tjenesteydelser mellem parterne og derved bidrage til en mere bæredygtig og inklusiv økonomi for parterne
 - b) fremme og regulere samhandelen mellem parterne samt formindske fordrejningerne af og hindringerne for denne og

- c) sikre et passende og effektivt niveau for beskyttelse og håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder.
2. Målene i artikel 7 i TRIPS-aftalen finder tilsvarende anvendelse på dette kapitel.

ARTIKEL 25.2

Anvendelsesområde

1. Hver part skal opfylde deres forpligtelser i henhold til de internationale aftaler om intellektuel ejendomsret, som de er part i, herunder TRIPS-aftalen.
2. Dette kapitel supplerer og præciserer hver af parternes rettigheder og forpligtelser i henhold til TRIPS-aftalen og andre internationale traktater om intellektuel ejendomsret.
3. Intet i dette kapitel forhindrer en part i at anvende bestemmelser i dens lovgivning, hvorved der indføres højere standarder for beskyttelse og håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, forudsat at disse bestemmelser er forenelige med dette kapitel. Parterne kan hver især frit fastlægge den mest hensigtsmæssige metode til gennemførelse af dette kapitel inden for deres eget retssystem og deres egen retspraksis.

ARTIKEL 25.3

Principper

1. Principperne i artikel 8 i TRIPS-aftalen finder tilsvarende anvendelse på dette kapitel.
2. Parterne, som tager hensyn til de underliggende samfundspolitiske mål for de interne systemer, erkender behovet for at:
 - a) fremme innovation og kreativitet og
 - b) fremme formidlingen af oplysninger, viden, teknologi, kultur og kunst

gennem deres respektive ordninger for intellektuel ejendomsret og under overholdelse af princippet om gennemsigtighed, samt idet der tages hensyn til de relevante interesserede parter interesser, herunder rettighedshavere, brugere og offentligheden.

ARTIKEL 25.4

Definitioner

I dette kapitel og bilag 25-A, 25-B og 25-C forstås ved:

- a) "Bernerkonventionen": Bernerkonventionen til værn for litterære og kunstneriske værker, udfærdiget i Bern den 9. september 1886, og som ændret den 28. september 1979
- b) "intellektuel ejendomsret": alle kategorier af intellektuelle ejendomsrettigheder, der er omfattet af dette kapitels afdeling B, underafdeling 1 til 7, eller af TRIPS-aftalens del II, afdeling 1 til 7. Beskyttelse af intellektuel ejendomsret omfatter beskyttelse mod illoyal konkurrence som omhandlet i Pariserkonventionens artikel 10a
- b) "Pariserkonventionen": Pariserkonventionen om beskyttelse af industriel ejendomsret af 20. marts 1883, senest revideret i Stockholm den 14. juli 1967 og som ændret den 28. september 1979
- c) "Romkonventionen": den internationale konvention om beskyttelse af udøvende kunstnere, fremstillere af fonogrammer samt radio- og fjernsynsforetagender, udfærdiget i Rom den 26. oktober 1961, og

d) "WIPO": Verdensorganisationen for Intellectuel Ejendomsret.

ARTIKEL 25.5

National behandling

1. Hver part skal med hensyn til alle kategorier af intellektuel ejendomsret, der er omfattet af dette kapital, indrømme statsborgere fra den anden part en behandling, der ikke er mindre gunstig end den behandling, som den giver dens egne statsborgere, for så vidt angår beskyttelse¹ af intellektuel ejendomsret, jf. dog de undtagelser, der allerede er fastsat i Pariserkonventionen, Bernerkonventionen, Romkonventionen eller traktaten om intellektuel ejendomsret i forbindelse med integrerede kredsløb, udfærdiget i Washington den 26. maj 1989, og WIPO's traktat om fremførelser og fonogrammer ("WPPT"), udfærdiget i Genève den 20. december 1996. Hvad angår udøvende kunstnere, fremstillere af fonogrammer samt radio- og fjernsynsforetagender, gælder denne forpligtelse kun for de i dette kapitel fastsatte rettigheder.

¹ Med henblik på dette stykke omfatter ordet "beskyttelse" forhold, der påvirker de intellektuelle ejendomsrettigheders disponibilitet, erhvervelse, dækningsområde, opretholdelse og håndhævelse, samt forhold, der påvirker brugen af de intellektuelle ejendomsrettigheder, som specifikt er omhandlet i dette kapitel. I dette stykke omfatter "beskyttelse" endvidere foranstaltninger til at hindre omgåelse af effektive tekniske foranstaltninger samt foranstaltninger vedrørende oplysninger om rettighedsforvaltning.

2. En part kan benytte sig af de undtagelser, der er tilladt i henhold til stk. 1, i forbindelse med dens retslige og administrative procedurer, herunder krav om, at en statsborger fra den anden part skal vælge en processuel bopæl på dens territorium eller udpege en repræsentant på dens territorium, forudsat at en sådan undtagelse:

- a) er nødvendig for at sikre overholdelse af partens love eller forskrifter, der ikke er uforenelige med dette kapitel, og
- b) ikke anvendes på en måde, der udgør en skjult begrænsning af handelen.

3. Stk. 1 finder ikke anvendelse på procedurer i multilaterale aftaler, der er indgået inden for rammerne af WIPO vedrørende erhvervelse eller bevarelse af intellektuelle ejendomsrettigheder.

ARTIKEL 25.6

Intellektuel ejendomsret og folkesundhed

1. Parterne anerkender betydningen af den erklæring om TRIPS-aftalen og folkesundhed, der blev vedtaget i Doha den 14. november 2001 på WTO's ministerkonference (herefter benævnt "Dohaerklæringen"). Parterne skal ved fortolkning og gennemførelse af rettighederne og forpligtelserne i henhold til dette kapitel sikre overensstemmelse med Dohaerklæringen.

2. Hver part gennemfører artikel 31a i TRIPS-aftalen samt bilaget og tillægget til bilaget hertil, som trådte i kraft den 23. januar 2017.

ARTIKEL 25.7

Konsumtion

Intet i denne aftale forhindrer en part i at afgøre, om eller på hvilke betingelser konsumtion af intellektuelle ejendomsrettigheder finder anvendelse i henhold til dens retssystem.

AFDELING B

STANDARDE VEDRØRENDE INTELLEKTUELLE EJENDOMSRETTIGHEDER

UNDERAFDELING 1

OPHAVSRET OG BESLÆGTEDE RETTIGHEDER

ARTIKEL 25.8

Internationale aftaler

1. Hver part bekræfter, at den tilslutter sig og overholder:
 - a) Bernerkonventionen
 - b) Romkonventionen
 - c) WIPO's traktat om ophavsret, udfærdiget i Genève den 20. december 1996

- d) WPPT og
 - e) Marrakeshtraktaten om fremme af adgang til offentliggjorte værker for personer, der er blinde, synshæmmede eller på anden måde læsehandicappede, udfærdiget i Marrakesh den 27. juni 2013.
2. Hver part gør enhver rimelig indsats for at ratificere eller tiltræde Beijingtraktaten om audiovisuelle fremførelser, vedtaget i Beijing den 24. juni 2012.

ARTIKEL 25.9

Ophavsmænd

Hver af parterne giver ophavsmænd eneret til at tillade eller forbyde:

- a) direkte eller indirekte, midlertidig eller permanent reproduktion på en hvilken som helst måde og i en hvilken som helst form, helt eller delvis, af deres værker
- b) enhver form for distribution til offentligheden, ved salg eller på anden vis, af deres originalværker eller kopier heraf

- c) trådbunden eller trådløs overføring til offentligheden af deres værker, herunder tilrådighedsstillelse af deres værker på en sådan måde, at medlemmer af offentligheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, og
- d) kommerciel udlejning til offentligheden af originaler eller kopier af deres computerprogrammer eller kinematografiske værker.

ARTIKEL 25.10

Udøvende kunstnere

Parterne giver udøvende kunstnere eneret til at tillade eller forbyde:

- a) optagelse¹ af deres fremførelser
- b) direkte eller indirekte, midlertidig eller permanent reproduktion på en hvilken som helst måde og i en hvilken som helst form, helt eller delvis, af optagelser af deres fremførelser
- c) distribution til offentligheden, ved salg eller på anden vis, af optagelser af deres fremførelser

¹ Ved "optagelse" forstås en registrering af lyde eller af lyde udtrykt i en anden form, som ved hjælp af et apparatur kan opfattes, reproduceres eller videregives.

- d) trådbunden eller trådløs tilrådighedsstillelse for offentligheden af optagelser af deres fremførelser på en sådan måde, at medlemmer af offentligheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, og
- e) trådløs udsendelse og overføring til offentligheden af deres fremførelser, medmindre fremførelsen i sig selv allerede er en radio- eller fjernsynsudsendelse eller sker på grundlag af en optagelse.

ARTIKEL 25.11

Fremstillere af fonogrammer

Parterne giver fremstillere af fonogrammer eneret til at tillade eller forbyde:

- a) direkte eller indirekte, midlertidig eller permanent reproduktion på en hvilken som helst måde og i en hvilken som helst form, helt eller delvis, af deres fonogrammer
- b) distribution til offentligheden ved salg eller anden overdragelse af ejendomsretten til deres fonogrammer, herunder kopier heraf

- c) trådbunden eller trådløs tilrådighedsstillelse for offentligheden af deres fonogrammer på en sådan måde, at medlemmer af offentligheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt, og
- d) kommerciel udlejning til offentligheden af deres fonogrammer.

ARTIKEL 25.12

Radio- og fjernsynsforetagender

Parterne giver radio- og fjernsynsforetagender eneret til at tillade eller forbyde:

- a) optagelser af deres udsendelser, der transmitteres trådløst
- b) direkte eller indirekte, midlertidig eller permanent reproduktion på en hvilken som helst måde og i en hvilken som helst form, helt eller delvis, af optagelser af deres udsendelser, der transmitteres trådløst, og
- c) trådløs viderespredning af deres udsendelser samt overføring til offentligheden¹ af deres udsendelser, hvis denne foretages på steder, hvortil der er offentlig adgang mod betaling af entré.

¹ Det præciseres, at intet i dette stykke forhindrer en part i at afgøre, på hvilke betingelser denne ret kan udøves, i overensstemmelse med Romkonventionens artikel 13, litra d).

ARTIKEL 25.13

Udsendelse og overføring til offentligheden af i kommercielt øjemed udgivne fonogrammer¹

1. Hver part giver udøvende kunstnere og fremstillere af fonogrammer ret til at sikre, at et enkelt og rimeligt vederlag betales af brugeren, hvis et i kommercielt øjemed udgivet fonogram eller en reproduktion af et sådant fonogram anvendes til sendevirksomhed eller overføring til offentligheden².
2. Hver part sikrer, at det enkelte og rimelige vederlag som omhandlet i stk. 1 deles mellem de pågældende udøvende kunstnere og fremstillere af fonogrammer. Hver part kan fastsætte retsfor skrifter om, hvorledes den udøvende kunstner og fremstilleren af fonogrammet skal dele det enkelte rimelige vederlag, hvis der ikke mellem den udøvende kunstner og fremstilleren af fonogrammet er indgået aftale herom.

¹ Hver part kan indrømme udøvende kunstnere og fremstillere af fonogrammer mere vidtgående rettigheder med hensyn til udsendelse og overføring til offentligheden af fonogrammer, der offentliggøres i kommercielt øjemed.

² Med henblik på denne artikel omfatter "overføring til offentligheden" ikke trådbunden eller trådløs tilrådighedsstillelse for offentligheden af fonogrammer på en sådan måde, at medlemmer af offentligheden får adgang til dem på et individuelt valgt sted og tidspunkt.

ARTIKEL 25.14

Beskyttelsestid

1. Ophavsretten til et værk gælder i ophavsmandens levetid og i mindst 70 år efter vedkommendes død, uanset på hvilket tidspunkt værket lovligt er blevet gjort tilgængeligt for offentligheden¹.
2. I tilfælde af fælles ophavsret til et værk beregnes den i stk. 1 omhandlede beskyttelsestid fra tidspunktet for den længstlevende ophavsmands død.
3. For anonyme eller pseudonyme værker er beskyttelsestiden mindst 70 år efter det tidspunkt, hvor værket lovligt blev gjort tilgængeligt for offentligheden. Hvis det af ophavsmanden valgte pseudonym imidlertid ikke efterlader nogen tvivl om ophavsmandens identitet, eller hvis ophavsmanden afslører identiteten inden for det i første punktum nævnte tidsrum, gælder den beskyttelsestid, der er fastsat i stk. 1.
4. Beskyttelsestiden for et kinematografisk eller audiovisuelt værk udløber tidligst 70 år efter dødstidspunktet for den længstlevende ophavsmand. Det kan i parternes love og forskrifter bestemmes, hvem der skal anses for at være ophavs mændene til et kinematografisk eller audiovisuelt værk.

¹ Hvis en part fastsætter en særlig beskyttelsestid i de tilfælde, hvor en juridisk person anerkendes som rettighedshaver, er beskyttelsestiden mindst 70 år efter det tidspunkt, hvor værket lovligt blev gjort tilgængeligt for offentligheden.

5. Radio- og fjernsynsforetagenders rettigheder udløber 50 år efter datoen for den første udsendelse.
6. Udøvende kunstners rettigheder udløber tidligst 50 år efter datoen for optagelsen af fremførelsen, dog gælder følgende:
- a) Hvis en optagelse af en fremførelse udgives lovligt eller, hvis en part giver mulighed herfor, overføres lovligt til offentligheden inden for den 50-årige periode som omhandlet i dette stykke, beregnes beskyttelsesperioden fra datoen for den første udgivelse eller, hvis dette oplyses af parten, den første overføring til offentligheden. Hvis en part oplyser begge muligheder, beregnes beskyttelsestiden fra datoen for den tidligst forekommende begivenhed.
og
 - b) Hvis en optagelse af en fremførelse på et fonogram udgives lovligt eller, hvis en part giver mulighed herfor, overføres lovligt til offentligheden inden for den 50-årige periode som omhandlet i dette stykke, udløber beskyttelsesperioden tidligst 70 år efter datoen for den første udgivelse eller, hvis dette oplyses af parten, den første overføring til offentligheden. Hvis en part oplyser begge muligheder, beregnes beskyttelsestiden fra datoen for den først forekommende begivenhed.

7. Fonogramfremstilleres rettigheder udløber tidligst 50 år efter optagelsen. Hvis fonogrammet udgives lovligt eller, hvis dette oplyses af parten, overføres lovligt til offentligheden inden for denne periode, udløber disse rettigheder dog tidligst 70 år efter datoen for den første udgivelse eller den, hvis dette oplyses af parten, første overføring til offentligheden. Parterne kan træffe eller opretholde effektive foranstaltninger med henblik på at sikre, at fortjenesten i løbet af de 20 års beskyttelse, der fortsætter efter de 50 år, deles ligeligt mellem udøvende kunstnere og fremstillere af fonogrammer.

ARTIKEL 25.15

Følgeret

1. Hver part sikrer til fordel for ophavsmanden til et originalt billedkunstværk en "følgeret", som er en uoverdragelig og selv på forhånd ufravigelig ret til et vederlag baseret på salgsprisen ved videresalg af det pågældende kunstværk efter ophavsmandens første afhændelse af det¹.
2. Den i stk. 1 omhandlede følgeret finder anvendelse på alt videresalg, hvor der som sælgere, købere eller formidlere deltager professionelle på kunstmarkedet, herunder auktionshuse, kunstgallerier og alle kunsthandlere i øvrigt.

¹ For Chiles vedkommende, og uanset denne artikel, finder artikel 36, stk. 1, i lov nr. 17.366 af 28. august 1970, som ændret ved lov nr. 21.045 af 13. oktober 2017, fortsat anvendelse for så vidt angår beregningen af royalties.

3. Parterne kan hver især bestemme, at den i stk. 1 omhandlede følgeret ikke finder anvendelse på videresalg, hvis sælgeren har erhvervet værket direkte fra ophavsmanden mindre end tre år inden videresalget, og videresalgsprisen ikke overskrider et vist mindstebeløb.

ARTIKEL 25.16

Kollektiv rettighedsforvaltning

1. Parterne fremmer samarbejdet mellem deres respektive kollektive forvaltningsorganisationer for at fremme tilgængeligheden af værker og andre beskyttede frembringelser på deres territorium samt overførslen af indtægter fra rettighederne mellem deres respektive kollektive forvaltningsorganisationer til anvendelse af sådanne værker eller andre beskyttede frembringelser.
2. Parterne fremmer gennemsigtigheden i kollektive forvaltningsorganisationer, navnlig med hensyn til de rettighedsindtægter, de opkræver, de fradrag, de anvender på de rettighedsindtægter, de opkræver, anvendelsen af de rettighedsindtægter, der opkræves, distributionspolitikken og deres repertoire.
3. Hver part sikrer, at kollektive forvaltningsorganisationer etableret på dens territorium, der repræsenterer en anden kollektiv forvaltningsorganisation, som er etableret på den anden parts territorium ved en repræsentationsaftale, opfordres til nøjagtigt, regelmæssigt og omhyggeligt at betale skyldige beløb til den repræsenterede kollektive forvaltningsorganisation samt give den repræsenterede kollektive forvaltningsorganisation oplysninger om de rettighedsindtægter, der er opkrævet på partens vegne, og om eventuelle fradrag i disse rettighedsindtægter.

ARTIKEL 25.17

Indskrænkninger og undtagelser

Hver part må kun indføre indskrænkninger eller undtagelser med hensyn til rettighederne i artikel 25.9 til 25.13 i visse særlige tilfælde, som hverken strider mod den normale udnyttelse af værket eller den anden frembringelse eller indebærer urimelig skade for rettighedshavernes legitime interesser.

ARTIKEL 25.18

Beskyttelse af teknologiske foranstaltninger

1. Hver part indfører en passende retlig beskyttelse mod omgåelse af enhver form for effektiv teknologisk foranstaltning, som en person begår, selv om vedkommende ved eller burde vide, at dette er formålet.
2. Hver part indfører en passende retlig beskyttelse mod fremstilling, import, distribution, salg, udlejning, reklame for salg eller udlejning eller besiddelse i kommercielt øjemed af anordninger, produkter eller komponenter eller ydelse af tjenesteydelser, der:
 - a) er genstand for salgsfremme, reklame eller markedsføring med henblik på omgåelse af enhver effektiv teknologisk foranstaltning

- b) kun i begrænset omfang har andet kommercielt formål eller anden kommerciel anvendelse end omgåelse af enhver effektiv teknologisk foranstaltning, eller
- c) primært er udviklet, produceret, tilpasset eller ydet med henblik på at muliggøre eller befordre omgåelse af effektive teknologiske foranstaltninger.

3. Med henblik på denne underafdeling forstås ved "teknologisk foranstaltning" enhver teknologi, anordning eller komponent, der under dens normale funktion har til formål at forhindre eller begrænse handlinger i forbindelse med værker eller andre frembringelser¹, som indehaveren af ophavsrettigheder eller beslægtede rettigheder som fastsat i en parts lovgivning ikke har givet tilladelse til. Teknologiske foranstaltninger skal anses som effektive, hvis anvendelsen af beskyttede værker eller andre frembringelser kontrolleres af rettighedshaverne ved anvendelse af en adgangskontrol- eller beskyttelsesforanstaltning, f.eks. kryptering, scrambling eller anden omdannelse af værket eller andre frembringelser eller en kopikontrolanordning, der opfylder beskyttelsesformålet.

4. Uanset den retlige beskyttelse, der er omhandlet i denne artikels stk. 1, kan hver af parterne, hvor rettighedshaverne ikke har truffet frivillige foranstaltninger, efter behov træffe passende foranstaltninger for at sikre, at den passende retlige beskyttelse mod omgåelse af effektive teknologiske foranstaltninger, der er fastsat i overensstemmelse med denne artikel, ikke forhindrer målgruppepersonerne i at nyde godt af de i artikel 25.17 omhandlede undtagelser og indskrænkninger.

¹ Det præciseres, at "værker eller andre frembringelser" i dette punktum ikke omfatter værker eller andre frembringelser, hvor beskyttelsestiden er udløbet.

ARTIKEL 25.19

Forpligtelser vedrørende oplysninger om rettighedsforvaltning

1. Hver part indfører en passende retlig beskyttelse mod personer, der bevidst og uden tilladelse udfører følgende handlinger, vel vidende eller med rimelig grund til at vide, at sådanne handlinger foranlediger, muliggør, letter eller skjuler en krænkelse af ophavsrettigheder eller beslægtede rettigheder i henhold til den pågældende parts lovgivning:
 - a) fjernelse eller ændring af elektroniske oplysninger om rettighedsforvaltning og
 - b) distribution, import med henblik på distribution, udsendelse, overføring til eller tilrådighedsstillelse for offentligheden af værker eller andre frembringelser, der er beskyttet i henhold til denne underafdeling, og fra hvilke de elektroniske oplysninger om rettighedsforvaltning er blevet fjernet eller ændret uden tilladelse.
2. Med henblik på denne artikel forstås ved "oplysninger om rettighedsforvaltning" enhver oplysning fra rettighedshavere, som identificerer et værk eller en anden frembringelse som omhandlet i denne artikel, ophavsmanden eller enhver anden rettighedshaver, eller oplysninger om vilkårene og betingelserne for anvendelse af værket eller frembringelsen samt numre eller koder, der udgør sådanne oplysninger.
3. Stk. 2 finder anvendelse, hvis en hvilken som helst af disse oplysninger anvendes i forbindelse med kopiering af eller fremkommer i forbindelse med overføring til offentligheden af et værk eller en anden frembringelse, der er omhandlet i denne artikel.

UNDERAFDELING 2

VAREMÆRKER

ARTIKEL 25.20

Internationale aftaler

Hver part skal:

- a) overholde protokollen til Madridarrangementet om den internationale registrering af varemærker, vedtaget i Madrid den 27. juni 1989, som ændret den 12. november 2007
- b) overholde traktaten om varemærkeret, udfærdiget i Genève den 27. oktober 1994, samt Nicearrangementet af 15. juni 1957 vedrørende international klassificering af varer og tjenesteydelser til brug ved registrering af varemærker, som ændret den 28. september 1979, og
- c) gøre enhver rimelig indsats for at tiltræde Singaporetraktaten om varemærkeret, udfærdiget i Singapore den 27. marts 2006.

ARTIKEL 25.21

Rettigheder, der er knyttet til et varemærke

Hver part skal sikre, at indehaveren af et registreret varemærke har eneret til at forhindre tredjeparter, som ikke har indehaverens samtykke, i at gøre erhvervsmæssig brug af tegn, der er identiske med eller ligner dem, for hvilke varemærket er registreret, hvis denne brug ville resultere i en risiko for forveksling. Dersom der anvendes et identisk tegn for identiske varer eller tjenesteydelser, anses forveksling for sandsynlig.

ARTIKEL 25.22

Registreringsprocedure

1. Hver part sikrer, at der findes en ordning for registrering af varemærker, hvor endelige beslutninger om afslag truffet af den relevante varemærkemyndighed, herunder delvis afslag på registrering, begrundes behørigt og meddeles den pågældende part skriftligt.
2. Hver part giver tredjeparter mulighed for at gøre indsigelse mod varemærkeansøgninger eller, hvis det er relevant i henhold til partens lovgivning, varemærkeregistreringer. En sådan indsigelsesprocedure skal være kontradiktorisk.

3. Hver part stiller en offentligt tilgængelig elektronisk database over varemærkeansøgninger og -registreringer til rådighed.

ARTIKEL 25.23

Velkendte varemærker

Med henblik på at sikre en effektiv beskyttelse af velkendte varemærker, jf. Pariserkonventionens artikel 6a og TRIPS-aftalens artikel 16, stk. 2 og 3, bekræfter parterne vigtigheden af den fælles henstilling vedrørende bestemmelser om beskyttelse af velkendte mærker, der blev vedtaget af Pariserunionen til Beskyttelse af Industriel Ejendomsret og WIPO's generalforsamling på 34. møderække i forsamlingerne af WIPO's medlemsstater den 20.-29. september 1999.

ARTIKEL 25.24

Undtagelser fra rettigheder, der er knyttet til et varemærke

1. Hver part:
 - a) skal tillade en rimelig anvendelse af deskriptive udtryk som en begrænset undtagelse fra de rettigheder, der er knyttet til et varemærke, og

- b) kan fastsætte andre begrænsede undtagelser.
2. Stk. 1 finder anvendelse, forudsat at der ved sådanne undtagelser tages hensyn til varemærkeindehavernes og tredjeparters legitime interesser.
3. Varemærket giver ikke indehaveren ret til at forbyde en tredjepart at gøre erhvervsmæssig brug af følgende:
- a) sit eget navn eller sin adresse
 - b) angivelser vedrørende varens eller tjenesteydelsens art, beskaffenhed, mængde, anvendelse, værdi, geografiske oprindelse, tidspunktet for varens fremstilling eller for præstationen af tjenesteydelsen eller andre egenskaber ved varen eller tjenesteydelsen eller
 - c) varemærket, når dette er nødvendigt for at angive anvendelsen af en vare eller tjenesteydelse, navnlig som tilbehør eller reservedele.
4. Stk. 2 finder anvendelse, når tredjemands anvendelse er i overensstemmelse med god markedsføringsskik¹.

¹ Alternativt kan en part stille som betingelse, at en sådan anvendelse ikke er vildledende eller skaber forvirring hos den relevante del af offentligheden.

5. En part kan bestemme, at de til varemærket knyttede rettigheder ikke giver indehaveren ret til at forbyde en tredjepart at gøre erhvervsmæssig brug af ældre rettigheder, som kun har lokalt afgrænset karakter, hvis rettighederne er anerkendt i den pågældende parts lovgivning og anvendes inden for grænserne af det territorium, hvor de er anerkendt.

ARTIKEL 25.25

Fortabelsesgrunde

1. Hver part fastsætter, at et varemærke kan fortabes, hvis der ikke inden for en sammenhængende periode på fem år er gjort reel brug af varemærket på det relevante territorium i forbindelse med de varer eller tjenesteydelser, for hvilke det er registreret, og der ikke er nogen rimelig grund til, at det ikke er blevet brugt. En part kan dog fastsætte, at fortabelse af et varemærke ikke kan gøres gældende, dersom reel brug af varemærket påbegyndes eller genoptages i tiden mellem udløbet af perioden på fem år og tidspunktet for indgivelse af begæring om fortabelse. Påbegyndelse eller genoptagelse af brugen inden for en periode på tre måneder forud for indgivelse af begæring om fortabelse, idet denne tremåneders periode tidligst begynder ved udløbet af den sammenhængende periode på fem år med manglende brug, tages imidlertid ikke i betragtning, såfremt forberedelserne til påbegyndelse eller genoptagelse af brugen først indledes, når indehaveren har fået kendskab til, at der eventuelt vil blive indgivet begæring om fortabelse.

2. Et varemærke kan også fortabes, hvis det efter den dato, hvor det blev registreret, som følge af indehaverens virksomhed eller passivitet er blevet til en almindelig betegnelse i handelen for en vare eller tjenesteydelse, for hvilken mærket er registreret¹.

ARTIKEL 25.26

Ansøgninger i ond tro

Et varemærke kan erklæres ugyldigt, hvis ansøgeren har ansøgt om registrering af varemærket i ond tro. Hver part kan desuden fastsætte, at et sådant varemærke ikke registreres.

¹ Et varemærke kan også fortabes, hvis det efter den dato, hvor det blev registreret, som følge af den brug, der af varemærkeindehaveren eller med dennes samtykke gøres af varemærket for de varer eller tjenesteydelser, for hvilke det er registreret, vil kunne vildlede offentligheden, især med hensyn til varernes eller tjenesteydelsernes art, beskaffenhed eller geografiske oprindelse.

UNDERAFDELING 3

DESIGN¹

ARTIKEL 25.27

Internationale aftaler

Hver part gør enhver rimelig indsats for at tiltræde Genèveaftalen under Haagarrangementet vedrørende international registrering af industrielle design, vedtaget i Genève den 2. juli 1999.

ARTIKEL 25.28

Beskyttelse af registrerede design²

1. Hver part træffer foranstaltninger til beskyttelse af uafhængigt frembragte design, der er nye eller originale.³ Beskyttelsen ydes ved registrering og giver indehaveren eneret i overensstemmelse med bestemmelserne i denne artikel.

¹ Henvisninger i dette kapitel til design er henvisninger til registrerede industrielle design.

² Unionen indrømmer også beskyttelse af et ikkeregistreret design, hvis det opfylder betingelserne i Rådets forordning (EF) nr. 6/2002 af 12. december 2001 om EF-design (EFT L 3 af 5.1.2002, s. 1).

³ Der kan i henhold til en parts lovgivning også kræves en individuel karakter for design. Den Europæiske Union anser et design for at have individuel karakter, hvis det helhedsindtryk, det giver den informerede bruger, adskiller sig fra en sådan brugers helhedsindtryk af alle andre design, som er tilgængelige for offentligheden.

2. Indehaveren af et registreret design har som minimum ret til at forhindre, at tredjeparter, som ikke har indehaverens samtykke, fremstiller, sælger, importerer eller eksporterer det produkt, der bærer eller inkorporerer det beskyttede design, eller anvender varer, der bærer eller inkorporerer det beskyttede design, hvis en sådan handling har et kommercielt formål, i urimelig grad skader den normale udnyttelse af dette design eller ikke er forenelig med god handelspraksis.

3. Et design, der anvendes på eller indgår i et produkt, som udgør en komponent af et sammensat produkt, anses kun for at være nyt eller originalt:
 - a) hvis komponenten efter at være blevet inkorporeret i det sammensatte produkt fortsat er synlig under normal brug af det sammensatte produkt, og
 - b) i det omfang synlige elementer af komponenten, jf. litra a), i sig selv opfylder kravene om nyhed eller originalitet.

4. Med henblik på stk. 3, litra a), forstås der ved "normal brug" den endelige brugers anvendelse, dog hverken vedligeholdelse eller reparation.

ARTIKEL 25.29

Beskyttelsens varighed

Beskyttelsens varighed fastsættes til mindst 15 år fra datoen for indgivelse af ansøgningen.

ARTIKEL 25.30

Undtagelser og udelukkelse

1. En part kan fastsætte begrænsede undtagelser fra beskyttelsen af design, forudsat at sådanne undtagelser ikke i urimeligt omfang strider mod den normale udnyttelse af beskyttede design og ikke indebærer urimelig skade for de legitime interesser, som indehaveren af det beskyttede industrielle design har, under hensyn til tredjeparters legitime interesser.
2. Beskyttelsen af design gælder ikke for design, der i alt væsentligt er dikteret af tekniske eller funktionelle forhold ved designet.

3. Et design kan ikke opretholdes for de elementer af et produkts udseende, der nødvendigvis må reproduceres i deres nøjagtige form og dimensioner, for at det produkt, som designet indgår i eller finder anvendelse på, rent mekanisk kan kobles til et andet produkt eller placeres i, på eller omkring et andet produkt eller bringes i kontakt med et andet produkt, således at begge produkter opfylder deres egen funktion.

4. Uanset stk. 3 kan et industrielt design bestå i et design, der har til formål at muliggøre flerdobbelt samling eller sammenkobling af gensidigt udskiftelige produkter inden for et modulopbygget system.

ARTIKEL 25.31

Forholdet til ophavsret

Et design skal også være berettiget til beskyttelse i henhold til en parts lovgivning om ophavsret fra den dato, hvor det pågældende design blev frembragt eller fastlagt i en given form. Hver part fastsætter omfanget af og betingelserne for at opnå en sådan beskyttelse, herunder kravet til originalitet.

UNDERAFDELING 4

GEOGRAFISKE BETEGNELSER

ARTIKEL 25.32

Definition og anvendelsesområde

1. Med henblik på denne aftale forstås ved "geografisk betegnelse": en betegnelse, der angiver en vare som havende oprindelse på en parts territorium eller i en region eller lokalitet på nævnte territorium, dersom varens kvalitet, omdømme eller andre egenskaber i alt væsentligt kan tilskrives dens geografiske oprindelse.
2. Denne underafdeling finder anvendelse på geografiske betegnelser, der identificerer produkter som opført i bilag 25-C.
3. Parterne er enige om at overveje at udvide anvendelsesområdet for de geografiske betegnelser, der er omfattet af denne underafdeling, efter aftalens ikrafttræden til andre produkttyper under geografiske betegnelser, som ikke er omfattet af stk. 2, navnlig håndværk, under hensyntagen til parternes lovgivningsmæssige udvikling.

4. En part skal beskytte den anden parts geografiske betegnelser i overensstemmelse med denne underafdeling, hvis disse geografiske betegnelser er beskyttet i oprindelseslandet.

ARTIKEL 25.33

Opførte geografiske betegnelser

Hver part skal, efter at have gennemgået den anden parts lovgivning, jf. bilag 25-A, og dennes geografiske betegnelser som opført i bilag 25-C og efter at have afsluttet de nødvendige kommunikationsforanstaltninger i overensstemmelse med sin lovgivning og praksis, beskytte den anden parts geografiske betegnelser, som er opført i bilag 25-C, i overensstemmelse med beskyttelsesniveauet som fastsat i denne underafdeling.

ARTIKEL 25.34

Ændring af listen over geografiske betegnelser

1. Parterne er enige om, at det er muligt at ændre listen over geografiske betegnelser, jf. artikel 25.33, i henhold til artikel 25.40, stk. 1. Tilføjelser til bilag 25-C, der foretages af en part, må ikke overstige 45 geografiske betegnelser hvert tredje år efter datoen for denne aftales ikrafttræden. Parterne tilføjer nye geografiske betegnelser efter indsigelsesprocedurens afslutning i overensstemmelse med de i bilag 25-B fastsatte kriterier og efter at have undersøgt de geografiske betegnelser til begge parter tilfredshed
2. Hvis ændringen af en geografisk betegnelse som opført i bilag 25-C vedrører en mindre ændring i relation til stavemåden for en af de opførte geografiske betegnelser eller henvisningen til navnet på det geografiske område, som betegnelsen knytter sig til, finder proceduren i artikel 25.40, stk. 4, anvendelse.
3. En geografisk betegnelse, jf. stk. 1 og 2, opføres efter fælles overenskomst mellem parterne.

ARTIKEL 25.35

Anvendelsesområdet for beskyttelsen af geografiske betegnelser

1. De geografiske betegnelser, der er opført i bilag 25-C, herunder de betegnelser, der tilføjes i henhold til artikel 25.34, er beskyttet mod følgende:
 - a) kommerciel anvendelse af en geografisk betegnelse for et produkt, der er en tilsvarende produkttype, og som:
 - i) ikke har oprindelse i det oprindelsessted, der er angivet i bilag 25-C for den pågældende geografiske betegnelse, eller
 - ii) har oprindelse i det oprindelsessted, der er angivet i bilag 25-C for den pågældende geografiske betegnelse, men ikke er produceret eller fremstillet i overensstemmelse med varespecifikationen for det beskyttede navn, selv om navnet er ledsaget af udtryk som "art", "type", "stil", "efterligning", "smag" eller andre lignende udtryk
 - b) anvendelse af alle sådanne midler i betegnelsen eller præsentationen af et produkt, som angiver eller antyder, at det pågældende produkt har oprindelse i et andet geografisk område end det virkelige oprindelsessted, på en måde, som risikerer at vildlede offentligheden med hensyn til produktets geografiske oprindelse

- c) enhver anvendelse, der udgør illoyal konkurrence i henhold til Pariserkonventionens artikel 10b, herunder udnyttelse af en geografisk betegnelses omdømme eller enhver form for falsk eller vildledende angivelse af produktets herkomst, oprindelse, art eller væsentlige egenskaber, der anføres på den indre eller ydre emballage, reklamemateriale eller de dokumenter, der vedrører selve varerne, og enhver praksis, der vil kunne vildlede forbrugerne med hensyn til produktets virkelige oprindelse.
2. Beskyttede geografiske betegnelser må ikke blive til artsbetegnelser på parternes territorium.
3. Intet i denne underafdeling forpligter til at beskytte geografiske betegnelser, der ikke eller ikke længere beskyttes på deres oprindelsesterritorium.
4. En part udelukker ikke, at beskyttelsen eller anerkendelsen af en geografisk betegnelse kan ophæves af de kompetente myndigheder på dens oprindelsesterritorium på grundlag af, at det beskyttede eller anerkendte udtryk ikke længere opfylder betingelserne for den oprindelige beskyttelse eller anerkendelse på dets oprindelsesterritorium.
5. Den ene part meddeler den anden part, hvis en geografisk betegnelse ophører med at være beskyttet på dens oprindelsesterritorium. Denne meddelelse gives i overensstemmelse med de i artikel 25.40 fastsatte procedurer.

6. Intet i denne underafdeling indskrænker en persons ret til i forbindelse med handel at anvende sit eget navn eller sin erhvervsmæssige forgængers navn, medmindre navnet anvendes med henblik på at vildlede offentligheden.

7. Den beskyttelse, der opnås i henhold til denne underafdeling, finder anvendelse på oversættelsen af de geografiske betegnelser, de er opført i bilag 25-C, såfremt anvendelsen af en sådan oversættelse vil kunne vildlede offentligheden.

8. Hvis en oversættelse af en geografisk betegnelse er identisk med eller indeholder generiske eller beskrivende udtryk, herunder navneord og tillægsord, eller udtryk, der i daglig tale anvendes som det almindelige navn for et produkt på en parts territorium, eller hvis en geografisk betegnelse ikke er identisk med, men indeholder et sådant udtryk, berører bestemmelserne i denne underafdeling ikke en persons ret til at anvende dette udtryk i forbindelse med det pågældende produkt.

9. Den beskyttelse, der opnås i henhold til denne underafdeling, finder ikke anvendelse på nogen af komponenterne i et udtryk med flere komponenter, der er beskyttet som geografisk betegnelse i tillæg 25-C-1, hvis den relevante komponent¹ er et udtryk, der i daglig tale anvendes som det almindelige navn for det tilknyttede produkt.

¹ I overensstemmelse med tillæg 25-C-1, der indeholder udtryk, som der ikke ansøges om beskyttelse af.

10. Der er for så vidt angår produkter intet i denne underafdeling, der forhindrer anvendelsen på en parts territorium af navnet på en plantesort eller en dyrace.¹

11. Med henblik på tilføjelse af nye geografiske betegnelser i overensstemmelse med artikel 25.34 er der intet, der forpligter en part til at beskytte en geografisk betegnelse, der er identisk med det udtryk, der i daglig tale anvendes som det almindelige navn for det tilknyttede produkt på den pågældende parts territorium.²

ARTIKEL 25.36

Ret til anvendelse af geografiske betegnelser

1. Et navn, der er beskyttet som en geografisk betegnelse i henhold til denne underafdeling, kan anvendes af enhver aktør, som markedsfører et produkt, der er i overensstemmelse med den tilsvarende specifikation.
2. Et navn, der er beskyttet som en geografisk betegnelse i henhold til denne underafdeling, må ikke gøres betinget af, at brugerne registreres, eller af yderligere betingelser.

¹ I de forklarende bemærkninger i bilag 25-C defineres de plantesorter og dyraceer, hvis anvendelse ikke forhindres.

² Ved bestemmelse af nye geografiske betegnelser, der skal tilføjes, og hvorvidt et udtryk er det udtryk, der i daglig tale anvendes som det almindelige navn for den relevante vare på en parts territorium, har den pågældende parts myndigheder beføjelse til at tage hensyn til, hvordan forbrugerne forstår dette udtryk på partens territorium. Faktorer af relevans for forbrugernes forståelse kan omfatte: a) hvorvidt udtrykket anvendes til at henvise til den pågældende type produkt, som angivet af kompetente kilder, såsom ordbøger, aviser og relevante websteder, eller b) hvordan det produkt, som udtrykket henviser til, markedsføres og anvendes i forbindelse med handel på den pågældende parts territorium.

ARTIKEL 25.37

Forhold mellem varemærker og geografiske betegnelser

1. Parterne afviser at registrere et varemærke, hvis anvendelse ville være i strid med artikel 25.35, og som vedrører den samme type produkt, forudsat at ansøgningen om registrering af varemærket indgives efter datoen for ansøgning om beskyttelse af den geografiske betegnelse på den pågældende parts territorium.
2. Varemærker, der registreres i strid med stk. 1, skal erklæres ugyldige, enten af egen drift eller efter anmodning fra en interesseret part i overensstemmelse med parternes lovgivning og praksis.
3. For de i artikel 25.33 omhandlede geografiske betegnelser er datoen for indgivelse af ansøgningen om beskyttelse, jf. stk. 1 og 2, den 1. november 2022.
4. For geografiske betegnelser, der tilføjes bilag 25-C i overensstemmelse med artikel 25.34, er datoen for indgivelse af ansøgningen om beskyttelse den dato, hvor der sendes en anmodning til den anden part om beskyttelse af en geografisk betegnelse, såfremt processen med ændring af listen over geografiske betegnelser, jf. artikel 25.34, er fuldført.

5. Parterne beskytter geografiske betegnelser, også selv om der findes et ældre varemærke. Ældre varemærker, som er registreret i god tro, kan fornyes og ændres, hvilket kræver indsendelse af nye varemærkeansøgninger, forudsat af disse ændringer ikke skader beskyttelsen af geografiske betegnelser, og at der i parternes lovgivning ikke findes grunde til at erklære varemærket ugyldigt.

6. Med henblik på denne artikels stk. 5 forstås der ved et "ældre varemærke" et varemærke, hvis anvendelse er i strid med artikel 25.35, og for hvilket der er ansøgt om registrering, eller som har vundet hævd, for så vidt denne mulighed er hjemlet i den pågældende lovgivning, i god tro på en parts territorium før den dato, hvor den anden part har indsendt en ansøgning om beskyttelse af den geografiske betegnelse i henhold til denne aftale.

ARTIKEL 25.38

Håndhævelse af beskyttelse

Hver part håndhæver den i artikel 25.35, 25.36 og 25.37 fastsatte beskyttelse ved administrative foranstaltninger efter anmodning fra en interesseret part. Hver part træffer inden for rammerne af sin lovgivning og praksis yderligere administrative og retlige foranstaltninger til at forhindre eller standse ulovlig anvendelse af beskyttede geografiske betegnelser.

ARTIKEL 25.39

Generelle regler

1. En part er ikke forpligtet til at beskytte et navn som geografisk betegnelse i henhold til denne underafdeling, hvis navnet kolliderer med navnet på en planteart eller en dyrerace og derfor vil kunne vildlede forbrugerne med hensyn til produktets sande oprindelse.
2. Hvis parternes geografiske betegnelser er enslydende, indrømmer den anden part beskyttelse for hver geografisk betegnelse, forudsat at der i praksis skelnes tilstrækkeligt mellem betingelserne for brug og præsentation af navnene, således at forbrugerne ikke vildledes.
3. Hvis en part i forbindelse med bilaterale forhandlinger med et tredjeland påtænker at beskytte en geografisk betegnelse fra tredjelandet, og denne betegnelse er enslydende med en geografisk betegnelse hos den anden part, skal parten underrette den anden part herom, og den anden part skal have mulighed for at fremsætte sine bemærkninger, inden den geografiske betegnelse beskyttes.
4. Import, eksport og markedsføring af produkter svarende til de geografiske betegnelser, der er opført i bilag 25-C, skal foregå i overensstemmelse med de love og bestemmelser, der gælder på den parts territorium, hvor produkterne markedsføres.
5. Ethvert spørgsmål, der opstår i forbindelse med produktspecifikationer for beskyttede geografiske betegnelser, behandles i underudvalget som omhandlet i artikel 25.40.

6. Geografiske betegnelser, der er beskyttet i henhold til denne underafdeling, må kun annulleres af den part, på hvis territorium produkterne har deres oprindelse. Den ene part meddeler den anden part, hvis en geografisk betegnelse som opført i bilag 25-C ophører med at være beskyttet på dens territorium. Efter meddelelsen ændres bilag 25-C i henhold til artikel 25.40, stk. 3.

7. En produktspecifikation som omhandlet i denne underafdeling er den specifikation, som er godkendt af den parts myndigheder, på hvis territorium produktet har sin oprindelse, inklusive eventuelle ændringer, der også er godkendt.

ARTIKEL 25.40

Underudvalg, samarbejde og gennemsigtighed

1. Med henblik på denne underafdeling kan det i artikel 25.66 omhandlede underudvalg anbefale handelsrådet, jf. artikel 33.1, stk. 6, litra a), at ændre:

- a) bilag 25-A for så vidt angår henvisningerne til parternes gældende lovgivning
- b) bilag 25-B for så vidt angår de kriterier, der skal indgå i indsigelsesproceduren, og
- c) bilag 25-C for så vidt angår de geografiske betegnelser.

2. Med henblik på denne underafdeling er det i artikel 25.66 omhandlede underudvalg ansvarligt for at udveksle oplysninger vedrørende:

- a) den lovgivningsmæssige og politiske udvikling i forbindelse med geografiske betegnelser
- b) geografiske betegnelser med henblik på at overveje, om de skal beskyttes i henhold til denne underafdeling, og
- c) alle andre spørgsmål af fælles interesse inden for geografiske betegnelser.

3. Efter meddelelsen som omhandlet i artikel 25.39, stk. 6, henstiller underudvalget til handelsrådet, at det ændrer bilag 25-C i overensstemmelse med nærværende artikels stk. 1, litra c), med henblik på at ophæve beskyttelsen i henhold til denne aftale.

4. I tilfælde af en mindre ændring i relation til stavemåden for en af de opførte geografiske betegnelser eller henvisningen til navnet på det geografiske område, som betegnelsen knytter sig til, underretter en part den anden part i underudvalget om den pågældende ændring ledsaget af en begrundelse. Underudvalget henstiller til handelsrådet at foretage denne mindre ændring i bilag 25-C i henhold til artikel 33.1, stk. 6, litra a).

5. Parterne opretholder, enten direkte eller gennem underudvalget, forbindelse med hinanden vedrørende alle spørgsmål i forbindelse med denne underafdelings gennemførelse og funktion. Navnlig kan en part anmode den anden part om oplysninger vedrørende produktspecifikationer og ændringer heraf samt kontaktpunkter for den administrative håndhævelse.

6. Parterne kan offentliggøre produktspecifikationerne eller et resumé heraf og kontaktpunkter for den administrative håndhævelse i forbindelse med den anden parts beskyttede geografiske betegnelser i henhold til denne underafdeling.

ARTIKEL 25.41

Anden beskyttelse

1. Denne underafdeling berører ikke parternes rettigheder og forpligtelser i henhold WTO-overenskomsten eller andre multilaterale aftaler om intellektuel ejendomsret, som Den Europæiske Union og Chile er part i.

2. Denne underafdeling berører ikke retten til at ansøge om anerkendelse og beskyttelse af en geografisk betegnelse i henhold til parternes relevante lovgivning.

UNDERAFDELING 5

PATENTER

ARTIKEL 25.42

Internationale aftaler

Hver part¹ overholder patentsamarbejdsaftalen, udfærdiget i Washington den 19. juni 1970, som ændret den 28. september 1979, og senest ændret den 3. oktober 2001.

ARTIKEL 25.43

Supplerende beskyttelse i tilfælde af forsinkelser i forbindelse med markedsføringsgodkendelse for lægemidler

1. Parterne anerkender, at lægemidler, som er beskyttet af et patent på deres respektive territorier, kan underlægges en procedure for markedsføringsgodkendelse eller sundhedstilladelse forud for markedsføringen.

¹ For så vidt angår Den Europæiske Union opfyldes betingelsen i henhold til denne artikel af medlemsstaterne.

2. Hver part indfører en passende og effektiv mekanisme, som skal sikre en yderligere beskyttelsestid til kompensation af patenthaveren for den forkortelse af den effektive patentbeskyttelse, der skyldes urimelige forsinkelser¹ ved udstedelse af den første markedsføringsgodkendelse eller sundhedstilladelse på dens territorium. Denne yderligere beskyttelsestid må højst vare fem år.

3. Uanset stk. 2 kan en part i overensstemmelse med sine love og forskrifter sørge for yderligere beskyttelse af et produkt, der er patentbeskyttet, og som har været genstand for en procedure for markedsføringsgodkendelse eller sundhedstilladelse, med henblik på at kompensere indehaveren af et patent for en reduktion af den effektive patentbeskyttelse. Varigheden af den yderligere beskyttelse må ikke overstige fem år.²

4. Det præciseres, at ved gennemførelsen af forpligtelserne i denne artikel kan hver part fastsætte betingelser og begrænsninger, forudsat at parten fortsat overholder denne artikel.

¹ Med henblik på denne artikel omfatter en urimelig forsinkelse en forsinkelse på mindst to år for det første fyldestgørende svar til ansøgeren efter den dato, hvor ansøgningen om en markedsføringsgodkendelse eller sundhedstilladelse blev indgivet. Der kan ses bort fra forsinkelser, der opstår ved udstedelse af en markedsføringsgodkendelse eller en sundhedstilladelse på grund af perioder, som kan tilskrives ansøgeren, eller enhver periode, som den myndighed, der behandler ansøgningen om markedsføringsgodkendelse, eller registreringsmyndigheden for sundhedstilladelser ikke har kontrol over, ved bestemmelsen af en sådan forsinkelse.

² Denne maksimale varighed berører ikke muligheden for, at beskyttelsesperioden kan forlænges yderligere i tilfælde af lægemidler, for hvilke der er gennemført pædiatriske undersøgelser, og hvor resultaterne af disse undersøgelser er afspejlet i produktinformationerne.

5. Parterne gør deres bedste for at behandle ansøgninger om markedsføringsgodkendelse eller sundhedsregistrering af lægemidler effektivt og rettidigt med henblik på at undgå urimelige eller unødvendige forsinkelser. For at undgå urimelige forsinkelser kan en part indføre eller opretholde procedurer, der fremskynder behandlingen af ansøgninger om en markedsføringsgodkendelse eller sundhedstilladelse.

UNDERAFDELING 6

BESKYTTELSE AF IKKEFRIGIVNE OPLYSNINGER

ARTIKEL 25.44

Anvendelsesområde for beskyttelse af forretningshemmeligheder

1. I overensstemmelse med forpligtelsen til at overholde TRIPS-aftalen, navnlig TRIPS-aftalens artikel 39, stk. 1 og 2, giver hver part alle forretningshemmelighedshavere adgang til passende civilretlige procedurer og retsmidler for at forhindre eller opnå godtgørelse for erhvervelsen, brugen eller videregivelsen af en forretningshemmelighed, hvis det er foregået i strid med loyal erhvervspraksis.

2. Med henblik på denne underafdeling forstås ved:

a) "forretningshemmelighed": oplysninger, som:

i) er hemmelige i den forstand, at de ikke i deres helhed eller i den præcise konfiguration eller sammensætning af deres komponenter er almindeligt kendt blandt eller umiddelbart tilgængelige for personer i de kredse, der normalt beskæftiger sig med den pågældende type oplysninger

ii) har handelsværdi, fordi de er hemmelige, og

iii) af den person, som lovligt kontrollerer oplysningerne, under de givne omstændigheder er blevet underkastet rimelige foranstaltninger til hemmeligholdelse

b) "forretningshemmelighedshaver": enhver fysisk eller juridisk person, der lovligt kontrollerer en forretningshemmelighed.

3. Med henblik på denne underafdeling skal mindst følgende adfærd betragtes som værende i strid med loyal erhvervspraksis:

a) erhvervelse af en forretningshemmelighed uden forretningshemmelighedshaverens samtykke, hvis dette sker ved uautoriseret adgang til, tilegnelse af eller kopiering af dokumenter, genstande, materialer, stoffer eller elektroniske filer, der lovligt kontrolleres af forretningshemmelighedshaveren, og som indeholder forretningshemmeligheden, eller hvoraf en forretningshemmelighed kan udledes

- b) brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed, hvis dette sker uden forretningshemmelighedshaverens samtykke af en person, som konstateres at opfylde en af følgende betingelser:
- i) vedkommende har erhvervet forretningshemmeligheden på en måde som omhandlet i litra a)
 - ii) vedkommende har misligholdt en fortrolighedsaftale eller enhver anden pligt til ikke at videregive forretningshemmeligheden, eller
 - iii) vedkommende har misligholdt en kontraktlig forpligtelse eller enhver anden pligt til at begrænse forretningshemmelighedens brug
- c) erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed, når dette udføres af en person, der på tidspunktet for erhvervelsen, brugen eller videregivelsen vidste eller under de givne omstændigheder burde have vidst, at forretningshemmeligheden var erhvervet direkte eller indirekte fra en anden person, som brugte eller videregav forretningshemmeligheden på ulovlig vis, jf. litra b).

4. Intet i denne underafdeling må fortolkes således, at en part forpligtes til at betragte den følgende adfærd som værende i strid med loyal erhvervspraksis:

- a) en persons uafhængige opdagelse eller frembringelse af de relevante oplysninger
- b) baglæns konstruktion af et produkt foretaget af en person, som lovligt er i besiddelse af det, og som ikke er underlagt nogen retsgyldig forpligtelse til at begrænse erhvervelsen af de relevante oplysninger

- c) erhvervelse, brug eller videregivelse af oplysninger, der kræves eller tillades af den pågældende parts lovgivning, eller
 - d) arbejdstageres brug af deres erfaringer og kompetencer, som de normalt og på ærlig vis erhverver i løbet af deres ansættelse.
5. Intet i denne underafdeling skal fortolkes således, at ytrings- og informationsfriheden, herunder mediefriheden, begrænses, jf. beskyttelsen af disse i hver af parternes lovgivning.

ARTIKEL 25.45

Civilretlige procedurer og retsmidler vedrørende forretningshemmeligheder

1. Hver af parterne sikrer, at personer, der deltager i de civilretlige procedurer som omhandlet i artikel 25.44, eller som har adgang til dokumenter, der indgår som led i disse retssager, ikke har tilladelse til at bruge eller videregive forretningshemmeligheder eller påståede forretningshemmeligheder, som de kompetente retslige myndigheder som svar på en behørigt begrundet anmodning fra en interesseret part har identificeret som fortrolige, og som denne person er blevet bekendt med som følge af en sådan deltagelse eller adgang.

2. I de civilretlige sager, jf. artikel 25.44, sikrer hver part, at dens retslige myndigheder har beføjelse til som minimum at:

- a) beordre midlertidige foranstaltninger i overensstemmelse med en parts love og forskrifter for at forhindre erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed på en måde, der er i strid med loyal erhvervspraksis
- b) beordre foreløbige retsmidler for at forhindre erhvervelse, brug eller videregivelse af en forretningshemmelighed på en måde, der er i strid med loyal erhvervspraksis
- c) beordre de personer, der vidste eller burde have vidst, at de erhvervede, brugte eller videregav en forretningshemmelighed på en måde, der er i strid med loyal erhvervspraksis, til at betale forretningshemmelighedshaveren en erstatning, der står i rimeligt forhold til det faktiske tab, denne har lidt som følge af erhvervelsen, brugen eller videregivelsen af forretningshemmeligheden
- d) træffe særlige foranstaltninger for at bevare den fortrolige karakter af en hvilken som helst forretningshemmelighed eller påstået forretningshemmelighed, der frembringes i civile retssager vedrørende den påståede erhvervelse, brug og videregivelse af en forretningshemmelighed på en måde, der er i strid med loyal erhvervspraksis. disse særlige foranstaltninger kan i overensstemmelse med den pågældende parts lovgivning bl.a. give mulighed for at:
 - i) begrænse adgangen helt eller delvist til visse dokumenter
 - ii) begrænse adgangen til retsmøder og de tilsvarende protokoller eller udskrifter

- iii) stille en ikkefortrolig udgave af en retsafgørelse til rådighed, hvori de afsnit, der indeholder forretningshemmeligheder, er fjernet eller redigeret
 - e) pålægge sanktioner over for parterne eller andre personer, der deltager i de civile retssager, og som undlader eller nægter at efterkomme de kompetente retslige myndigheders påbud om beskyttelse af en forretningshemmelighed eller en påstået forretningshemmelighed.
3. Hver part sikrer, at dens retslige myndigheder ikke er forpligtet til at anvende de retlige procedurer og retsmidler som omhandlet i artikel 25.44, hvis de handlinger, der er i strid med loyal erhvervspraksis, udføres i overensstemmelse med dens lovgivning med det formål at afdække fejl, forseelser eller ulovlige aktiviteter eller beskytte en ved partens lovgivning anerkendt legitim interesse.

ARTIKEL 25.46

Beskyttelse af fortrolige oplysninger vedrørende lægemidler

1. Kræver en part som betingelse for en markedsføringsgodkendelse eller sundhedstilladelse for et lægemiddel, der er baseret på en ny og ikke tidligere godkendt kemisk enhed, at få forelagt ikke offentliggjort testmateriale eller andre data, som er nødvendige for at vurdere, om anvendelsen af det pågældende produkt er sikker og effektiv, skal parten beskytte disse data mod videregivelse til tredjeparter, hvis frembringelsen af disse data kræver en betydelig indsats, medmindre videregivelsen er nødvendig af hensyn til overordnede offentlige interesser, eller medmindre der tages skridt til at sikre, at dataene beskyttes mod illoyal kommerciel udnyttelse.

2. Hver part sikrer for mindst fem år fra datoen for udstedelse af den første markedsføringsgodkendelse eller sundhedstilladelse i den pågældende part, at et lægemiddel, der efterfølgende godkendes på grundlag af resultaterne af prækliniske forsøg og kliniske forsøg, der er indgivet i ansøgningen om den første markedsføringsgodkendelse eller sundhedstilladelse, ikke markedsføres uden udtrykkeligt samtykke fra indehaveren af den første markedsføringsgodkendelse eller sundhedstilladelse.
3. Der er ikke nogen begrænsning for nogen af parterne med hensyn til at indføre forenklede godkendelsesprocedurer for lægemidler på grundlag af bioækvivalens- og biotilgængelighedsundersøgelser.
4. Hver part kan fastsætte betingelser og begrænsninger i forbindelse med gennemførelsen af forpligtelserne i denne artikel, forudsat at parten fortsat overholder denne artikel.

ARTIKEL 25.47

Beskyttelse af data vedrørende agrokemiske produkter

1. Kræver en part som betingelse for udstedelse af en markedsføringstilladelse for et agrokemisk produkt, der er baseret på en ny enhed, at få forelagt forsøgs- eller undersøgelsesrapporter vedrørende produktets sikkerhed og virkninger, må denne part ikke udstede en tilladelse for andre produkter på grundlag af disse forsøgs- eller undersøgelsesrapporter uden samtykke fra den person, der tidligere har indsendt dem, i mindst ti år efter datoen for markedsføringstilladelsen for det agrokemiske produkt.

2. En part kan begrænse beskyttelsen i henhold til denne artikel til forsøgs- eller undersøgelsesrapporter, som opfylder følgende betingelser:

- a) de er nødvendige for, at tilladelsen kan gives eller ændres med henblik på at tillade anvendelse på andre afgrøder, og
- b) de er bekræftet som værende i overensstemmelse med principperne for god laboratoriepraksis eller god forsøgspraksis.

3. Hver af parterne kan fastsætte regler, der forebygger gentagne forsøg med hvirveldyr.

4. Ved gennemførelsen af forpligtelserne i denne artikel kan hver part fastsætte betingelser og begrænsninger, forudsat at parten fortsat overholder denne artikel.

UNDERAFDELING 7

PLANTESORTER

ARTIKEL 25.48

Beskyttelse af plantesortsrettigheder

Hver part beskytter plantesortsrettigheder i overensstemmelse med den internationale konvention om beskyttelse af plantenyheder af 2. december 1961, senest ændret i Genève den 19. marts 1991 ("UPOV-konventionen"), herunder undtagelserne fra forædlerrettigheder som omhandlet i UPOV-konventionens artikel 15, og samarbejder om at fremme og håndhæve disse rettigheder.

AFDELING C

HÅNDHÆVELSE AF INTELLEKTUELLE EJENDOMSRETTIGHEDER

UNDERAFDELING 1

CIVILRETLIG OG ADMINISTRATIV HÅNDHÆVELSE

ARTIKEL 25.49

Generelle forpligtelser

1. Hver part bekræfter sine forpligtelser i henhold til TRIPS-aftalen og sikrer håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder i overensstemmelse med dens lovgivning og praksis. Parterne sørger for de foranstaltninger, procedurer og retsmidler, der er omhandlet i denne underafdeling.
2. Denne afdeling finder ikke anvendelse på de rettigheder, der er omfattet af afdeling B, underafdeling 6.
3. En part fastlægger foranstaltninger, procedurer og retsmidler, som er fair og rimelige og ikke er unødigt komplicerede eller udgiftskrævende, og de må ikke indebære urimelige frister eller medføre ugrundede forsinkelser.

4. Disse foranstaltninger, procedurer og retsmidler skal desuden være effektive, stå i rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning, og de skal anvendes på en sådan måde, at det ikke skaber hindringer for lovlig samhandel, og der ikke opstår misbrug heraf.

5. Intet i denne afdeling berører en parts forpligtelse:

- a) til at indføre et retligt system til håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, som adskiller sig fra det retlige system, der anvendes til håndhævelse af lovgivningen i almindelighed, eller
- b) hvad angår fordelingen af ressourcer mellem håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder og håndhævelsen af lovgivningen i almindelighed.

ARTIKEL 25.50

Personer berettiget til at anmode om anvendelse af foranstaltninger, procedurer og retsmidler med henblik på håndhævelse

Hver part anerkender følgende som personer, der er berettiget til at anmode om anvendelse af de i denne afdeling og i TRIPS-aftalens del III omhandlede foranstaltninger, procedurer og retsmidler:

- a) indehavere af intellektuelle ejendomsrettigheder i overensstemmelse med hver parts lovgivning
- b) alle andre personer, der har tilladelse til at anvende disse rettigheder, navnlig licenshavere, i det omfang det er muligt efter og i overensstemmelse med hver parts lovgivning

- c) organisationer til kollektiv forvaltning af intellektuelle ejendomsrettigheder, der efter reglerne er anerkendt som berettigede til at repræsentere indehavere af intellektuelle ejendomsrettigheder, i det omfang det er muligt efter og i overensstemmelse med partens lovgivning
- d) enheder¹, der efter reglerne er anerkendt som berettigede til at repræsentere indehavere af intellektuelle ejendomsrettigheder, i det omfang det er muligt efter og i overensstemmelse med hver af parternes lovgivning.

ARTIKEL 25.51

Bevismateriale

1. Hver af parterne sikrer, allerede inden behandlingen af en sag vedrørende realiteten påbegyndes, at de kompetente retsmyndigheder efter indgivelse af en anmodning fra en part, der har fremført et rimeligt tilgængeligt bevismateriale til støtte for sin påstand om, at dennes intellektuelle ejendomsret er blevet krænket eller vil blive krænket, træffer afgørelse om, at der omgående skal iværksættes effektive foreløbige foranstaltninger med henblik på at sikre det relevante bevismateriale i forbindelse med den påståede krænkelse, under forudsætning af, at fortrolige oplysninger beskyttes i henhold til den pågældende parts lovgivning. Når retsmyndighederne påbyder foreløbige foranstaltninger, tager de hensyn til den påståede krænkende parts legitime interesser.

¹ For så vidt angår Chile forstås ved "enheder" "sammenslutninger og foreninger". For så vidt angår Den Europæiske Union forstås ved "enheder" "faglige interesseorganisationer".

2. De i stk. 1 omhandlede foreløbige foranstaltninger kan omfatte en udførlig beskrivelse af de angiveligt krænkende varer med eller uden udtagning af prøver eller en beslaglæggelse af disse og, når det er hensigtsmæssigt, af de materialer og redskaber, der primært har været anvendt til fremstilling eller distribution af de pågældende varer, og af de hertil hørende dokumenter.

3. Hver part træffer i tilfælde af krænkelse af en intellektuel ejendomsrettighed i kommerciel målestok de nødvendige foranstaltninger til, at de kompetente retslige myndigheder, når det er hensigtsmæssigt, på begæring af en part kan kræve fremlæggelse af dokumenter med bankoplysninger samt finansielle og kommercielle oplysninger, som modparten har kontrol over, med forbehold af beskyttelse af fortrolige oplysninger.

ARTIKEL 25.52

Ret til information

1. Hver af parterne sikrer, at de kompetente retsmyndigheder i civilretlige sager om krænkelse af en intellektuel ejendomsrettighed og som svar på en velbegrundet og forholdsmæssig afpasset anmodning fra rekvirenten kan pålægge den krænkende part eller enhver anden person at fremlægge oplysninger om oprindelsen af og distributionskanalerne for de varer eller tjenesteydelser, der krænker en intellektuel ejendomsrettighed.

2. Med henblik på stk. 1 forstås ved "enhver anden person" en person, der som minimum:
 - a) er fundet i besiddelse af de krænkende varer i kommerciel målestok
 - b) er fundet i færd med at anvende de krænkende tjenesteydelser i kommerciel målestok
 - c) er fundet i færd med at yde tjenesteydelser, der anvendes i de krænkende aktiviteter, i kommerciel målestok, eller
 - d) er blevet identificeret af den i dette stykke omhandlede person som værende involveret i produktionen, fremstillingen eller distributionen af de krænkende varer eller leveringen af de krænkende tjenesteydelser.

3. De i stk. 1 omhandlede oplysninger kan i givet fald omfatte:
 - a) navn og adresse på producenter, fabrikanter, distributører, leverandører og andre tidligere indehavere af varer eller tjenesteydelser samt på engros- og detailhandelsled og
 - b) de producerede, fremstillede, leverede, modtagne eller bestilte mængder og om den pris, der er opnået for de pågældende varer eller tjenesteydelser.

4. Denne artikel berører ikke andre love i en part, som:
 - a) tillægger rettighedshaveren en mere vidtgående ret til information

- b) regulerer brugen af oplysninger meddelt i henhold til denne artikel i civilretlige sager
- c) regulerer erstatningsansvaret ved misbrug af retten til information
- d) danner grundlag for at nægte at meddele oplysninger, som ville tvinge den i stk. 1 omhandlede person til at indrømme, at vedkommende selv eller en nær slægtning har deltaget i en krænkelse af en intellektuel ejendomsrettighed, eller
- e) omhandler beskyttelse af fortrolige oplysninger eller behandling af personoplysninger.

ARTIKEL 25.53

Midlertidige og retsbevarende foranstaltninger

1. Hver af parterne sikrer, at retsmyndighederne på begæring af rekvirenten kan udstede et foreløbigt påbud over for den påståede krænker med henblik på at forhindre en nært forestående krænkelse af en intellektuel ejendomsrettighed eller, hvis det er muligt i henhold til partens lovgivning og under trussel om tvangsbøder, midlertidigt forbyde en fortsættelse af den påståede krænkelse af den pågældende rettighed eller gøre denne fortsættelse betinget af, at der stilles sikkerhed for erstatning til rettighedshaveren. Når det er relevant, kan et foreløbigt påbud udstedes på de samme betingelser over for en tredjepart¹, over hvilken den pågældende retsmyndighed har jurisdiktion, og hvis tjenester anvendes til at krænke en intellektuel ejendomsrettighed.
2. Hver af parterne sikrer, at deres retsmyndigheder på anmodning af rekvirenten har beføjelse til at kræve beslaglæggelse eller udlevering² af varer, der mistænkes for at krænke en intellektuel ejendomsrettighed, for derved at forhindre, at de bringes i handelen eller omsættes.

¹ Med henblik på denne artikel kan en part bestemme, at en "tredjepart" omfatter en mellemmand.

² En part kan vælge mellem beslaglæggelse og udlevering med henblik på gennemførelse af dette stykke.

3. Hver af parterne sikrer i tilfælde af en påstået krænkelse i kommerciel målestok, at retsmyndighederne, hvis rekvirenten godtgør, at der foreligger omstændigheder, som kan vanskeliggøre inddrivelsen af erstatning, kan kræve arrest i den påståede krænkende parts løsørengenstande og faste ejendom, herunder indefrysning af den krænkende parts bankkonti og andre aktiver. Med henblik herpå kan de kompetente myndigheder kræve fremlæggelse af dokumenter med bankoplysninger, finansielle eller kommercielle oplysninger eller passende adgang til de relevante oplysninger.

ARTIKEL 25.54

Retsmidler

1. Hver part sikrer, at retsmyndighederne på begæring af rekvirenten har beføjelse til at træffe afgørelse om, at de varer, som de har fastslået krænker en intellektuel ejendomsrettighed, skal tilintetgøres eller i det mindste fjernes endeligt fra handelen, uden at det berører den erstatning, der skal udredes til rettighedshaveren som følge af krænkelsen, og uden nogen form for kompensation. Hvis det er relevant, kan retsmyndighederne desuden kræve tilintetgørelse af de materialer og redskaber, der primært har været anvendt til at skabe eller fremstille de pågældende varer.
2. Hver parts retslige myndigheder skal have myndighed til at beordre disse foranstaltninger gennemført for rettighedskrænkerens regning, medmindre særlige grunde taler herimod.
3. Ved behandlingen af en begæring om retsmidler tages der hensyn til, at der skal være et rimeligt forhold mellem krænkelsens alvor og de beordrede retsmidler, samt til tredjeparters interesser.

ARTIKEL 25.55

Påbud

Hver part sikrer, at retsmyndighederne, når der er truffet en retsafgørelse, som fastslår en krænkelse af en intellektuel ejendomsrettighed, kan udstede et påbud over for den krænkende part og i givet fald en tredjepart¹, over hvilken den pågældende retsmyndighed har jurisdiktion, og hvis tjenester anvendes til at krænke en intellektuel ejendomsrettighed, med henblik på at forhindre fortsat krænkelse.

ARTIKEL 25.56

Alternative foranstaltninger

Hver af parterne kan bestemme, at retsmyndighederne, når det er hensigtsmæssigt, og på begæring af den person, der kan pålægges de i artikel 25.54 eller 25.55 nævnte foranstaltninger, kan beordre betaling af økonomisk kompensation til den forurettede part i stedet for anvendelse af foranstaltningerne i artikel 25.54 eller 25.55, hvis personen har handlet uforsætligt og ikke har udvist uagtsomhed, hvis gennemførelsen af de pågældende foranstaltninger ville skade denne person uforholdsmæssigt meget, og hvis en økonomisk kompensation til den forurettede forekommer rimeligt tilfredsstillende.

¹ Med henblik på denne artikel kan en part bestemme, at en "tredjepart" omfatter en mellemmand.

ARTIKEL 25.57

Erstatning

1. Hver af parterne sikrer, at retsmyndighederne på begæring af den forurettede pålægger en rettighedskrænker, der vidste eller med rimelighed burde have vidst, at vedkommende var involveret i aktiviteter, der krænker en intellektuel ejendomsret, at betale rettighedshaveren en passende erstatning for den skade, som rettighedshaveren har lidt som følge af krænkelsen.
2. Ved fastsættelse af skadeserstatningen i henhold til stk. 1 skal hver parts retsmyndigheder være beføjet til bl.a. at tage et berettiget krav om skadeserstatning, som rettighedshaveren fremsætter, og som kan omfatte tabt fortjeneste, værdien af de krænkede varer eller tjenesteydelser målt i markedspris eller den foreslåede detailpris¹, i betragtning. I det mindste i tilfælde af krænkelse af ophavsret eller dermed beslægtede rettigheder og varemærkeforfalskning skal hver part sikre, at retsmyndighederne i civile retssager er beføjet til at pålægge rettighedskrænkeren at betale rettighedshaveren rettighedskrænkerens fortjeneste, som kan tilskrives krænkelsen, enten som alternativ til, tillæg til eller del af erstatningen.
3. Som et alternativ til stk. 2 kan hver part bestemme, at dens retsmyndigheder har beføjelse til, når det er hensigtsmæssigt, at fastsætte erstatningen til et fast beløb på grundlag af elementer, der som minimum svarer til størrelsen af de gebyrer eller afgifter, som den krænkende part skulle have betalt, hvis denne havde anmodet om tilladelse til at anvende den pågældende intellektuelle ejendomsrettighed.

¹ For Den Europæiske Union vil dette i givet fald også omfatte andre elementer end de økonomiske faktorer såsom moralsk skade for rettighedshaveren som følge af krænkelsen.

4. Intet i denne artikel udelukker parterne fra i sager, hvor rettighedskrænker ikke er vidende om eller har rimelig grund til at vide, at vedkommende er involveret i aktiviteter, der krænker en intellektuel ejendomsret, at bestemme, at deres retsmyndigheder kan træffe beslutning om tilbagebetaling af et overskud eller om betaling af en erstatning, som kan være fastsat på forhånd, til den krænkede part.

ARTIKEL 25.58

Sagsomkostninger

Hver af parterne skal sikre, at deres retsmyndigheder, hvis det er relevant, har beføjelse til ved afslutningen af civile retssager vedrørende håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder at pålægge den tabende part at betale den vindende part for sagsomkostninger og andre udgifter i henhold til den pågældende parts lovgivning.

ARTIKEL 25.59

Offentliggørelse af retsafgørelser

Hver af parterne sikrer, at retsmyndighederne i søgsmål vedrørende krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder kan træffe afgørelse om, at der på begæring af rekvirenten og for den krænkende parts regning træffes passende foranstaltninger til formidling af information om afgørelsen, og at retsafgørelsen opslås og offentliggøres i sin helhed eller i uddrag.

ARTIKEL 25.60

Formodning om ophavs- eller ejendomsret

Parterne erkender, at med henblik på anvendelsen af de i denne afdeling omhandlede foranstaltninger, procedurer og retsmidler:

- a) er det, for at ophavsmanden til et litterært eller kunstnerisk værk kan betragtes som ophavsmand og dermed være berettiget til at anlægge sag om krænkelse, indtil det modsatte er bevist, tilstrækkeligt, at navnet på ophavsmanden er anført på værket på sædvanlig måde, og
- b) at litra a) finder anvendelse med de fornødne ændringer på indehavere af ophavsretsbeslægtede rettigheder for så vidt angår det beskyttede materiale.

ARTIKEL 25.61

Administrative procedurer

I den udstrækning der kan træffes civilretlige foranstaltninger som følge af de administrative procedurer i forbindelse med en sag, skal disse procedurer stemme overens med principper, der indholdsmæssigt svarer til de principper, der er fastsat i de relevante bestemmelser i denne underafdeling.

UNDERAFDELING 2

GRÆNSEKONTROL

ARTIKEL 25.62

Grænseforanstaltninger

1. For så vidt angår varer under toldkontrol indfører eller opretholder hver part procedurer, som giver rettighedshaveren mulighed for at indgive anmodninger til de kompetente myndigheder om at få suspenderet frigivelsen af eller få tilbageholdt varer, der mistænkes for at krænke en intellektuel ejendomsrettighed. I denne underafdeling forstås ved "varer, der mistænkes for at krænke en intellektuel ejendomsrettighed" varer, der mistænkes for at krænke varemærker, ophavsret og beslægtede rettigheder, geografiske betegnelser, patenter, brugsmodeller, industrielle design og integrerede kredsløbs topografi.
2. Hver af parterne indfører elektroniske systemer til de kompetente myndigheders behandling af de anmodninger, der er blevet meddelt eller registreret.
3. Hver part sikrer, at dens kompetente myndigheder ikke opkræver et gebyr for at dække administrationsomkostningerne i forbindelse med behandlingen af en anmodning eller en registrering.
4. Hver part sikrer, at dens kompetente myndigheder træffer afgørelse om meddelelse eller registrering af en anmodning inden for en rimelig frist.

5. Hver part sikrer, at meddelte eller registrerede anmodninger gælder for flere forsendelser.
6. For så vidt angår varer under toldkontrol sikrer hver part, at dens toldmyndigheder kan handle på eget initiativ for at suspendere frigivelsen af eller tilbageholde varer, der mistænkes for at krænke varemærker eller ophavsret.
7. Toldmyndighederne anvender risikoanalyse til at identificere varer, der mistænkes for at krænke intellektuelle ejendomsrettigheder. Hver part gennemfører dette stykke i overensstemmelse med dens lovgivning.
8. Hver part skal have indført procedurer, som giver mulighed for destruktion af varer, der mistænkes for at krænke intellektuelle ejendomsrettigheder, uden at der er behov for forudgående administrative eller retslige procedurer for formel konstatering af krænkelser i de tilfælde, hvor de berørte personer er enige eller ikke modsætter sig destruktionen. Hvis sådanne varer ikke destrueres, sikrer hver part, at disse varer, undtagen i ekstraordinære tilfælde, bortskaffes uden for de kommercielle kanaler på en sådan måde, at rettighedsindehaveren ikke forvoldes skade.
9. Hver part kan indføre procedurer, der gør det muligt hurtigt at destruere forfalskede varemærker og piratkopierede varer, der er fremsendt i post- eller ekspreskurérforsendelser.
10. En part kan beslutte ikke at anvende denne artikel på import af varer, der udbydes på et tredjelandets marked af rettighedshavere eller med dennes samtykke. En part kan også beslutte ikke at anvende denne artikel på varer af ikkekommerciel karakter, der er indeholdt i rejsendes personlige bagage.

11. Parternes toldmyndigheder opretholder en regelmæssig dialog og fremmer samarbejdet med de relevante interessenter og andre myndigheder, der er involveret i håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder.

12. Parterne samarbejder om international handel med varer, der mistænkes for at krænke intellektuelle ejendomsrettigheder. Parterne udveksler navnlig, så vidt muligt, oplysninger om handel med varer, der mistænkes for at krænke intellektuelle ejendomsrettigheder, som berører den anden part.

13. Med forbehold af andre former for samarbejde finder protokollen til denne aftale om gensidig administrativ bistand i toldspørgsmål anvendelse på overtrædelser af lovgivningen om intellektuel ejendomsret, som en parts toldmyndigheder har kompetence til at håndhæve i overensstemmelse med denne artikel.

ARTIKEL 25.63

Overensstemmelse med GATT og TRIPS-aftalen

Hver af parterne skal ved gennemførelsen af grænseforanstaltninger til deres toldmyndigheders håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, uanset om de er omfattet af denne underafdeling, sikre overensstemmelse med deres forpligtelser i henhold til GATT 1994 og TRIPS-aftalen, særlig artikel V i GATT 1994 og TRIPS-aftalens artikel 41 og del III, afdeling 4.

AFDELING D

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

ARTIKEL 25.64

Samarbejde

1. Parterne samarbejder med henblik på at støtte gennemførelsen af de tilsagn og forpligtelser, de har påtaget sig i henhold til dette kapitel.
2. Samarbejdsområderne vedrørende beskyttelse og håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder kan omfatte, men er ikke begrænset til, følgende aktiviteter:
 - a) udveksling af oplysninger om de retlige rammer for intellektuelle ejendomsrettigheder og relevante regler for beskyttelse og håndhævelse
 - b) udveksling af erfaringer mellem parterne om lovgivningsmæssige fremskridt
 - c) udveksling af erfaringer mellem parterne vedrørende håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder
 - d) udveksling af erfaringer mellem parterne vedrørende håndhævelse på centralt og subcentralt niveau foretaget af toldmyndigheder, politi, administrative og retslige myndigheder

- e) samordning, også med tredjelande, med henblik på at forhindre eksport af forfalskede varer
 - f) teknisk bistand, kapacitetsopbygning, udveksling og uddannelse af personale
 - g) beskyttelse og forsvar af intellektuelle ejendomsrettigheder samt formidling af oplysninger herom inden for bl.a. erhvervslivet og civilsamfundet
 - h) bevidstgørelse af forbrugere og rettighedshavere samt styrkelse af det institutionelle samarbejde, navnlig mellem deres kontorer for intellektuel ejendomsret
 - i) aktiv bevidstgørelse og uddannelse af offentligheden om politikker vedrørende intellektuelle ejendomsrettigheder
 - j) offentligt-privat samarbejde med deltagelse af SMV'er, herunder ved SMV-fokuserede arrangementer eller forsamlinger vedrørende beskyttelse og håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder og begrænsning af krænkelse heraf, og
 - k) udarbejdelse af effektive strategier med henblik på at udpege målgrupper og oplysningsprogrammer for at øge forbrugernes og mediernes bevidsthed om følgerne af krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, herunder risiciene for sundhed og sikkerhed og forbindelsen til den organiserede kriminalitet.
3. Hver part kan offentliggøre produktspecifikationerne eller et resumé heraf og oplysninger om relevante kontaktpunkter med henblik på kontrol eller forvaltning af den anden parts geografiske betegnelser, som er beskyttet i henhold til afdeling B, underafdeling 4.

4. Parterne opretholder enten direkte eller gennem det underudvalg, som er nævnt i artikel 25.66, forbindelse med hinanden med henblik på alle spørgsmål vedrørende dette kapitels gennemførelse og funktion.

ARTIKEL 25.65

Frivillige initiativer fra interessenter

Hver part bestræber sig på at fremme frivillige interessentinitiativer for at begrænse krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, herunder på internettet og på andre markedspladser, ved at fokusere på konkrete problemer og søge praktiske løsninger, der er realistiske, afbalancerede, forholdsmæssigt afpassede og rimelige for alle berørte parter, herunder på følgende måder:

- a) hver part bestræber sig på ved almindelig tilslutning at indkalde interessenter på sit territorium for at fremme frivillige initiativer med henblik på at finde løsninger og afhjælpe forskelle med hensyn til beskyttelse og håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder samt begrænsning af overtrædelser
- b) hver part bestræber sig på at udveksle oplysninger med den anden part om indsatsen for at fremme frivillige interessentinitiativer på sit territorium, og

- c) parterne bestræber sig på at fremme en åben dialog og et åbent samarbejde mellem parternes interessenter og tilskynde parternes interessenter til i fællesskab at finde løsninger og afklare forskelle med hensyn til beskyttelse og håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder og begrænse antallet af krænkelser heraf.

ARTIKEL 25.66

Underudvalget om Intellektuel Ejendomsret

Underudvalget om Intellektuel Ejendomsret ("underudvalget"), som blev nedsat i henhold til artikel 33.4, stk. 1, overvåger og sikrer, at dette kapitel og bilag 25-A, 25-B og 25-C gennemføres korrekt og fungerer efter hensigten. Underudvalget udfører også særlige opgaver, som det har fået tildelt i dette kapitel, herunder artikel 25.40.

KAPITEL 26

HANDEL OG BÆREDYGTIG UDVIKLING

AFDELING A

FÆLLES BESTEMMELSER

ARTIKEL 26.1

Mål

1. Parterne minder om Agenda 21 om miljø og udvikling, som blev vedtaget på FN's konference om miljø og udvikling, der blev afholdt i Rio de Janeiro fra den 3.-14. juni 1992, gennemførelsesplanen fra verdenstopmødet i Johannesburg om bæredygtig udvikling fra 2002, Den Internationale Arbejdsorganisations ("ILO's") erklæring om social retfærdighed med henblik på en retfærdig globalisering, som blev vedtaget på Den Internationale Arbejdskonference på dens 97. møde, afholdt den 10. juni 2008 i Genève ("ILO's erklæring om social retfærdighed med henblik på en retfærdig globalisering"), slutdokumentet fra FN's konference om bæredygtig udvikling fra 2012 med titlen "Den fremtid, vi ønsker" ("The Future We Want") og 2030-dagsordenen og dens mål for bæredygtig udvikling.

2. Parterne erkender, at bæredygtig udvikling omfatter økonomisk udvikling, social udvikling og miljøbeskyttelse, idet alle tre områder er indbyrdes afhængige og gensidigt forstærkende for nuværende og kommende generationers velfærd.
3. På baggrund af ovenstående er formålet med dette kapitel at fremme handels- og investeringsforbindelserne mellem parterne på en måde, der bidrager til bæredygtig udvikling, navnlig de arbejdsmarkeds-¹ og miljømæssige dimensioner, som er relevante for handel og investeringer.
4. Dette kapitel omfatter en samarbejdsbaseret tilgang baseret på fælles værdier og interesser.

ARTIKEL 26.2

Ret til at regulere og beskyttelsesniveauer

1. Parterne anerkender hver parts ret til at fastlægge sine politikker og prioriteter for bæredygtig udvikling, navnlig til at fastsætte sine interne niveauer for arbejdstager- og miljøbeskyttelse og sine prioriteter for arbejdstager- og miljøbeskyttelse og til at vedtage eller ændre sin lovgivning og politikkerne på arbejdsmarkeds- og miljøområdet i overensstemmelse hermed.

¹ Med henblik på dette kapitel forstås ved "arbejdsmarkeds-mæssige" ILO's strategiske mål, der er omfattet af dagsordenen for anstændigt arbejde, som kommer til udtryk i ILO's erklæring om social retfærdighed med henblik på en retfærdig globalisering.

2. De i stk. 1 omhandlede beskyttelsesniveauer, love og politikker skal være i overensstemmelse med hver parts tilslutning til de multilaterale miljøaftaler ("MEA") og multilaterale arbejdsstandarder og -aftaler, som er nævnt i dette kapitel, og som den er part i.
3. Hver part skal tilstræbe at sikre, at dens love, forskrifter og politikker på miljø- og arbejdsmarkedsområdet sikrer og fremmer et højt beskyttelsesniveau for så vidt angår miljø og arbejdstagerbeskyttelse, og tilstræbe fortsat at forbedre beskyttelsesniveauet for så vidt angår miljø- og arbejdstagerbeskyttelse i sine love, forskrifter og politikker.
4. En part må ikke svække eller sænke beskyttelsesniveauet i sine love og forskrifter på miljø- og arbejdsmarkedsområdet for at fremme handel eller investeringer.
5. En part må ikke indrømme fritagelse fra eller på anden måde fravige, eller tilbyde at indrømme fritagelse eller på anden måde fravige, dens love og forskrifter på miljø- og arbejdsmarkedsområdet, således at beskyttelsesniveauet i disse love og forskrifter svækkes eller sænkes for at fremme handel eller investeringer.
6. En part må ikke undlade effektivt at håndhæve dens love og forskrifter på miljø- og arbejdsmarkedsområdet ved vedholdende eller gentagne gange at handle eller forsømme at handle på en måde, der påvirker handel eller investeringer.
7. Hver part bevarer retten til at udøve rimeligt skøn og træffe beslutninger i god tro vedrørende tildelingen af ressourcer til håndhævelse i overensstemmelse med prioriteterne for så vidt angår håndhævelsen af dens love og forskrifter på miljø- og arbejdsmarkedsområdet.

8. En part må ikke anvende sine love og forskrifter på miljø- og arbejdsmarkedsområdet på en måde, der ville udgøre en skjult begrænsning af handel eller investeringer.

ARTIKEL 26.3

Handel og ansvarlig virksomhedsadfærd og forvaltning af forsyningskæder

1. Parterne anerkender betydningen af ansvarlig forvaltning af forsyningskæderne gennem ansvarlig virksomhedsadfærd eller virksomhedernes sociale ansvar samt handelens rolle i forfølgelsen af dette mål.

2. Hver part skal i medfør af stk. 1:

a) fremme ansvarlig virksomhedsadfærd eller virksomhedernes sociale ansvar ved at tilskynde virksomhederne til at indføre relevant praksis, der er i overensstemmelse med internationalt anerkendte principper, standarder og retningslinjer, herunder sektorspecifikke retningslinjer for due diligence, som er blevet godkendt eller støttes af den pågældende part, og

b) støtte udbredelsen og anvendelsen af relevante internationale instrumenter, som er blevet godkendt og støttes af den pågældende part, såsom OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder, ILO's trepartserklæring om principper for multinationale virksomheder og socialpolitik, vedtaget i Genève i november 1977 ("ILO's trepartserklæring om principper for multinationale virksomheder og socialpolitik"), FN's Global Compact-initiativ og FN's vejledende principper om erhvervslivet og menneskerettigheder, godkendt ved Menneskerettighedsrådets resolution 17/4 af 16. juni 2011.

3. Parterne anerkender nytteværdien af internationale sektorspecifikke retningslinjer for virksomhedernes sociale ansvar eller for ansvarlig virksomhedsadfærd og fremmer fælles arbejde i denne henseende. Parterne gennemfører også foranstaltninger for at fremme efterlevelsen af OECD's due diligence-retningslinjer.

4. Parterne anerkender betydningen af at fremme handel med varer, der bidrager til forbedrede sociale forhold og miljømæssig forsvarlig praksis såsom miljøvenlige varer og tjenesteydelser, som bidrager til en ressourceeffektiv lavemissionsøkonomi, varer, hvis produktion ikke er forbundet med skovrydning, og varer, der er omfattet af frivillige garantiordninger og - mekanismer for bæredygtighed.

5. Parterne udveksler oplysninger og bedste praksis og samarbejder, hvis det er relevant, på bilateralt og regionalt plan og i internationale fora om spørgsmål, der er omfattet af denne artikel.

ARTIKEL 26.4

Videnskabelige og tekniske oplysninger

1. Hver part skal ved udarbejdelsen og gennemførelsen af foranstaltninger, som har til formål at beskytte miljøet eller arbejdsmarkedsforholdene, og som kan påvirke handelen eller investeringerne mellem parterne, tage hensyn til tilgængelig videnskabelig og teknisk dokumentation, fortrinsvis fra anerkendte tekniske og videnskabelige organer, samt relevante internationale standarder, retningslinjer eller henstillinger, hvor sådanne findes.
2. Hvis de videnskabelige beviser er utilstrækkelige eller ikke er entydige, og der er risiko for alvorlige miljøforringelser eller risiko for sikkerheden og sundheden på arbejdspladsen på dens territorium, kan en part træffe foranstaltninger på grundlag af forsigtighedsprincippet. Sådanne foranstaltninger kan evalueres, hvis der fremkommer nye eller yderligere videnskabelige oplysninger.
3. Hvis en foranstaltning, som er indført i overensstemmelse med artikel 2, har indvirkning på handelen eller investeringerne mellem parterne, kan en part anmode den part, som har indført foranstaltningen, om at fremlægge oplysninger, der angiver, at foranstaltningen er i overensstemmelse med dens egne beskyttelsesniveauer, og kan anmode om drøftelse af spørgsmålet i Underudvalget om Handel og Bæredygtig Udvikling.
4. Sådanne foranstaltninger skal ikke anvendes på en sådan måde, at de udgør et middel til vilkårlig eller uberettiget forskelsbehandling eller en skjult begrænsning i forbindelse med handel og investeringer.

ARTIKEL 26.5

Gennemsigtighed og god reguleringspraksis

Parterne anerkender vigtigheden af at anvende reglerne om gennemsigtighed og god reguleringspraksis i overensstemmelse med kapitel 28 og 29, navnlig de regler, hvorefter interesserede personer har mulighed for at fremsætte synspunkter om:

- a) foranstaltninger, der har til formål at beskytte miljøet og arbejdsvilkårene, og som kan påvirke handel eller investeringer, og
- b) handels- eller investeringsforanstaltninger, der kan påvirke beskyttelsen af miljøet eller arbejdsvilkårene.

ARTIKEL 26.6

Folkelig oplysning, information, deltagelse og proceduremæssige garantier

1. Parterne fremmer hver især offentlighedens bevidsthed om deres love og forskrifter på arbejdsmarkeds- og miljøområdet, bl.a. ved at sikre, at deres love og forskrifter på arbejdsmarkeds- og miljøområdet samt håndhævelses- og overholdelsesprocedurer er offentligt tilgængelige.

2. Hver part tilstræber at imødekomme anmodninger om oplysninger fra enhver person vedrørende partens gennemførelse af dette kapitel.
3. Hver part gør brug af de mekanismer, der er omhandlet i artikel 33.5, 33.6 og 33.7, for at indhente synspunkter om spørgsmål, der vedrører gennemførelsen af dette kapitel.
4. Hver part modtager og tager behørigt hensyn til meddelelser og udtalelser i form af skriftlige indlæg fra personer i den pågældende part om spørgsmål, der vedrører gennemførelsen af dette kapitel, i overensstemmelse med dens interne procedurer. En part skal besvare sådanne indlæg skriftligt og rettidigt. Den kan underrette sin interne rådgivningsgruppe, der er nedsat i henhold til artikel 33.6, og den anden parts kontaktpunkt, der er udpeget i henhold til artikel 26.19, stk. 6, om sådanne meddelelser og udtalelser.
5. Hver part sikrer i overensstemmelse med dennes lovgivning, at personer med en retligt anerkendt interesse i en bestemt sag, eller som hævder, at en rettighed er krænket i henhold til deres lovgivning, har adgang til administrative eller retslige procedurer med henblik på effektivt at anfægte krænkelser af deres miljø- eller arbejdsmarkedslovgivning, herunder passende retsmidler ved krænkelse af sådan lovgivning.
6. Hver part sikrer i overensstemmelse med dennes lovgivning, at de i stk. 5 omhandlede procedurer er retfærdige og ikke er uoverkommeligt omkostningsfulde, ikke indebærer urimelige frister eller medfører ugrundede forsinkelser, giver adgang til foreløbige retsmidler, hvis det er hensigtsmæssigt, og er fair, rimelige og gennemsigtige.

ARTIKEL 26.7

Samarbejdsaktiviteter

1. Parterne anerkender vigtigheden af samarbejdsaktiviteter, der vedrører handelsrelaterede aspekter af miljø- og arbejdsmarkedspolitikker, med henblik på at nå målene i denne aftale og gennemføre dette kapitel.
2. Der kan udvikles og gennemføres samarbejdsaktiviteter med deltagelse af internationale og regionale organisationer samt med tredjelande, virksomheder, arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer, uddannelses- og forskningsorganisationer og andre ikkestatslige organisationer, hvis det er relevant.
3. Der gennemføres samarbejdsaktiviteter vedrørende emner og temaer, som aftales af parterne, med henblik på at behandle spørgsmål af fælles interesse.
4. Parterne kan samarbejde om spørgsmål, der er omfattet af dette kapitel, samt blandt andet:
 - a) arbejdsmarkeds- og miljømæssige aspekter vedrørende handel og bæredygtig udvikling i internationale fora, herunder navnlig WTO, FN's Politiske Forum på Højt Niveau for Bæredygtig Udvikling, FN's Miljøprogram ("UNEP"), ILO og MEA

- b) virkningerne af arbejdsmarkeds- og miljølovgivningen og -standarderne for handel og investeringer
 - c) virkningerne af handels- og investeringslovgivning for arbejdsmarkedet og miljøet og
 - d) handelsrelaterede aspekter af:
 - i) initiativer vedrørende bæredygtigt forbrug og bæredygtig produktion, herunder initiativer til fremme af en cirkulær økonomi og grøn vækst og forureningsbekæmpelse, og
 - ii) initiativer til fremme af miljøvenlige varer og tjenesteydelser, herunder ved at håndtere relaterede ikketoldmæssige hindringer.
5. Prioriteterne for samarbejdsaktiviteter besluttet af parterne i fællesskab baseret på områder af fælles interesse og tilgængelige ressourcer.
6. Parterne kan udføre aktiviteter inden for samarbejdsområderne i dette kapitel ved fysisk fremmøde eller via ethvert for parterne tilgængeligt teknologisk middel.

AFDELING B

MILJØ OG HANDEL

ARTIKEL 26.8

Mål

1. Parterne sigter mod at fremme gensidigt understøttende handels- og miljøpolitikker, høje miljøbeskyttelsesniveauer i overensstemmelse med de multilaterale miljøaftaler, som de hver især er part i, og effektiv håndhævelse af deres respektive love og forskrifter på miljøområdet og at øge deres kapacitet til at håndtere handelsrelaterede miljøspørgsmål, bl.a. gennem samarbejde.
2. Parterne anerkender, at der er fordele ved et styrket samarbejde om at beskytte og bevare miljøet og forvalte naturressourcerne på en bæredygtig måde, som kan bidrage til en bæredygtig udvikling, styrke deres miljøforvaltning og supplere målene i denne aftale.
3. Parterne anerkender vigtigheden af gensidigt understøttende politikker og praksis på handels- og miljøområdet for at forbedre miljøbeskyttelsen og samtidig fremme bæredygtig udvikling.

ARTIKEL 26.9

Multilateral miljøforvaltning og multilaterale miljøaftaler

1. Parterne anerkender betydningen af FN's Miljøforsamling under UNEP. Parterne anerkender de multilaterale miljøaftalers afgørende rolle med hensyn til at tackle miljømæssige udfordringer på globalt, regionalt og internt plan. Parterne anerkender endvidere behovet for at fremme det gensidigt understøttende forhold mellem handels- og miljøpolitikker. I den forbindelse gennemfører parterne hver især effektivt de multilaterale miljøaftaler og protokoller, som de er part i.
2. Parterne anerkender at de hver især har ret til at indføre eller opretholde foranstaltninger til fremme af målene i multilaterale miljøaftaler, som de er part i.
3. Parterne indleder en dialog og samarbejder, hvor det relevant, om handels- og miljømæssige spørgsmål af fælles interesse, navnlig for så vidt angår multilaterale miljøaftaler. Dette omfatter regelmæssig udveksling af oplysninger om hver parts initiativer vedrørende ratificeringen af multilaterale miljøaftaler, herunder protokoller og ændringer heraf.

ARTIKEL 26.10

Handel og klimaændringer

1. Parterne anerkender vigtigheden af multilaterale miljøaftaler i forbindelse med klimaændringer, navnlig behovet for at nå målsætningen med De Forenede Nationers rammekonvention om klimaændringer ("UNFCCC"), som blev udfærdiget i New York den 9. maj 1992, og formålet med og målene i Parisaftalen, med henblik på at tackle den presserende trussel, som klimaændringerne udgør. På samme måde anerkender parterne handelens rolle, når det gælder om at nå målene for bæredygtig udvikling og imødegå klimaændringer, samt betydningen af individuelle og fælles bestræbelser på at håndtere virkningerne af klimaændringer gennem modvirknings- og tilpasningsforanstaltninger.

2. Hver part skal i medfør af stk. 1:

- a) effektivt gennemføre UNFCCC og Parisaftalen, der blev vedtaget i henhold hertil, herunder forpligtelserne med hensyn til de nationalt bestemte bidrag
- b) fremme handelens positive bidrag til overgangen til en cirkulær lavemissionsøkonomi og til klimarobust udvikling, herunder foranstaltninger til modvirkning af og tilpasning til klimaændringer, og
- c) lette og fremme handel med og investering i varer og tjenesteydelser af særlig betydning for modvirkning af og tilpasning til klimaændringer samt for bæredygtig og vedvarende energi og energieffektivitet på en måde, der er forenelig med andre bestemmelser i denne aftale.

3. I overensstemmelse med artikel 26.7 samarbejder parterne, hvor det er relevant, om handelsrelaterede spørgsmål vedrørende klimaændringer på bilateralt og regionalt plan og i internationale fora, herunder i UNFCCC, WTO og Montrealprotokollen om stoffer, der nedbryder ozonlaget, som blev indgået i Montreal den 16. september 1987 ("Montrealprotokollen"). Derudover kan parterne, hvis det er relevant, samarbejde om disse spørgsmål, også i Den Internationale Søfartsorganisation.

4. I overensstemmelse med stk. 1 samarbejder parterne bl.a. om følgende:

- a) udveksling af viden og erfaringer vedrørende gennemførelsen af Parisaftalen samt om initiativer til fremme af modstandsdygtighed over for klimaændringer, vedvarende energi, lavemissionsteknologier, energieffektivitet, CO₂-prissætning, bæredygtig transport, udvikling af bæredygtig og klimarobust infrastruktur, overvågning af emissioner og naturbaserede løsninger samt undersøgelse af mulighederne for at samarbejde inden for områder som kortvarige klimaforurenende stoffer og kulstofbinding i jorden og
- b) udveksling af viden og erfaringer vedrørende en ambitiøs udfasning af ozonlagnedbrydende stoffer og udfasning af hydrofluorcarboner i henhold til Montrealprotokollen gennem foranstaltninger til kontrol af produktionen og forbruget af og handelen med disse stoffer og indførelse af miljøvenlige alternativer hertil, ajourføring af sikkerhedsstandarder og andre relevante standarder, gennem bekæmpelse af ulovlig handel med stoffer, der er reguleret ved Montrealprotokollen, alt efter hvad der er relevant.

ARTIKEL 26.11

Handel og skove

1. Parterne anerkender betydningen af bæredygtig skovforvaltning og den rolle, som handel spiller i forfølgelsen af dette mål.
2. Hver part skal i medfør af stk. 1:
 - a) gennemføre foranstaltninger til bekæmpelse af ulovlig skovhugst og tilknyttet handel, herunder gennem samarbejdsaktiviteter med tredjelande, hvor det er relevant
 - b) fremme bevarelse og bæredygtig forvaltning af skove
 - c) fremme af handel med og forbrug af træ og træprodukter, som er erhvervet på lovlig vis fra bæredygtigt forvaltede skove, og
 - d) udveksle oplysninger og, hvor det er relevant, samarbejde med den anden part om handelsrelaterede initiativer vedrørende bekæmpelse af ulovlig skovhugst, bæredygtig skovdrift, skovrydning og skovforringelse, skovforvaltning og om bevarelsen af skovarealer for at maksimere de positive virkninger og det gensidigt understøttende forhold mellem deres respektive politikker af fælles interesse.

3. I erkendelse af, at skove og bæredygtig skovdrift spiller en central rolle i bekæmpelsen af klimaændringer og opretholdelsen af biodiversitet, fremmer hver af parterne initiativer, der sætter ind over for skovrydning, bl.a. gennem skovrydningsfrie forsyningskæder. Derudover samarbejder parterne, hvor det er relevant, og i overensstemmelse med artikel 26.7 på bilateralt og regionalt plan og i internationale fora niveau med henblik på at minimere skovrydning og skovforringelse på verdensplan.

ARTIKEL 26.12

Handel og vilde dyr og planter

1. Parterne anerkender vigtigheden af at sikre, at international handel med vilde dyr og planter ikke truer deres overlevelse, jf. konventionen om international handel med udryddelsestruede vilde dyr og planter, udfærdiget i Washington D.C. den 3. marts 1973 ("CITES").
2. Hver part skal i medfør af stk. 1:
 - a) gennemføre effektive foranstaltninger til bekæmpelse af ulovlig handel med vilde dyr og planter, herunder gennem samarbejdsaktiviteter med tredjelande, hvis det er relevant, og
 - b) fremme langsigtet bevarelse og bæredygtig anvendelse af arter, der er opført i tillæggene til CITES, bl.a. ved at samarbejde i de relevante CITES-organer med henblik på at holde tillæggene til CITES ajourført og ved at fremme optagelsen af arter, der anses for at true på grund af international handel og andre kriterier i henhold til CITES.

3. I overensstemmelse med artikel 26.7 kan parterne samarbejde eller udveksle oplysninger på bilateralt og regionalt plan og i internationale fora vedrørende spørgsmål af fælles interesse, der har til formål at tackle ulovlig handel med vilde dyr og planter, bl.a. gennem bevidstgørelse for at mindske efterspørgslen efter ulovlige produkter fremstillet af vilde dyr og planter, og initiativer til at øge samarbejdet om udveksling af oplysninger og håndhævelse.

ARTIKEL 26.13

Handel og biologisk mangfoldighed

1. Parterne anerkender betydningen af at bevare og på bæredygtig vis udnytte den biologiske mangfoldighed og handelens rolle i forfølgelsen af disse mål i overensstemmelse med konventionen om den biologiske mangfoldighed ("CBD"), som blev udfærdiget i Rio de Janeiro den 5. juni 1992, andre relevante multilaterale miljøaftaler, som de er part i, og de afgørelser, der er vedtaget i henhold hertil.

2. I overensstemmelse med stk. 1 træffer hver part foranstaltninger til at bevare den biologiske mangfoldighed, hvis den er under for pres fra handel og investeringer, bl.a. gennem udveksling af oplysninger og erfaringer, og foranstaltninger til at forebygge spredningen af invasive ikkehjemmehørende arter, idet det anerkendes, at flytningen af invasive ikkehjemmehørende terrestriske og akvatiske arter på tværs af grænserne ad handelsrelaterede kanaler kan have en negativ indvirkning på miljøet, de økonomiske aktiviteter og udviklingen samt på menneskers sundhed.

3. Parterne anerkender betydningen af at respektere, bevare og opretholde viden, innovation og praksis hos oprindelige folk og lokalsamfund med en traditionel livsstil, som bidrager til bevarelse og bæredygtig udnyttelse af den biologiske mangfoldighed, og den rolle, som handel spiller i den forbindelse.
4. Parterne anerkender vigtigheden af at lette adgangen til genetiske ressourcer og fremme en rimelig og retfærdig fordeling af de fordele, der opstår ved anvendelsen af genetiske ressourcer, i overensstemmelse med deres respektive interne foranstaltninger og hver af parternes internationale forpligtelser.
5. Parterne anerkender også vigtigheden af offentlig deltagelse og høring i overensstemmelse med deres respektive lovgivning eller politikker med henblik på udvikling og gennemførelse af foranstaltninger vedrørende bevarelse og bæredygtig udnyttelse af den biologiske mangfoldighed.
6. I henhold til artikel 26.7 kan parterne, hvis det er relevant, fremme, samarbejde eller udveksle oplysninger på bilateralt og regionalt plan og i internationale fora om handelsrelaterede aspekter af politikker om biologisk mangfoldighed og foranstaltninger af fælles interesse, såsom:
 - a) initiativer og god praksis vedrørende handel med produkter baseret på naturressourcer, som stammer fra en bæredygtig udnyttelse af biologiske ressourcer, og som bidrager til at bevare mangfoldigheden
 - b) bevarelse og bæredygtig udnyttelse af den biologiske mangfoldighed samt beskyttelse, genopretning og værdiansættelse af økosystemer og økosystemtjenester og dertil knyttede økonomiske instrumenter og
 - c) adgang til genetiske ressourcer og en rimelig og retfærdig fordeling af fordelene ved deres anvendelse.

ARTIKEL 26.14

Handel og bæredygtig forvaltning af fiskeri og akvakultur

1. Parterne anerkender betydningen af bevarelse og bæredygtig forvaltning af havets biologiske ressourcer og havets økosystemer og den rolle, som handel spiller i forfølgelsen af disse mål.
2. I forbindelse med udviklingen og gennemførelsen af bevarelses- og forvaltningsforanstaltninger tager parterne hensyn til sociale og handels-, udviklings- og miljømæssige faktorer samt den betydning, som det traditionelle eller ikkeindustrielle fiskeri har for indkomstmulighederne for lokale fiskersamfund.
3. Parterne erkender, at ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri ("IUU-fiskeri")¹ kan have en negativ indvirkning på fiskebestandene, bæredygtigheden inden for handel med fiskeprodukter, udviklingen og miljøet, og bekræfter, at der er behov for en indsats for at løse problemerne med overfiskning og ikkebæredygtig udnyttelse af fiskeressourcerne.

¹ Udtrykket "ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri" skal anses for at have samme betydning som fastsat i punkt 3 i den internationale handlingsplan om forebyggelse, afværgelse og standsning af ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri, De Forenede Nationers Fødevarer- og Landbrugsorganisation, vedtaget i Rom 2001 ("handlingsplanen for IUU-fiskeri fra 2001").

4. Hver part skal i medfør af stk. 1 til 3:
- a) gennemføre og handle i overensstemmelse med principperne i FN's havretskonvention, udfærdiget i Montego Bay den 10. december 1982, De Forenede Nationers aftale om gennemførelse af bestemmelserne i FN's havretskonvention af 10. december 1982 vedrørende bevarelse og forvaltning af fælles fiskebestande og stærkt vandrende fiskebestande, vedtaget i New York den 4. august 1995, FN's Fødevare- og Landbrugsorganisations (FAO's) aftale om fremme af fiskerfartøjers overholdelse af internationale bevarelses- og forvaltningsforanstaltninger på det åbne hav, vedtaget i Rom den 24. november 1993, FAO's adfærdskodeks for ansvarligt fiskeri, vedtaget ved resolution 4/95 den 31. oktober 1995, og FAO's aftale om havnestatsforanstaltninger, der skal forebygge, afværge og standse ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri, udfærdiget i Rom den 22. november 2009
 - b) deltage i FAO's initiativ vedrørende det globale register over fiskerfartøjer, køle- og fryseskibe og forsyningskibe

- c) forsøge at anvende et fiskeriforvaltningssystem baseret på den bedste tilgængelige videnskabelige dokumentation og på internationalt anerkendt bedste praksis for fiskeriforvaltning og -bevarelse som afspejlet i de relevante bestemmelser i internationale instrumenter rettet mod at sikre bæredygtig anvendelse og bevarelse af marine arter¹, og som bl.a. har til formål at:
- i) forebygge overfiskning og overkapacitet
 - ii) reducere bifangst af ikkemålarter
 - iii) fremme genopretningen af overfiskede bestande for alle former for havfiskeri og
 - iv) fremme fiskeriforvaltning ved hjælp af en økosystembaseret tilgang, herunder gennem samarbejde mellem parterne
- d) til støtte for bestræbelserne på at bekæmpe IUU-fiskeri og med sigte på at afværge handel med produkter fra arter, der er høstet på grundlag af denne praksis:
- i) gennemføre effektive foranstaltninger til bekæmpelse af IUU-fiskeri

¹ Disse instrumenter omfatter bl.a., og efterhånden som de finder anvendelse, FN's havretskonvention, FN's aftale om gennemførelse af bestemmelserne i De Forenede Nationers havretskonvention fra december 1982 vedrørende bevarelse og forvaltning af fælles fiskebestande og stærkt vandrende fiskebestande, FAO's adfærdskodeks for ansvarligt fiskeri, FAO's aftale om fremme af fiskerifartøjers overholdelse af internationale bevarelses- og forvaltningsforanstaltninger på det åbne hav, handlingsplanen for IUU-fiskeri fra 2001 og FAO's aftale om havnestatsforanstaltninger, der skal forebygge, afværge og standse ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri.

- ii) sikre anvendelse af overvågnings-, kontrol-, tilsyns-, overholdelses- og håndhævelsesordninger med henblik på at:
 - A) forebygge og forhindre fartøjer, der fører dens flag, og fysiske personer i at udøve IUU-fiskeri i overensstemmelse med dens internationale forpligtelser og dens lovgivning, og
 - B) imødegå omladning til søs af fisk og fiskeprodukter for at forhindre og undgå IUU-fiskeri
- iii) gennemføre havnestatsforanstaltninger og
- iv) gennemføre foranstaltninger, der skal forebygge IUU-fiskeri og forhindre, at fiskeprodukter kommer ind i hver af parternes forsyningskæder, og samarbejde i den forbindelse, herunder ved at fremme udvekslingen af oplysninger
- e) deltage aktivt i arbejdet i de regionale fiskeriforvaltningsorganisationer ("RFFO'er"), hvori den er medlem, observatør eller samarbejdende ikkekontraherende part, med henblik på at opnå god fiskeriforvaltning og bæredygtigt fiskeri, f.eks. gennem fremme af videnskabelig forskning og vedtagelse af bevarelsesforanstaltninger baseret på den bedste tilgængelige videnskab, styrkelse af overholdelsesmekanismer, gennemførelse af periodiske præstationsvurderinger og vedtagelse af effektiv kontrol, overvågning og håndhævelse af RFFO'ernes forvaltningsforanstaltninger og, hvis det er relevant, vedtagelse og indførelse af fangstdokumentation eller certificeringsordninger og havnestatsforanstaltninger

- f) bestræbe sig på at handle i overensstemmelse med de relevante bevarelses- og forvaltningsforanstaltninger, der vedtages af RFFO'er, som den ikke er medlem af, således at disse foranstaltninger ikke undermineres, og tilstræbe ikke at underminere fangst- eller handelsdokumentationsordninger, der administreres af RFFO'er, eller ordninger, som den ikke er medlem af, og
 - g) fremme udviklingen af bæredygtig og ansvarlig akvakultur under hensyntagen til de økonomiske, sociale og miljømæssige aspekter heraf i overensstemmelse med gennemførelsen af målene og principperne i FAO's adfærdskodeks for ansvarligt fiskeri.
5. Parterne samarbejder, hvor det er relevant, og i overensstemmelse med artikel 26.7 på bilateralt plan og i RFFO'er med henblik på at fremme bæredygtige fangstmetoder og handel med fiskeprodukter fra bæredygtigt forvaltet fiskeri. Derudover kan parterne samarbejde om at udveksle viden og god praksis til støtte for gennemførelsen af denne artikel.

AFDELING C

ARBEJDSMARKED OG HANDEL

ARTIKEL 26.15

Mål

1. Parterne anerkender, at handel og investeringer giver muligheder for at skabe beskæftigelse og anstændigt arbejde, også for unge, med arbejds- og ansættelsesvilkår, der følger principperne i ILO's erklæring om grundlæggende principper og rettigheder på arbejdet, som blev vedtaget på Den Internationale Arbejdskonference i Geneve den 18. juni 1998 og ændret i 2022 ("ILO's erklæring om grundlæggende principper og rettigheder på arbejdet"), og ILO's erklæring om social retfærdighed fra 2008, som ændret i 2022.
2. Parterne tilstræber at sikre høje niveauer for arbejdstagerbeskyttelse i overensstemmelse med de internationale arbejdsstandarder, som de efterlever, og fremme gensidigt understøttende handels- og miljøpolitikker med henblik på at forbedre arbejdstagernes arbejdsvilkår og kvalitet i arbejdslivet. De bestræber sig på at forbedre udviklingen og forvaltningen af menneskelig kapital med henblik på øget beskæftigelsesegnethed, fremme af ekspertise og større produktivitet til fordel for både arbejdstagere og virksomheder. På samme måde tilstræber parterne at skabe muligheder for udvikling af de nødvendige færdigheder blandt unge, så de kan få adgang til og forblive på arbejdsmarkedet.

3. Parterne sigter mod at samarbejde om handelsrelaterede arbejdsmarkedsspørgsmål af fælles interesse med henblik på at styrke forbindelserne mellem parterne i bredere forstand.

ARTIKEL 26.16

Multilaterale arbejdsstandarder og -aftaler

1. Parterne bekræfter deres tilsagn om at fremme udviklingen af den internationale handel på en måde, der fremmer anstændigt arbejde for alle, navnlig kvinder, unge og personer med handicap, i overensstemmelse med deres respektive forpligtelser i henhold til ILO, herunder forpligtelserne som fastsat i ILO's erklæring om grundlæggende principper og rettigheder på arbejdet, som ændret i 2022, og ILO's erklæring om social retfærdighed med henblik på en retfærdig globalisering, som ændret i 2022.
2. Parterne minder om ILO's erklæring om social retfærdighed med henblik på en retfærdig globalisering, som ændret i 2022, og bemærker, at krænkelse af grundlæggende principper og rettigheder på arbejdet ikke kan påberåbes eller på anden måde anvendes som en legitim komparativ fordel, og at arbejdsstandarder ikke bør anvendes til handelsbeskyttelsesformål.
3. Hver part gennemfører effektivt de ILO-konventioner, som henholdsvis Chile og medlemsstaterne har ratificeret.

4. I overensstemmelse med ILO's statut, der blev vedtaget som del XIII i Versaillestraktaten og undertegnet den 28. juni 1919, og ILO's erklæring om grundlæggende principper og rettigheder på arbejdet, som ændret i 2022, respekterer, fremmer og gennemfører parterne hver især effektivt principperne om de grundlæggende rettigheder på arbejdspladsen som defineret i de grundlæggende ILO-konventioner, nemlig:

- a) foreningsfrihed og reel anerkendelse af retten til kollektive forhandlinger
- b) afskaffelse af alle former for tvangsarbejde
- c) reel afskaffelse af børnearbejde, herunder forbud mod de værste former for børnearbejde
- d) afskaffelse af forskelsbehandling med hensyn til beskæftigelse og ansættelse og
- e) et sikkert og sundt arbejdsmiljø.

5. Parterne udveksler regelmæssigt oplysninger om deres respektive fremskridt med hensyn til ratificeringen af de ILO-konventioner eller -protokoller, som af ILO er klassificeret som ajourførte, og som de endnu ikke er part i.

6. Hver part fremmer ILO's dagsorden for anstændigt arbejde som fastsat i ILO's erklæring om social retfærdighed med henblik på en retfærdig globalisering, som ændret i 2022, navnlig for så vidt angår:

- a) anstændige arbejdsvilkår for alle, bl.a. med hensyn til løn, arbejdstid, andre arbejdsvilkår og social beskyttelse og
- b) den sociale dialog om arbejdsmarkedsforhold mellem arbejdstagere og arbejdsgivere og deres respektive organisationer og med relevante statslige myndigheder.

7. Hver part skal i overensstemmelse med sine forpligtelser i henhold til ILO:

- a) vedtage og gennemføre foranstaltninger og politikker vedrørende sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen og
- b) opretholde en arbejdstilsynsordning i overensstemmelse med de relevante ILO-standarder for arbejdstilsyn.

ARTIKEL 26.17

Tvangsarbejde

1. Parterne minder om, at afskaffelsen af tvangsarbejde er blandt målene for 2030-dagsordenen, og understreger vigtigheden af ratificering og en effektiv gennemførelse af protokollen af 2014 til konventionen om tvangsarbejde fra 1930, der blev vedtaget i Genève den 11. juni 2014.

2. Parterne anerkender målsætningen om at afskaffe alle former for tvangsarbejde, herunder tvungent børnearbejde.
3. Parterne identificerer således muligheder for at samarbejde, udveksle oplysninger, erfaringer og god praksis vedrørende afskaffelsen af alle former for tvangsarbejde.

ARTIKEL 26.18

Samarbejde om handels- og arbejdsmarkedsspørgsmål

I overensstemmelse med artikel 26.7 konsulterer parterne hinanden og samarbejder efter behov, bilateralt og inden for rammerne af ILO, om handelsrelaterede arbejdsmarkedsspørgsmål af fælles interesse, herunder, men ikke begrænset til:

- a) jobskabelse og fremme af produktiv beskæftigelse af høj kvalitet, herunder politikker med henblik på at skabe vækst med høj beskæftigelse og fremme bæredygtige virksomheder og iværksætterier
- b) fremme forbedringer af virksomhedernes produktivitet og arbejdsproduktiviteten, navnlig for så vidt angår små og mellemstore virksomheder

- c) udvikling af menneskelig kapital, adgang til beskæftigelse og øget beskæftigelsesegnethed, navnlig hos de unge, herunder gennem livslang læring og erhvervsuddannelse, efter- og videreuddannelse, uddannelse og udvikling og opgradering af færdigheder, herunder i vækstindustrier og miljøindustrier
- d) balance mellem arbejde og privatliv og innovativ praksis på arbejdspladsen for at øge arbejdstagernes trivsel
- e) fremme kendskabet til ILO's dagsorden for anstændigt arbejde, herunder de indbyrdes forbindelser mellem handel og fuld og produktiv beskæftigelse, tilpasning af arbejdsmarkedet, grundlæggende arbejdsstandarder, anstændigt arbejde i globale forsyningskæder, social beskyttelse og social inklusion, social dialog og ligestilling mellem kønnene
- f) fremme af anstændige job af høj kvalitet gennem handel, herunder sikkerheden og sundheden under arbejdet for arbejdstagere, som er gravide, eller som lige har født
- g) sikkerhed og sundhed på arbejdspladsen og arbejdstilsyn, f.eks. gennem forbedrede overholdelses- og håndhævelsesmekanismer
- h) håndtering af udfordringer og muligheder forbundet med en forskelligartet flergenerationsarbejdsstyrke, herunder gennem:
 - i) fremme af ligestilling og afskaffelse af forskelsbehandling med hensyn til beskæftigelse og ansættelse og

- ii) beskyttelse af sårbare arbejdstagere

- i) forbedring af forholdet mellem arbejdsgiverne og arbejdstagerne, f.eks. bedste praksis i forbindelse med alternativ tvistbilæggelse og trepartsforhandlinger

- j) gennemførelse af grundlæggende, prioriterede og andre ajourførte ILO-konventioner samt ILO's trepartserklæring om principper for multinationale virksomheder og socialpolitik og FN's vejledende principper om erhvervslivet og menneskerettigheder, og

- k) beskæftigelsesstatistik.

AFDELING D

INSTITUTIONELLE ORDNINGER

ARTIKEL 26.19

Underudvalget om Handel og Bæredygtig Udvikling og kontaktpunkter

1. Underudvalget om Handel og Bæredygtig Udvikling ("underudvalget"), som nedsættes i henhold til artikel 33.4, stk. 1, består for Chiles vedkommende af embedsmænd fra de institutioner, der er ansvarlige for handel, arbejdsmarked, miljø og kønsspørgsmål

2. Underudvalget afholder særlige møder om henholdsvis miljø- og arbejdsmarkedsforhold¹ samt om tværgående spørgsmål vedrørende handel og bæredygtig udvikling.
3. Underudvalget har til opgave at:
 - a) fremme, overvåge og evaluere gennemførelsen af dette kapitel
 - b) fastlægge, organisere, overvåge og vurdere samarbejdsaktiviteterne som fastsat i dette kapitel, herunder udveksling af oplysninger og erfaringer inden for områder af fælles interesse
 - c) rapportere og fremsætte henstillinger til handelsudvalget om ethvert spørgsmål vedrørende dette kapitel, også for så vidt angår emner, der skal drøftes med de i artikel 33.5 omhandlede civilsamfundsmekanismer
 - d) udføre de opgaver, der er omhandlet i artikel 26.21 og 26.22
 - e) koordinere, hvor det er relevant, med andre underudvalg, der nedsættes i henhold til denne aftale, bl.a. for så vidt angår indsatsen for at integrere kønsrelaterede spørgsmål, overvejelser og aktiviteter i deres arbejde som omhandlet i artikel 27.4, stk. 8, og
 - f) udføre alle andre opgaver, som parterne måtte blive enige om.

¹ Miljø- og arbejdsmarkedsforholdene kan drøftes på enkelte møder eller på flere møder, der afholdes i forlængelse af hinanden.

4. Underudvalget kan efter fælles aftale konsultere eller rådføre sig med de relevante interessenter eller eksperter i forbindelse med spørgsmål vedrørende gennemførelsen af dette kapitel.
5. Underudvalget udarbejder ved konsensus en rapport om hvert møde og offentliggør den efter mødet.
6. Hver part udpeger et kontaktpunkt inden for sin forvaltning, som skal lette kommunikationen og koordineringen mellem parterne om ethvert anliggende vedrørende gennemførelsen af dette kapitel. For Chiles vedkommende etableres der særlige kontaktpunkter for arbejdsmarkeds-, miljø- og kønsspørgsmål inden for rammerne af undersekretariatet for internationale økonomiske forbindelser under udenrigsministeriet eller dets efterfølger. Parterne underretter straks hinanden om deres kontaktpunkter med tilhørende kontaktoplysninger.
7. Kontaktpunkterne skal:
 - a) fremme regelmæssig kommunikation og koordinering mellem parterne
 - b) uanset artikel 33.3, stk. 2, bistå underudvalget, herunder udarbejde dagsordenen og træffe alle andre nødvendige forberedelser til møderne i underudvalget
 - c) om nødvendigt kommunikere med deres respektive civilsamfund og
 - d) samarbejde, herunder med andre kompetente organer i deres forvaltninger med henblik på at udvikle og gennemføre samarbejdsaktiviteter.

ARTIKEL 26.20

Twistbilæggelse

1. Parterne gør deres yderste ved hjælp af dialog, udveksling af oplysninger og samarbejde med henblik på at løse enhver uenighed mellem parterne om fortolkningen eller anvendelsen af dette kapitel.
2. I tilfælde af uenighed mellem parterne om fortolkningen eller anvendelsen af dette kapitel gør parterne udelukkende brug af de twistbilæggelsesprocedurer, der er fastlagt i henhold til artikel 26.21 og 26.22.

ARTIKEL 26.21

Konsultationer

1. En part ("den anmodende part") kan til enhver tid anmode om konsultationer med den anden part ("den svarende part") vedrørende spørgsmål om fortolkningen eller anvendelsen af dette kapitel ved skriftlig henvendelse til kontaktpunktet for den svarende part. Anmodningen skal indeholde en begrundelse for, at der anmodes om konsultationer, herunder en tilstrækkeligt specifik beskrivelse af det foreliggende spørgsmål og bestemmelserne i dette kapitel, som efter partens opfattelse finder anvendelse.

2. Den svarende part besvarer henvendelsen skriftligt senest 10 dage efter datoen for modtagelse af anmodningen, medmindre andet er aftalt med den anmodende part.
3. Parterne indleder konsultationerne senest 30 dage efter modtagelsen af anmodningen fra den svarende part, medmindre parterne aftaler andet.
4. Konsultationerne kan afholdes ved fysisk fremmøde eller via ethvert for parterne tilgængeligt teknologisk middel. Hvis konsultationerne afholdes ved fysisk fremmøde, skal de afholdes på den svarende parts territorium, medmindre parterne aftaler andet.
5. I forbindelse med konsultationerne skal parterne:
 - a) afgive tilstrækkelige oplysninger til at muliggøre en fuldstændig undersøgelse af spørgsmålet og
 - b) behandle de oplysninger fortroligt, som udveksles under konsultationerne.
6. Parterne indleder konsultationer med henblik på at nå frem til en gensidigt tilfredsstillende løsning på spørgsmålet, idet der tages hensyn til eventuelle samarbejdsmuligheder i forbindelse med spørgsmålet. For så vidt angår spørgsmål, der vedrører de multilaterale aftaler som omhandlet i dette kapitel, skal parterne tage oplysninger fra ILO eller relevante organer, der er oprettet i henhold til disse aftaler, i betragtning. Når det er relevant, søger parterne rådgivning hos disse organisationer eller organer eller andre eksperter eller organer, som de anser for passende med henblik på at bistå dem under konsultationerne.

7. Er det ikke lykkedes parterne at løse spørgsmålet senest 60 dage efter indgivelsen af en skriftlig anmodning om konsultationer, jf. stk. 1, kan hver af parterne ved skriftlig henvendelse til kontaktpunktet for den anden part anmode om et møde i underudvalget for at behandle spørgsmålet. Underudvalget indkalder straks til møde og bestræber sig på at finde en løsning på spørgsmålet.

8. Hver af parterne eller det indkaldte underudvalg, jf. stk. 7, kan om nødvendigt indhente synspunkter fra de interne rådgivningsgrupper, der er omhandlet i artikel 33.6, eller anden ekspertrådgivning.

9. Er det lykkedes parterne at løse spørgsmålet, skal de dokumentere udfaldet, herunder om nødvendigt særlige tiltag og tidsplaner, som er fastlagt. Parterne offentliggør resultatet, medmindre de aftaler andet.

ARTIKEL 26.22

Ekspertpanel

1. Er det ikke lykkedes parterne at løse spørgsmålet senest 60 dage efter indgivelsen af en skriftlig anmodning om indkaldelse af underudvalget, jf. artikel 26.21, stk. 7, eller hvis der ikke anmodes herom, senest 120 dage efter indgivelsen af en skriftlig anmodning om konsultationer, jf. artikel 26.21, stk. 1, kan den anmodende part anmode om, at der nedsættes et ekspertpanel til at undersøge sagen. En sådan anmodning fremsættes skriftligt til den svarende parts kontaktpunkt. Anmodningen skal indeholde en begrundelse for, at der anmodes om nedsættelse af et ekspertpanel, herunder en tilstrækkelig specifik beskrivelse af det foreliggende spørgsmål, og en forklaring på, hvordan denne foranstaltning udgør en overtrædelse af konkrete bestemmelser i dette kapitel.
2. Medmindre andet er fastsat i denne artikel, finder artikel 31.6, 31.10, 31.13, 31.14, stk. 1, artikel 31.15, 31.19, 31.20, stk. 2, artikel 31.21, 31.22, 31.24, 31.32, 31.33, 31.34 og 31.35 samt forretningsordenen i bilag 31-A og adfærdskodeksen i bilag 31-B tilsvarende anvendelse.
3. Underudvalget henstiller på sit første møde til handelsudvalget at opstille en liste over mindst 15 personer, som er villige og i stand til at fungere som medlemmer af ekspertpanelet. På grundlag af denne henstilling opstiller handelsudvalget senest et år efter denne aftales ikrafttræden en liste over sådanne personer. Listen skal bestå af tre dellister:
 - a) en delliste over personer udarbejdet efter forslag fra Den Europæiske Union

- b) en delliste over personer udarbejdet efter forslag fra Chile og
 - c) en delliste over personer, som ikke er statsborgere i nogen af parterne, og som skal varetage formandshvervet i ekspertpanelet.
4. Hver delliste skal bestå af mindst fem personer. Handelsudvalget sørger for, at listen holdes ajourført med et antal personer, der svarer til dette minimumsniveau.
5. De i stk. 3 omhandlede personer skal have specialiseret viden eller ekspertise inden for arbejdsmarkeds- eller miljølovgivning, andre spørgsmål, som behandles i dette kapitel, eller bilæggelse af tvister, der opstår i forbindelse med internationale aftaler. De skal være uafhængige og handle efter deres egen overbevisning og må ikke modtage instruktioner fra nogen organisation eller regering vedrørende spørgsmål i forbindelse med uenigheden eller være tilknyttet nogen af parternes regering, og de skal overholde adfærdskodeksen i bilag 31-B
6. Når ekspertpanelet sammensættes i henhold til procedurene i artikel 31.6, stk. 3, 4 og 6, udvælges eksperterne fra de relevante dellister som omhandlet i denne artikels stk. 3.

7. Medmindre parterne aftaler andet senest fem dage efter datoen for nedsættelsen af ekspertpanelet, er panelets mandat:

"på baggrund af de relevante bestemmelser i kapitel 26 i interimsaftalen om handel mellem Den Europæiske Union på den ene side og Republikken Chile på den anden side at undersøge det spørgsmål, der henvises til i anmodningen om nedsættelse af ekspertpanelet, og at udarbejde en rapport i overensstemmelse med artikel 26.23 i nævnte aftale med dets konklusioner og henstillinger til, hvordan sagen løses".

8. Med hensyn til spørgsmål vedrørende multilaterale aftaler om omhandlet i dette kapitel, bør ekspertpanelet indhente oplysninger fra ILO eller relevante organer, der er oprettet i henhold til disse aftaler, herunder alle relevante tilgængelige fortolkende retningslinjer, resultater eller afgørelser vedtaget af ILO og disse organer. Disse oplysninger skal tilsendes begge parter med henblik på deres bemærkninger.

9. Ekspertpanelet fortolker bestemmelserne i dette kapitel efter sædvanereglerne for fortolkning af folkeretten, herunder dem, der er kodificeret i Wienerkonventionen om traktatretten.

10. Ekspertpanelet forelægger parterne en foreløbig rapport og en endelig rapport, hvori det redegør for de faktiske omstændigheder, anvendeligheden af de relevante bestemmelser og begrundelsen for panelets resultater, konklusioner og henstillinger.

11. Ekspertpanelet forelægger den foreløbige rapport for parterne senest 100 dage efter datoen for nedsættelsen af ekspertpanelet. Finder ekspertpanelet, at denne frist ikke kan overholdes, skal ekspertpanelets formand underrette parterne skriftligt derom med angivelse af årsagerne til forsinkelsen og datoen for, hvornår ekspertpanelet agter at fremlægge sin foreløbige rapport. Den frist, som er fastsat i dette stykke, kan forlænges efter aftale mellem parterne.
12. En part kan indgive en begrundet anmodning til ekspertpanelet om at genbehandle særlige punkter i den foreløbige rapport senest 25 dage efter fremlæggelsen heraf. En part kan fremsætte bemærkninger til den anden parts anmodning indtil 15 dage efter indgivelsen af anmodningen.
13. Ekspertpanelet skal efter at have gennemgået anmodningen og bemærkningerne udarbejde den endelige rapport. Hvis der ikke indgives anmodninger om genbehandling af bestemte punkter i den foreløbige rapport inden for den i stk. 11 fastlagte frist, anses den foreløbige rapport som ekspertpanelets endelige rapport.
14. Ekspertpanelet fremlægger sin endelige rapport for parterne senest 175 dage efter datoen for nedsættelsen af panelet. Finder ekspertpanelet, at denne frist ikke kan overholdes, skal panelets formand underrette parterne skriftligt derom med angivelse af årsagerne til forsinkelsen og datoen for, hvornår ekspertpanelet agter at fremlægge sin endelige rapport. Den frist, som er fastsat i dette stykke, kan forlænges efter aftale mellem parterne.
15. Den endelige rapport skal indeholde en drøftelse af eventuelle skriftlige anmodninger fra parterne vedrørende den foreløbige rapport og klart tage stilling til enhver bemærkning hertil fra parterne.

16. Parterne stiller den endelige rapport til rådighed for offentligheden senest 15 dage efter ekspertpanelets fremlæggelse af den.

17. Hvis ekspertpanelet i sin endelige rapport konstaterer, at en part ikke har overholdt sine forpligtelser i henhold til dette kapitel, drøfter parterne, hvilke foranstaltninger der skal træffes under hensyntagen til rapporten og ekspertpanelets henstillinger. Den svarende part underretter sin interne rådgivningsgruppe som omhandlet i artikel 33.6 og den anden part om sine beslutninger og eventuelle tiltag eller foranstaltninger, der skal gennemføres, senest tre måneder efter at rapporten er gjort tilgængelig for offentligheden.

18. Underudvalget overvåger opfølgningen af ekspertpanelets endelige rapport og henstillinger. De interne rådgivningsgrupper, der er omhandlet i artikel 33.6, kan fremsætte bemærkninger til underudvalget i denne henseende.

ARTIKEL 26.23

Evaluering

1. Med henblik på at fremme virkeliggørelsen af målene i dette kapitel drøfter parterne på møderne i underudvalget, hvor effektiv gennemførelsen er, bl.a. under hensyntagen til de vigtigste politiske tiltag i hver part og udviklingen i internationale aftaler.

2. Under hensyntagen til resultatet af sådanne drøftelser kan en part anmode om en evaluering af dette kapitel på et hvilket som helst tidspunkt efter datoen for denne aftales ikrafttræden. I den forbindelse kan underudvalget henstille til parterne at foretage ændringer af de relevante bestemmelser i dette kapitel i overensstemmelse med ændringsproceduren som fastsat i artikel 33.9, stk. 1.

KAPITEL 27

HANDEL OG LIGESTILLING MELLEML KØNNENE

ARTIKEL 27.1

Baggrund og formål

1. Parterne er enige om betydningen af at indarbejde et kønsperspektiv i forbindelse med fremme af inklusiv økonomisk vækst og den centrale rolle, som kønsorienterede politikker kan spille i denne henseende. Dette omfatter fjernelse af hindringer for kvinders deltagelse i økonomien og den internationale handel, herunder ved i højere grad at sikre mænd og kvinder lige muligheder for at få adgang til jobfunktioner og -sektorer på arbejdsmarkedet.
2. Parterne anerkender, at international handel og investeringer er drivkræfter for økonomisk vækst og anerkender samtidig kvinders vigtige bidrag til økonomisk vækst gennem deres deltagelse i økonomisk aktivitet, herunder erhvervslivet og international handel.

3. Parterne anerkender, at kvinders deltagelse i international handel kan bidrage til at fremme deres økonomiske indflydelse og økonomiske uafhængighed. Derudover bidrager kvinders adgang til og ejerskab over økonomiske ressourcer til bæredygtig og inklusiv økonomisk vækst, fremgang, konkurrenceevne og velfærden i samfundet. Parterne understreger derfor, at de agter at gennemføre denne aftale på en måde, der fremmer og styrker ligestilling mellem mænd og kvinder.

4. Parterne minder om FN's 2030-dagsorden for bæredygtig udvikling og målene vedrørende handel og ligestilling mellem kønnene, navnlig mål 5: Opnå ligestilling mellem kønnene og styrke kvinders og pigers rettigheder og muligheder.

5. Parterne minder om målene i den fælles erklæring om handel og styrkelse af kvinders økonomiske indflydelse og status i forbindelse med WTO's ministerkonference i Buenos Aires i december 2017.

6. Parterne minder om deres forpligtelser med henblik på at integrere ligestilling mellem kønnene og styrkelse af kvinders og pigers indflydelse og status samt respekten for de demokratiske principper og grundlæggende frihedsrettigheder som fastsat i verdenserklæringen om menneskerettigheder vedtaget af FN's Generalforsamling den 10. december 1948 og andre relevante internationale menneskerettighedsinstrumenter vedrørende ligestilling mellem kønnene, som de hver især er part i.

7. Parterne bekræfter deres forpligtelser i henhold til Beijingerklæringen og -handlingsprogrammet, som blev vedtaget på den fjerde verdenskvindekonference, der blev afholdt i Beijing den 4.-15. september 1995, med særlig fokus på bestemmelserne om kvinders lige adgang til ressourcer, beskæftigelse, markeder og handel.
8. Parterne bekræfter vigtigheden af inklusive handelspolitikker, der bidrager til at fremme lige rettigheder, lige behandling og lige muligheder for mænd og kvinder samt til at afskaffe alle former for diskrimination imod kvinder.
9. Parterne fremhæver den private sektors rolle, når det gælder om at fremme ligestilling mellem kønnene, gennem anvendelse af politikker til sikring af ikkeforskelsbehandling og mangfoldighed i deres virksomhedsaktiviteter i overensstemmelse med internationale retningslinjer og standarder, som er blevet godkendt og støttet af parterne.
10. Parterne sigter mod at:
 - a) forbedre deres handelsforbindelser, samarbejde og dialog på en måde, der fremmer lige muligheder og lige behandling for mænd og kvinder som arbejdstagere, producenter, erhvervsdrivende eller forbrugere i overensstemmelse med deres internationale forpligtelser.
 - b) fremme samarbejde og dialog med det formål at styrke kvinders kapacitet, vilkår og adgang til de muligheder, der skabes ved handel
 - c) forbedre deres kapacitet til at håndtere handelsrelaterede kønsspørgsmål yderligere, herunder gennem udveksling af oplysninger og bedste praksis.

ARTIKEL 27.2

Multilaterale aftaler

1. Hver part bekræfter sit tilsagn om effektivt at opfylde sine forpligtelser i henhold til konventionen om afskaffelse af alle former for diskrimination imod kvinder, som blev vedtaget af FN's Generalforsamling den 18. december 1979, med særlig fokus på bestemmelserne om afskaffelse af diskrimination imod kvinder i det økonomiske liv og på beskæftigelsesområdet.
2. Parterne minder om deres respektive forpligtelser i henhold til artikel 26.16 i denne aftale vedrørende ILO-konventionerne vedrørende ligestilling mellem kønnene og vedrørende afskaffelse af diskrimination med hensyn til beskæftigelse og erhverv, som medlemsstaterne og Chile har ratificeret.
3. Hver part bekræfter tilsagnet om effektivt at opfylde sine forpligtelser i henhold til andre multilaterale aftaler, som den er part i, og som omhandler ligestilling mellem kønnene eller kvinders rettigheder.

ARTIKEL 27.3

Generelle bestemmelser

1. Parterne anerkender hver parts ret til selv at fastlægge spillerummet ved sikring af lige muligheder for mænd og kvinder og til at vedtage eller ændre sine relevante love og politikker i overensstemmelse med dens forpligtelser i henhold til de i artikel 27.2 omhandlede internationale aftaler.

2. Hver part tilstræber at sikre, at dens relevante love og politikker sikrer og fremmer lige rettigheder, lige behandling og lige muligheder for mænd og kvinder i overensstemmelse med dens internationale forpligtelser. Hver part tilstræber at forbedre disse love og politikker.
3. Hver part søger at indsamle kønsopdelte data vedrørende handel og kønsspørgsmål, som fører til øget viden om de forskellige virkninger af handelspolitiske instrumenter for kvinder og mænd i deres roller som arbejdstagere, producenter, erhvervsdrivende eller forbrugere.
4. Hver part fremmer på sit territorium offentlighedens bevidsthed om dens love og politikker på ligestillingsområdet, herunder disses indvirkning på og relevans for inklusiv økonomisk vækst og for handelspolitik.
5. Hver part skal, hvis det er relevant, tage højde for målsætningen om ligestilling mellem mænd og kvinder ved udarbejdelse, gennemførelse og evaluering af foranstaltninger inden for de områder, der er omfattet af denne aftale.
6. Hver part befordrer handel og investeringer ved at fremme lige muligheder og både kvinder og mænds deltagelse i økonomien og den internationale handel. Dette omfatter bl.a. foranstaltninger med det formål at: afskaffe alle typer forskelsbehandling på grundlag af køn fremme princippet om lige løn til mænd og kvinder for samme arbejde med henblik på at bekæmpe lønforskelle mellem kønnene og sikre, at kvinder ikke diskrimineres i forbindelse med beskæftigelse og erhverv, herunder på grund af graviditet og moderskab.

7. En part må ikke svække eller sænke den beskyttelse, der ydes i henhold til dens respektive love med det formål at sikre ligestilling mellem kønnene eller lige muligheder for kvinder og mænd, med henblik på at fremme handel eller investeringer.

8. En part må ikke indrømme fritagelse fra eller på anden måde fravige, eller tilbyde at indrømme fritagelse eller på anden måde fravige, dens respektive love, der har til formål at sikre ligestilling mellem kønnene eller lige muligheder for kvinder og mænd, på en måde, der svækker eller sænker den beskyttelse, der ydes i henhold til disse love, med henblik på at fremme handel eller investeringer.

9. En part må ikke undlade effektivt at håndhæve den beskyttelse, der ydes i henhold til dens respektive love med det formål at sikre ligestilling mellem kønnene eller lige muligheder for kvinder og mænd, ved vedholdende eller gentagne gange at handle eller forsømme at handle på en måde, der påvirker handel eller investeringer.

ARTIKEL 27.4

Samarbejdsaktiviteter

1. Parterne anerkender fordelene ved at udveksle deres respektive erfaringer i forbindelse med udformning, gennemførelse, overvågning og styrkelse af de handelsrelaterede aspekter af ligestillingsforanstaltninger.

2. I overensstemmelse med stk. 1. udfører parterne samarbejdsaktiviteter rettet mod at forbedre kapaciteten og vilkårene for kvinder, herunder arbejdstagere, erhvervskvinder og iværksættere, så de kan få adgang til og drage fuld fordel af de muligheder, der skabes ved denne aftale.

3. Der gennemføres samarbejdsaktiviteter vedrørende spørgsmål og emner, som aftales af parterne.

4. Der kan udvikles og gennemføres samarbejdsaktiviteter med deltagelse af FN, WTO, ILO, OECD og andre internationale organisationer samt med tredjelande, virksomheder, arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer, uddannelses- og forskningsorganisationer og andre ikkestatslige organisationer, hvis det er relevant.

5. Samarbejdsområderne kan omfatte udveksling af erfaringer og bedste praksis vedrørende politikker og programmer, som skal fremme kvinders øgede deltagelse i international handel, samt handelsrelaterede aspekter i forbindelse med:
 - a) fremme af kvinders finansielle inklusion og uddannelse samt adgang til finansiering og finansiell bistand

 - b) styrkelse af kvinders lederskab og udviklingen af kvinders netværk

 - c) fremme af kvinders fulde deltagelse i økonomien ved at tilskynde til deltagelse, lederskab og uddannelse af kvinder, navnlig inden for områder, hvor de traditionelt er underrepræsenteret, såsom videnskab, teknologi, ingeniørvirksomhed, matematik (STEM) samt innovation og erhvervsliv

 - d) fremme af ligestilling mellem kønnene i virksomheder

- e) kvinders deltagelse i beslutningstagende roller i offentlige og private sektorer
- f) offentlige og private initiativer til fremme af iværksætterier blandt kvinder, herunder integrering af kvinder i den formelle økonomiske sektor, fremme af konkurrenceevnen hos virksomheder ledet af kvinder, således at de kan deltage og konkurrere i lokale, regionale og globale værdikæder, og aktiviteter, der skal internationalisere små og mellemstore virksomheder ledet af kvinder
- g) politikker og programmer til forbedring af kvinders digitale færdigheder og adgang til onlineerhvervsværktøjer og e-handelsplatforme
- h) fremme af politikker og programmer på plejeområdet samt foranstaltninger til sikring af balance mellem arbejdsliv og privatliv med integrering af kønsaspektet
- i) en undersøgelse af sammenhængen mellem kvinders øgede deltagelse i international handel og reduktionen af de kønsbestemte lønforskelle
- j) udvikling af kønsbaserede analyser af handelspolitikker, herunder udformning, gennemførelse og overvågning af deres virkninger
- k) indsamling af kønsopdelte data, anvendelse af indikatorer, overvågnings- og evalueringsmetoder og analyse af statistikker vedrørende handel i et kønsorienteret perspektiv

- l) undersøgelse af sammenhængen mellem kvinders deltagelse i international handel og områder som anstændigt arbejde, beskæftigelsesmæssig kønsopdeling og arbejdsvilkår for kvinder, herunder sikkerhed og sundhed under arbejdet for arbejdstagere, som er gravide, eller som lige har født, jf. artikel 26.18, litra f)
 - m) politikker og programmer, som skal forebygge, afhjælpe og reagere på den forskelligartede økonomiske indvirkning, som kriser og nødsituationer har på kvinder og mænd, og
 - n) andre anliggender, som parterne enes om.
6. Prioriteterne for samarbejdsaktiviteter besluttet af parterne i fællesskab baseret på områder af fælles interesse og tilgængelige ressourcer.
7. Samarbejdet, herunder inden for de i stk. 5 omhandlede områder, kan foregå ved fysisk fremmøde eller via ethvert for parterne tilgængeligt teknologisk middel, gennem aktiviteter som: workshops, seminarer, konferencer, samarbejdsprogrammer og -projekter udveksling af erfaringer og af bedste praksis vedrørende politikker og procedurer og udveksling af eksperter.
8. Gennem Underudvalget om Handel og Bæredygtig Udvikling, som nedsættes i henhold til artikel 33.4, stk. 1, tilskynder parterne de organer, som er oprettet i denne aftale, til at gøre en indsats for at integrere kønsrelaterede spørgsmål, overvejelser og aktiviteter i deres arbejde.
9. Parterne fremmer inklusiv deltagelse af kvinder i gennemførelsen af samarbejdsaktiviteterne i henhold til denne artikel, hvor det er relevant.

ARTIKEL 27.5

Institutionelle ordninger

1. Underudvalget om Handel og Bæredygtig Udvikling, som nedsættes i henhold til artikel 33.4, stk. 1, er ansvarligt for gennemførelsen af dette kapitel. Artikel 26.19 finder tilsvarende anvendelse på dette kapitel¹.
2. I samspillet med civilsamfundet i de interne rådgivningsgrupper, som er oprettet eller udpeget i henhold til artikel 33.6, og i Civilsamfundsforummet, organiseret i henhold til artikel 33.7, fremmer parterne deltagelse af organisationer, der fremmer ligestilling mellem mænd og kvinder.

ARTIKEL 27.6

Tvistbilæggelse

1. Artikel 26.20, 26.21 og 26.22 finder tilsvarende anvendelse på dette kapitel².

¹ Det præciseres, at enhver henvisning til kapitel 26 eller til miljø- og arbejdsmarkedsforhold eller -spørgsmål i den pågældende artikel forstås som en henvisning til dette kapitel eller til kønsforhold eller -spørgsmål, alt efter hvad der er relevant.

² Det præciseres, at enhver henvisning til kapitel 26 eller til miljø- og arbejdsrelaterede spørgsmål, emner eller love i de pågældende artikler forstås som værende en henvisning til dette kapitel eller til kønsrelaterede spørgsmål, emner eller love, der vedrører disse spørgsmål eller emner, alt efter hvad der er relevant.

ARTIKEL 27.7

Evaluering

1. Parterne er enige om vigtigheden af, at de i fællesskab eller hver for sig gennem deres respektive processer og institutioner samt dem, der er oprettet i henhold til denne aftale, overvåger og vurderer de virkninger, som gennemførelsen af denne aftale har for ligestillingen mellem mænd og kvinder samt for kvinders muligheder i forbindelse med handel.
2. Parterne kan evaluere dette kapitel på baggrund af erfaringerne med gennemførelsen heraf og om nødvendigt foreslå, hvordan det kan styrkes.

KAPITEL 28

GENNEMSIGTIGHED

ARTIKEL 28.1

Målsætning

1. Parterne anerkender de virkninger, som deres respektive lovgivningsmæssige rammer kan have for handel og investeringer mellem dem, og det er deres mål at etablere forudsigelige lovgivningsmæssige rammer og effektive procedurer for økonomiske aktører, navnlig små og mellemstore virksomheder.

2. Parterne bekræfter deres respektive forpligtelser i henhold til WTO-overenskomsten og i dette kapitel, bygger videre på disse forpligtelser og fastsætter yderligere foranstaltninger med henblik på gennemsigtighed.

ARTIKEL 28.2

Definitioner

Med henblik på dette kapitel forstås ved:

- a) "administrativ afgørelse": en afgørelse eller foranstaltning, der har retsvirkning for en bestemt person, vare eller tjenesteydelse i en konkret sag, og som omfatter undladelse af at træffe en administrativ afgørelse i henhold til en parts lovgivning, og
- b) "alment gældende administrativ afgørelse": en administrativ afgørelse eller fortolkning, der finder anvendelse på alle personer og faktiske forhold, der generelt er omfattet af den pågældende administrative afgørelse eller fortolkning, og hvormed fastsættes en adfærdsnorm, men som ikke omfatter:
 - i) en konstatering eller afgørelse truffet inden for rammerne af en administrativ eller domstolslignende procedure, der gælder for en bestemt person, vare eller tjenesteydelse fra den anden part i en konkret sag, eller
 - ii) en afgørelse vedrørende en konkret handling eller praksis.

ARTIKEL 28.3

Offentliggørelse

1. Hver part sikrer, at dens alment gældende love, forskrifter, procedurer og administrative afgørelser samt retsafgørelser for så vidt angår spørgsmål, der er omfattet af denne aftale, straks offentliggøres via et officielt udpeget medie og om muligt via elektroniske midler eller på anden måde gøres tilgængelige således, at enhver person kan få kendskab til dem.
2. Hver part redegør for formålet med og begrundelsen for dens alment gældende love, forskrifter, procedurer og administrative afgørelser samt retsafgørelser for så vidt angår spørgsmål, der er omfattet af denne aftale.
3. Hver part fastsætter en rimelig frist mellem datoen for offentliggørelse og datoen ikrafttrædelse af love og forskrifter vedrørende ethvert spørgsmål, der er omfattet af denne aftale, undtagen når dette ikke er muligt på grund af et hastetilfælde. Dette stykke finder ikke anvendelse på alment gældende administrative afgørelser samt retsafgørelser.

ARTIKEL 28.4

Forespørgsler og forelæggelse af oplysninger

1. Hver part etablerer eller opretholder eller passende mekanismer til besvarelse af forespørgsler fra enhver person vedrørende love eller forskrifter angående spørgsmål, der er omfattet af denne aftale.
2. Efter anmodning fra en part giver den anden part straks oplysninger og besvarer forespørgsler vedrørende gældende eller planlagte love eller forskrifter angående ethvert spørgsmål, der er omfattet af denne aftale, medmindre der indføres en særlig mekanisme i henhold til et andet kapitel i denne aftale.

ARTIKEL 28.5

Administrative procedurer

1. Parterne forvalter hver især alle alment gældende love, forskrifter, procedurer og administrative afgørelser på et hvilket som helst område, der er omfattet af denne aftale, på en objektiv, upartisk og rimelig måde.

2. Hvis der indledes administrative procedurer vedrørende bestemte personer, varer eller tjenesteydelser fra den anden part vedrørende anvendelsen af alment gældende love, forskrifter, procedurer eller administrative afgørelser, jf. stk. 1, skal hver part:

- a) tilstræbe, i overensstemmelse med dens love og forskrifter, at give personer, der er direkte berørt af en administrativ sag, rettidig meddelelse om indledningen af sagen, herunder en beskrivelse af sagens art, en angivelse af den retslige myndighed, hvorunder sagen indledes, og en generel gennemgang af de spørgsmål, som sagen omfatter, og
- b) give sådanne personer rimelig mulighed for at fremlægge oplysninger og argumenter til støtte for deres synspunkter forud for enhver endelig administrativ afgørelse, for så vidt det er muligt under hensyn til tidshorisont, sagens art og offentlighedens interesse.

ARTIKEL 28.6

Prøvelse og klage

1. Hver part skal oprette eller opretholde domstole, voldgiftsretter eller forvaltningsdomstole eller tilsvarende procedurer med henblik på omgående prøvelse og, hvis det er berettiget, afhjælpning af administrative afgørelser vedrørende ethvert forhold, der er omfattet af denne aftale.

2. Hver part sikrer, at dens domstole, voldgiftsretter eller forvaltningsdomstole gennemfører prøvelses- og klageprocedurer på en ikkediskriminerende og upartisk måde. Sådanne instanser skal være upartiske og uafhængige af den myndighed, der står for den administrative håndhævelse, og må ikke have en interesse i sagens udfald.

3. Hver af parterne skal sikre, at sagens parter ved sådanne instanser eller i sådanne procedurer som omhandlet i stk. 1 har ret til:

a) en rimelig mulighed for at underbygge eller forsvare deres respektive synspunkter og

b) en afgørelse baseret på bevismateriale og forelagte aktstykker eller, hvis det kræves efter partens lovgivning, de af den relevante myndighed indsamlede aktstykker.

4. Hver af parterne skal, med forbehold af yderligere prøvelse eller klage i henhold til deres love og forskrifter, sikre, at den afgørelse, der er omhandlet i stk. 3, litra b), gennemføres af den myndighed, der har fået overdraget administrative håndhævelsesbeføjelser.

ARTIKEL 28.7

Sammenhæng med andre kapitler

Bestemmelserne i dette kapitel finder anvendelse i tillæg til de specifikke regler i andre kapitler.

KAPITEL 29

GOD REGULERINGSPRAKSIS

ARTIKEL 29.1

Anvendelsesområde

1. Dette kapitel finder anvendelse på reguleringsforanstaltninger vedtaget eller iværksat af reguleringsmyndigheder for så vidt angår ethvert forhold, der er omfattet af denne aftale.
2. Dette kapitel finder ikke anvendelse på reguleringsmyndigheder og reguleringsforanstaltninger, reguleringsmæssig praksis eller reguleringsmæssige fremgangsmåder i medlemsstaterne.

ARTIKEL 29.2

Generelle principper

1. Parterne anerkender vigtigheden af at:
 - a) anvende god reguleringspraksis i forbindelse med planlægning, udformning, udstedelse, gennemførelse, evaluering og gennemgang af reguleringsforanstaltninger med henblik på at nå interne politiske mål og

- b) opretholde og øge fordelene ved denne aftale for at lette handelen med varer og tjenesteydelser og øge investeringerne mellem parterne.
2. Hver part kan frit fastlægge sin tilgang til god reguleringspraksis i henhold til denne aftale på en måde, der er i overensstemmelse med dens egne retlige rammer, praksis, procedurer og grundlæggende principper, herunder forsigtighedsprincippet, som ligger til grund for dens reguleringsystem.
3. Intet i dette kapitel må fortolkes således, at en part pålægges at:
- a) afvige fra interne procedurer for udarbejdelse og vedtagelse af reguleringsforanstaltninger
 - b) træffe foranstaltninger, der underminerer eller forhindrer rettidig vedtagelse af reguleringsforanstaltninger med henblik på at nå sine mål for den offentlige politik, eller
 - c) opnå et bestemt reguleringsmæssigt resultat.

ARTIKEL 29.3

Definitioner

Med henblik på dette kapitel forstås ved:

- a) "reguleringsmyndighed":
 - i) for Den Europæiske Unions vedkommende: Europa-Kommissionen og
 - ii) for Chiles vedkommende: enhver reguleringsmyndighed under den udøvende instans og

- b) "reguleringsforanstaltninger":
 - i) for Den Europæiske Unions vedkommende:
 - A) forordninger og direktiver som omhandlet i artikel 288 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde og
 - B) gennemførelsesretsakter og delegerede retsakter som omhandlet i henholdsvis artikel 290 og 291 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde og
 - ii) for Chiles vedkommende: alment gældende love og dekretter, som vedtages af reguleringsmyndighederne, og hvis overholdelse er obligatorisk¹.

¹ I henhold til punkt II.1 i "presidential instruction" N° 3 fra 2019 og enhver ændring heraf.

ARTIKEL 29.4

Intern koordinering af den lovgivningsmæssige udvikling

Hver part opretholder interne processer eller mekanismer for koordinering eller evaluering med henblik på udarbejdelse, evaluering og gennemgang af reguleringsforanstaltninger. Sådanne processer eller mekanismer bør bl.a. have til formål at:

- a) fremme god reguleringspraksis, herunder den, der er fastsat i dette kapitel
- b) afdække og forhindre unødigt overlapning og uoverensstemmende krav i partens reguleringsforanstaltninger
- c) sikre overensstemmelse med partens internationale handelsforpligtelser og
- d) fremme hensynet til virkningerne af reguleringsforanstaltninger under udarbejdelse, herunder virkningerne for små og mellemstore virksomheder.

ARTIKEL 29.5

Gennemsigtighed i reguleringsprocesser og -mekanismer

Hver part offentliggør beskrivelser, i overensstemmelse med dens respektive regler og procedurer, af de processer og mekanismer, som dens reguleringsmyndighed anvender til at udarbejde, vurdere eller evaluere reguleringsforanstaltninger. Disse beskrivelser skal henviser til relevante retningslinjer, regler eller procedurer, herunder retningslinjer, regler eller procedurer, hvorefter offentligheden har mulighed for at fremsætte bemærkninger.

ARTIKEL 29.6

Tidlig information om planlagte reguleringsforanstaltninger

1. Hver part bestræber sig på en gang om året, i overensstemmelse med dens respektive regler og procedurer, at offentliggøre oplysninger om planlagte væsentlige¹ reguleringsforanstaltninger.
2. For hver væsentlig reguleringsforanstaltning, der er omhandlet i stk. 1, bestræber hver part sig på rettidigt at offentliggøre:
 - a) en kort beskrivelse af dens anvendelsesområde og mål og

¹ Hver parts reguleringsmyndighed kan afgøre, hvad der forstås ved væsentlige reguleringsforanstaltninger med henblik på dens forpligtelser i henhold til dette kapitel.

- b) hvis kendt, den anslåede tidsplan for dens vedtagelse, herunder om nødvendigt mulighederne for offentlige høringer.

ARTIKEL 29.7

Offentlige høringer

1. Ved udarbejdelsen af en væsentlig¹ reguleringsforanstaltning skal hver af parterne, hvis det er relevant, i overensstemmelse med deres respektive regler og procedurer:
 - a) offentliggøre et udkast til reguleringsforanstaltningen eller høringsdokumenter, der giver tilstrækkelige oplysninger om den reguleringsforanstaltning, der er under udarbejdelse, således at enhver person² har mulighed for at vurdere, om og hvordan vedkommendes interesser ville blive væsentligt påvirket
 - b) give enhver person rimelig mulighed for på et ikkediskriminerende grundlag at fremsætte bemærkninger og
 - c) tage modtagne bemærkninger i betragtning.

¹ Hver parts reguleringsmyndighed kan afgøre, hvad der forstås ved væsentlige reguleringsforanstaltninger med henblik på dens forpligtelser i henhold til dette kapitel.

² Det præciseres, at dette stykke ikke forhindrer en part i at foretage målrettede høringer af berørte parter på de betingelser, der er fastsat i dens regler og procedurer.

2. Hver parts reguleringsmyndighed bør gøre brug af elektroniske kommunikationsmidler og søge at opretholde en særlig elektronisk portal med henblik på levering af oplysninger og modtagelse af bemærkninger vedrørende offentlige høringer.

3. Hver parts regulerende myndighed bestræber sig på at offentliggøre et sammendrag af resultaterne af høringerne eller af de modtagne kommentarer, undtagen i det omfang det er nødvendigt for at beskytte fortrolige oplysninger eller tilbageholde personoplysninger eller upassende indhold.

ARTIKEL 29.8

Konsekvensanalyse

1. Hver part giver mulighed for, at dens reguleringsmyndighed i overensstemmelse med de gældende regler og procedurer kan foretage en konsekvensanalyse af de væsentlige reguleringsforanstaltninger, den er ved at udarbejde.

2. I forbindelse med gennemførelsen af en konsekvensanalyse fremmer hver parts reguleringsmyndighed processer og mekanismer, der tager hensyn til følgende faktorer:

- a) behovet for en reguleringsforanstaltning, herunder arten og betydningen af det problem, som reguleringsforanstaltningen skal afhjælpe
- b) eventuelle gennemførlige og passende reguleringsmæssige og ikkereguleringsmæssige alternativer, herunder muligheden for at undlade at regulere, som gør det muligt at nå partens mål for den offentlige politik

- c) i det omfang, det er muligt og relevant, de potentielle sociale, økonomiske og miljømæssige virkninger af disse alternativer, herunder for international handel og for små og mellemstore virksomheder, og
- d) hvilket forhold der er mellem de løsningsmodeller, der overvejes, og eventuelle relevante internationale standarder, herunder grunden til eventuelle afvigelser, hvor det er relevant.

3. Med hensyn til eventuelle konsekvensanalyser, som en reguleringsmyndighed har foretaget i forbindelse med en reguleringsforanstaltning, udarbejder den pågældende reguleringsmyndighed en endelig rapport med oplysninger om de faktorer, den har taget i betragtning i sin vurdering, og de relevante konklusioner. En sådan rapport gøres offentligt tilgængelig, når den pågældende reguleringsforanstaltning gøres offentligt tilgængelig.

ARTIKEL 29.9

Retrospektiv evaluering

Parterne anerkender det positive bidrag fra regelmæssige retrospektive evalueringer af gældende reguleringsforanstaltninger med henblik på at mindske unødvendige reguleringsmæssige byrder, herunder for små og mellemstore virksomheder, og nå samfundspolitiske mål mere effektivt.

Parterne bestræber sig på at fremme anvendelsen af regelmæssige retrospektive evalueringer i deres reguleringsystemer.

ARTIKEL 29.10

Reguleringsregister

Hver part sikrer, at gældende reguleringsforanstaltninger offentliggøres i et særligt register over reguleringsforanstaltninger opdelt efter emne, som er gratis tilgængeligt for offentligheden på et enkelt og frit tilgængeligt websted. Der bør kunne søges efter reguleringsforanstaltninger på webstedet ved hjælp af henvisninger eller ord. Hver part ajourfører regelmæssigt sit register.

ARTIKEL 29.11

Samarbejde og udveksling af oplysninger

Parterne kan samarbejde med henblik på at lette gennemførelsen af dette kapitel. Dette samarbejde kan omfatte tilrettelæggelse af relevante aktiviteter for at styrke samarbejdet mellem deres reguleringsmyndigheder og udvekslingen af oplysninger om reguleringspraksis som omhandlet i dette kapitel.

ARTIKEL 29.12

Kontaktpunkter

Hver part udpeger et kontaktpunkt med henblik på at lette udvekslingen af oplysninger mellem parterne senest en måned efter denne aftales ikrafttræden.

ARTIKEL 29.13

Ikkeanvendelse af tvistbilæggelse

Kapitel 31 finder ikke anvendelse på dette kapitel.

KAPITEL 30

SMÅ OG MELLEMSTORE VIRKSOMHEDER

ARTIKEL 30.1

Mål

Parterne anerkender små og mellemstore virksomheders (SMV'ers) betydning for parternes bilaterale handels- og investeringsforbindelser og bekræfter deres tilsagn om at give SMV'erne bedre muligheder for at drage fordel af denne aftale.

ARTIKEL 30.2

Udveksling af oplysninger

1. Hver part opretter eller opretholder et offentligt tilgængeligt websted specifikt for SMV'er med oplysninger vedrørende denne aftale, herunder:
 - a) et resumé af denne aftale og

- b) oplysninger af særlig interesse for SMV'er, der omfatter:
 - i) en beskrivelse af bestemmelserne i denne aftale, som hver part anser for at være af relevans for begge parters SMV'er, og
 - ii) alle yderligere oplysninger, som parten anser for at være nyttige for SMV'er, der er interesserede i de muligheder, som denne aftale giver.

- 2. Hver part indsætter på det i stk. 1 omhandlede websted et internetlink til:
 - a) teksten i denne aftale, inklusive alle bilag og tillæg, navnlig toldtariffer og produktspecifikke oprindelsesregler

 - b) den anden parts tilsvarende websted og

 - c) oplysninger fra partens egne myndigheders websteder, som denne part anser for nyttige for personer, der er interesserede i at handle og gøre forretninger i denne part.

- 3. Hver part indsætter på det i stk. 1 omhandlede websted et internetlink til sine egne myndigheders websteder med oplysninger om følgende:
 - a) toldforskrifter og -procedurer for import, eksport og transit samt relevante formularer, dokumenter og andre nødvendige oplysninger

- b) forskrifter og procedurer vedrørende intellektuel ejendomsret, herunder geografiske betegnelser
- c) tekniske forskrifter, herunder om nødvendigt obligatoriske procedurer for overensstemmelsesvurdering og links til lister over overensstemmelsesvurderingsorganer, i tilfælde hvor tredjepartsoverensstemmelsesvurdering er obligatorisk, jf. kapitel 9
- d) sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger i forbindelse med import og eksport, jf. kapitel 6
- e) regler om offentlige udbud, en database med bekendtgørelser om offentlige udbud og andre relevante bestemmelser i kapitel 21
- f) procedurer for virksomhedsregistrering og
- g) andre oplysninger, som parten anser for at være nyttige for SMV'er.

4. Hver part indsætter på det i stk. 1 omhandlede websted et internetlink til en database, hvori der kan søges elektronisk på koder i det harmoniserede system, og som indeholder følgende oplysninger om adgang til dens marked:

- a) toldsater og kontingenter, herunder mestbegunstiget nation, satser for nationer, der ikke er mestbegunstigede, samt præferencetoldsater og toldkontingenter

- b) punktafgifter
- c) afgifter (såsom merværdiafgift)
- d) told eller andre gebyrer, herunder andre produktspecifikke gebyrer
- e) oprindelsesregler som omhandlet i kapitel 3
- f) toldgodtgørelse, udsættelse eller andre former for lempelser, der reducerer, refunderer eller fritager for told
- g) de kriterier, der anvendes til at fastlægge toldværdien af varen
- h) andre toldmæssige foranstaltninger
- i) oplysninger, der er nødvendige for importprocedurer, og
- j) oplysninger vedrørende ikketoldmæssige foranstaltninger eller forskrifter.

5. Hver part ajourfører regelmæssigt eller efter anmodning fra den anden part de oplysninger og links, der er omhandlet i stk. 1-4, og som den angiver på sit websted, for at sikre, at de er ajourførte og nøjagtige.

6. Hver part sikrer, at de i denne artikel omhandlede oplysninger præsenteres på en hensigtsmæssig måde, således at SMV'er kan anvende disse oplysninger. Hver part tilstræber at gøre disse oplysninger tilgængelige på engelsk.

7. En part må ikke opkræve et gebyr for adgang til de oplysninger, der gives i henhold til stk. 1 til 4, af en person fra en af parterne.

ARTIKEL 30.3

SMV-kontaktpunkter

1. Parterne informerer hinanden om deres respektive SMV-kontaktpunkt med ansvar for at varetage de funktioner, der er anført i denne artikel. Parterne underretter straks hinanden om enhver ændring af kontaktoplysningerne for disse kontaktpunkter.

2. SMV-kontaktpunkterne skal:

a) sikre, at SMV'ernes behov tages i betragtning ved gennemførelsen af denne aftale, således at begge parter SMV'er kan drage fordel af nye muligheder i henhold til denne aftale

b) sikre, at oplysningerne i artikel 30.2 er ajourførte og relevante for SMV'er. En part kan via kontaktpunktet for SMV'er foreslå yderligere oplysninger, som den anden part kan medtage i de oplysninger, der skal gives i overensstemmelse med artikel 30.2

- c) undersøge anliggender af interesse for SMV'er i forbindelse med gennemførelsen af denne aftale, herunder:
 - i) udveksle oplysninger for at bistå handelsudvalget med dets opgaver med at overvåge og gennemføre de SMV-relaterede aspekter af denne aftale
 - ii) bistå underudvalg og andre kontaktpunkter, der er oprettet ved denne aftale, når de behandler spørgsmål af relevans for SMV'er
 - d) regelmæssigt rapportere om deres aktiviteter, i fællesskab eller individuelt, til behandling i handelsudvalget og
 - e) behandle alle andre spørgsmål, der opstår under denne aftale vedrørende SMV'er, som parterne måtte aftale.
3. SMV-kontaktpunkterne skal mødes, når det er nødvendigt, og udøve deres aktiviteter gennem de kommunikationskanaler, som er aftalt af parterne, hvilket kan omfatte elektronisk post, videokonferencer eller andre midler.
4. Når det er relevant, kan SMV-kontaktpunkterne i forbindelse med udøvelsen af deres aktiviteter søge at samarbejde med eksperter og eksterne organisationer.

ARTIKEL 30.4

Ikkeanvendelse af tvistbilæggelse

Kapitel 31 finder ikke anvendelse på dette kapitel.

KAPITEL 31

TVISTBILÆGGELSE

AFDELING A

MÅL OG ANVENDELSESOMRÅDE

ARTIKEL 31.1

Målsætning

Målet med dette kapitel er at etablere en effektiv og velfungerende mekanisme til undgåelse og bilæggelse af tvister mellem parterne vedrørende fortolkningen og anvendelsen af denne aftale med henblik på at nå frem til en indbyrdes aftalt løsning.

ARTIKEL 31.2

Anvendelsesområde

Dette kapitel finder anvendelse på enhver tvist mellem parterne vedrørende fortolkningen og anvendelsen af bestemmelserne i denne aftale ("omfattede bestemmelser"), medmindre andet er angivet i denne aftale.

ARTIKEL 31.3

Definitioner

Med henblik på dette kapitel og bilag 31-A og 31-B forstås ved:

- a) "klagende part": den part, som anmoder om nedsættelse af et panel i henhold til artikel 31.5 og
- b) "mægler": en person, der er blevet udvalgt som mægler i overensstemmelse med artikel 38.27
- c) "panel": et panel nedsat i henhold til artikel 38.6
- d) "panelmedlem": et medlem af et panel og
- e) "indklaget part": den part, som angiveligt har overtrådt en omfattet bestemmelse.

AFDELING B

KONSULTATIONER

ARTIKEL 31.4

Konsultationer

1. Parterne tilstræber at løse tvister som omhandlet i artikel 31.2 ved loyalt at indlede konsultationer med det formål at nå frem til en indbyrdes aftalt løsning.
2. En part fremsætter ønske om konsultationer ved at fremsende en skriftlig anmodning til den anden part, hvori anføres den anfægtede foranstaltning, og de omfattede bestemmelser, som efter dens opfattelse finder anvendelse.
3. Den part, som anmodningen om konsultationer indgives til, besvarer straks anmodningen muligt og under alle omstændigheder senest 10 dage efter datoen for indgivelsen af anmodningen om konsultationer. Konsultationer afholdes senest 30 dage efter datoen for indgivelse af anmodningen om konsultationer og finder sted på den modtagende parts territorium, medmindre parterne aftaler andet. Konsultationerne anses for afsluttet 46 dage efter datoen for indgivelsen af anmodningen om konsultationer, medmindre parterne er enige om at fortsætte konsultationerne.

4. Konsultationer om hastende spørgsmål, herunder om letfordærlige varer eller sæsonvarer eller sæsonbetonede tjenesteydelser, afholdes senest 15 dage efter datoen for indgivelse af anmodningen om konsultationer. Konsultationerne anses for afsluttet 23 dage efter datoen for indgivelsen af anmodningen om konsultationer, medmindre parterne er enige om at fortsætte konsultationerne.
5. Hver part skal under konsultationerne afgive tilstrækkelige faktuelle oplysninger til at muliggøre en fuldstændig undersøgelse af, hvorledes den anfægtede foranstaltning kunne påvirke anvendelsen af denne aftale. Hver part bestræber sig på at sikre, at personale fra dens kompetente offentlige myndigheder med ekspertise på det område, der er genstand for konsultationer, deltager.
6. Konsultationerne, og især de oplysninger, der er angivet som fortrolige, og de holdninger, en part indtager under konsultationerne, er fortrolige og berører ikke hver parts rettigheder i et eventuelt videre sagsforløb.
7. Svarer den part, som modtager anmodningen om konsultationer, ikke på anmodningen senest 10 dage efter datoen for indgivelse heraf, eller gennemføres konsultationerne ikke inden for de i stk. 3 og 4 fastsatte frister, eller enes parterne om ikke at gennemføre konsultationer, eller afsluttes konsultationerne, uden at man er nået frem til en indbyrdes aftalt løsning, kan den part, som har anmodet om konsultationer, gøre brug af artikel 31.5.

AFDELING C

PANELPROCEDURER

ARTIKEL 31.5

Indledning af panelprocedurer

1. Er det ikke lykkedes parterne at løse spørgsmålet gennem konsultationer som omhandlet i artikel 31.4, kan den part, som har anmodet om konsultationer, anmode om, at der nedsættes et panel.
2. Anmodningen om nedsættelse af et panel indgives skriftligt til den anden part. Den klagende part skal i sin anmodning anføre den anfægtede foranstaltning, de omfattede bestemmelser, som efter dens opfattelse finder anvendelse, og forklare, hvordan denne foranstaltning udgør en overtrædelse af de omfattede bestemmelser på en måde, der er tilstrækkelig til klart at redegøre for retsgrundlaget for klagen.

ARTIKEL 31.6

Nedsættelse af et panel

1. Et panel sammensættes af tre panelmedlemmer.
2. Senest 14 dage efter datoen for indgivelse af anmodningen om nedsættelse af et panel til den indklagede part skal parterne konsultere hinanden for at nå frem til en aftale om panelets sammensætning.
3. Når parterne ikke til enighed om panelets sammensætning inden for den i stk. 2 omhandlede frist, udpeger hver part et panelmedlem fra dennes delliste, der er opstillet i henhold til artikel 31.8, stk. 1, senest 10 dage efter udløbet af fristen i stk. 2. Hvis den indklagede part ikke udpeger et panelmedlem fra sin delliste inden for denne frist, vælger den klagende parts medformand for handelsudvalget senest fem dage efter udløbet af fristen ved lodtrækning et panelmedlem fra dellisten for den pågældende part. Handelsudvalgets medformand fra den klagende part kan uddelegere denne lodtrækning til udvælgelse af et panelmedlem.

4. Når parterne ikke til enighed om panelets formand inden for den frist, der er fastsat i stk. 2, udvælger den klagende parts medformand for handelsudvalget senest 10 dage efter udløbet af denne frist ved lodtrækning panelets formand fra dellisten over formænd, som er udarbejdet i henhold til artikel 31.8, stk. 1, litra c). Handelsudvalgets medformand fra den klagende part kan uddelegere denne lodtrækning til udvælgelse af panelets formand.

5. Panelet anses for at være nedsat 15 dage efter, at de tre udvalgte panelmedlemmer har meddelt parterne deres accept af udpegelsen i overensstemmelse med bilag 31-A, medmindre parterne aftaler andet. Hver part offentliggør straks datoen for nedsættelsen af panelet.

6. Hvis en af de i artikel 31.8 omhandlede lister ikke er blevet udarbejdet eller ikke indeholder et tilstrækkeligt antal navne på det tidspunkt, hvor en anmodning fremsættes i henhold til denne artikels stk. 3 eller 4, udvælges panelmedlemmerne ved lodtrækning blandt de personer, som en af parterne eller begge parter formelt har foreslået i overensstemmelse med bilag 31-A.

ARTIKEL 31.7

Valg af værneting

1. Hvis der opstår en tvist vedrørende en foranstaltning i forbindelse med en påstået overtrædelse af en forpligtelse i henhold til denne aftale og en anden international aftale, der i væsentlig grad svarer til hinanden, og som begge parter er part i, herunder WTO-overenskomsten, vælger den klagende part det værneting, hvor tvisten skal bilægges.

2. Når en part har valgt værneting og indledt en tvistbilæggelsesprocedure i henhold til denne afdeling eller i henhold til en anden international aftale med hensyn til den i stk. 1 omhandlede foranstaltning, skal denne part ikke indlede en tvistbilæggelsesprocedure i henhold til henholdsvis den anden internationale aftale eller denne afdeling, medmindre det værneting, der først blev valgt, af proceduremæssige eller retlige årsager ikke når frem til en afgørelse i sagen.

3. Med henblik på denne artikel:
 - a) anses tvistbilæggelsesprocedurer i henhold til denne afdeling for at være indledt, når en part anmoder om nedsættelse af et panel i henhold til artikel 31.5

 - b) anses tvistbilæggelsesprocedurer i henhold til WTO-overenskomsten for at være indledt, når en part anmoder om, at der nedsættes et panel i henhold til artikel 6 i den forståelse vedrørende reglerne og procedurerne for tvistbilæggelse, der er indeholdt i bilag 2 til WTO-overenskomsten, og

c) anses tvistbilæggelsesprocedurer i henhold til enhver anden aftale for at være indledt i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i den pågældende aftale.

4. Uden at det berører stk. 2, er intet i denne aftale til hinder for, at en part suspenderer forpligtelser, der er godkendt af WTO's tvistbilæggelsesorgan eller godkendt i henhold til tvistbilæggelsesprocedurerne i en anden international aftale, som parterne deltager i. WTO-overenskomsten eller en anden international aftale mellem parterne kan ikke påberåbes for at forhindre en part i at suspendere forpligtelser i henhold til denne afdeling.

ARTIKEL 31.8

Lister over panelmedlemmer

1. Handelsudvalget udarbejder senest et år efter datoen for denne aftales ikrafttræden en liste over mindst 15 personer, som er villige og i stand til at fungere som panelmedlemmer. Listen skal bestå af tre dellister:

- a) en delliste over personer udarbejdet efter forslag fra Den Europæiske Union
- b) en delliste over personer udarbejdet efter forslag fra Chile og
- c) en delliste over personer, som ikke er statsborgere i nogen af parterne, og som skal varetage formandshvervet i panelet.

2. Hver deliste skal bestå af mindst fem personer. Handelsudvalget skal sørge for, at listen altid indeholder dette minimum antal personer.

3. Handelsudvalget kan opstille supplerende lister over personer med ekspertise inden for specifikke sektorer, der er omfattet af denne aftale. Forudsat at parterne er indforstået hermed, anvendes sådanne supplerende lister med henblik på at sammensætte panelet i overensstemmelse med proceduren i artikel 31.6.

ARTIKEL 31.9

Krav til panelmedlemmer

1. Hvert panelmedlem skal:
 - a) have påvist ekspertviden inden for jura, international handel og andre anliggender, der er omfattet af denne aftale
 - b) være uafhængigt af og må ikke være tilknyttet eller modtage instruktioner fra nogen af parterne
 - c) handle efter deres egen overbevisning og må ikke modtage instruktioner fra nogen organisation eller regering i spørgsmål vedrørende tvisten og
 - d) overholde bilag 31-B.

2. Formanden skal ud over at opfylde kravene i stk. 1 have erfaring med tvistbilæggelsesprocedurer.
3. Med hensyn til tvistens genstand kan parterne i konkrete tilfælde aftale at fravige kravene i stk. 1, litra a).

ARTIKEL 31.10

Panelets funktion

Panelet:

- a) skal foretage en objektiv vurdering af den sag, det har fået forelagt, herunder en objektiv vurdering af sagens omstændigheder, anvendeligheden af og overensstemmelsen med de omfattede bestemmelser
- b) skal i sine beslutninger og rapporter fremlægge de faktiske konstateringer, anvendeligheden af de omfattede bestemmelser og rationalet for alle sine konstateringer og konklusioner og
- c) bør regelmæssigt føre konsultationer med parterne og give passende muligheder for at nå frem til en indbyrdes aftalt løsning.

ARTIKEL 31.11

Mandat

1. Medmindre parterne aftaler andet senest fem dage efter datoen for nedsættelsen af panelet, er panelets mandat:

"på baggrund af de relevante bestemmelser i interimsaftalen om handel mellem Den Europæiske Union på den ene side og Republikken Chile på den anden side, som parterne har anført, at undersøge det spørgsmål, der henvises til i anmodningen om nedsættelse af panelet, at drage konklusioner om den anfægtede foranstaltnings overensstemmelse med de omfattede bestemmelser i den pågældende aftale og udarbejde en rapport i overensstemmelse med artikel 31.13 i nævnte aftale".

2. Enes parterne om et andet mandat end det, der er omhandlet i stk. 1, skal de meddele det aftalte mandat til panelet inden udløbet af fristen i stk. 1.

ARTIKEL 31.12

Beslutning om sagens hastende karakter

1. Hvis en part anmoder herom, skal panelet senest 10 dage efter datoen for sin nedsættelse beslutte, om sagen vedrører et spørgsmål af hastende karakter.

2. I hastende tilfælde nedsættes de gældende frister i denne afdeling til den halve tid, bortset fra de frister, der er omhandlet i artikel 31.6 og 31.11.

ARTIKEL 31.13

Foreløbige rapporter og endelige rapporter

1. Panelet fremlægger en foreløbig rapport for parterne senest 90 dage efter datoen for nedsættelsen af panelet. Finder panelet, at denne frist ikke kan overholdes, skal panelets formand underrette parterne derom med angivelse af årsagerne til forsinkelsen og datoen for, hvornår panelet agter at fremlægge sin foreløbige rapport. Panelet må under ingen omstændigheder fremlægge sin foreløbige rapport senere end 120 dage efter datoen for nedsættelsen af panelet.
2. Hver part kan indgive en skriftlig anmodning til panelet om at genbehandle bestemte punkter i den foreløbige rapport senest 10 dage efter indgivelsen heraf. En part kan fremsætte bemærkninger til den anden parts anmodning indtil seks dage efter datoen for indgivelse af anmodningen.
3. Hvis der ikke indgives nogen anmodning i henhold til stk. 2, anses den foreløbige rapport som den endelige rapport.

4. Panelet fremlægger sin endelige rapport for parterne senest 120 dage efter datoen for nedsættelsen af panelet. Finder panelet, at denne frist ikke kan overholdes, skal panelets formand meddele parterne derom med angivelse af årsagerne til forsinkelsen og datoen for, hvornår panelet agter at fremlægge sin endelige rapport. Panelet må under ingen omstændigheder fremlægge sin endelige rapport senere end 150 dage efter datoen for panelets nedsættelse.

5. Den endelige rapport skal indeholde en drøftelse af eventuelle skriftlige anmodninger fra parterne vedrørende den foreløbige rapport og klart tage stilling til enhver bemærkning hertil fra parterne. Panelet fremlægger følgende i den foreløbige rapport og den endelige rapport:

- a) en beskrivende del med et sammendrag af parternes argumenter og bemærkningerne som omhandlet i stk. 2
- b) dets konklusioner vedrørende sagens omstændigheder og anvendeligheden af de relevante omfattede bestemmelser
- c) dets konklusioner om, hvorvidt den anfægtede foranstaltning er i overensstemmelse med de relevante omfattede bestemmelser, og
- d) en begrundelse for konklusionerne som omhandlet i litra b) og c).

6. Den endelige rapport skal være endelig og bindende for parterne.

ARTIKEL 31.14

Efterlevelseshforanstaltninger

1. Den indklagede part skal træffe de foranstaltninger, som er nødvendige for straks at efterleve den endelige rapport med henblik på at overholde de omfattede bestemmelser.
2. Den indklagede part giver senest 30 dage efter datoen for indgivelse af den endelige rapport den klagende part meddelelse om de foranstaltninger, der er truffet eller planlagt med henblik på at efterleve den endelige rapport.

ARTIKEL 31.15

Rimelig frist

1. Er øjeblikkelig efterlevelse ikke mulig, skal den indklagede part senest 30 dage efter fremlæggelsen af den endelige rapport informere den klagende part om længden af den rimelige frist, der er nødvendig med henblik på efterlevelse. Parterne bestræber sig på at nå til enighed om længden af den rimelige frist til efterlevelse af den endelige rapport.

2. Når parterne ikke til enighed om, hvad der kan betragtes som en rimelig frist, kan den klagende part tidligst 20 dage efter datoen for indgivelsen af meddelelsen i henhold til stk. 1 skriftligt anmode det oprindelige panel om at fastsætte en rimelig frist. Panelet fremlægger sin afgørelse for parterne senest 20 dage efter datoen for indgivelse af anmodningen.
3. Den indklagede part giver mindst en måned inden udløbet af den rimelige frist den klagende part meddelelse om sine fremskridt, når det gælder efterlevelse af den endelige rapport.
4. Parterne kan aftale at forlænge den rimelige frist.

ARTIKEL 31.16

Evaluering af efterlevelse

1. Den indklagede part skal, senest på datoen for udløbet af den rimelige frist, jf. artikel 31.15, give den klagende part meddelelse om enhver foranstaltning, den har truffet for at efterleve den endelige rapport.

2. Er parterne uenige om eksistensen af eller overensstemmelsen mellem de omfattede bestemmelser og eventuelle efterlevelseshforanstaltninger, kan den klagende part skriftligt anmode det oprindelige panel om at træffe afgørelse i sagen. Anmodningen skal indeholde den anfægtede foranstaltning, og der redegøres for, hvordan denne foranstaltning udgør en tilsidesættelse af de omfattede bestemmelser på en måde, der er tilstrækkelig til klart at redegøre for retsgrundlaget for klagen. Panelet fremlægger sin afgørelse for parterne senest 46 dage efter datoen for indgivelse af anmodningen.

ARTIKEL 31.17

Foreløbige retsmidler

1. På anmodning af og efter konsultationer med den klagende part fremlægger den indklagede part et tilbud om midlertidig kompensation, hvis:
 - a) den indklagede part giver den klagende part meddelelse om, at det ikke er muligt at efterleve den endelige rapport
 - b) den indklagede part undlader at meddele, hvilke efterlevelseshforanstaltninger der er truffet eller planlægges truffet inden for den i artikel 31.14 omhandlede frist, eller hvilke efterlevelseshforanstaltninger der er truffet inden datoen for udløbet af den rimelige frist som omhandlet i artikel 31.15
 - c) panelet finder, at der ikke er truffet foranstaltninger for at efterleve rapporten i overensstemmelse med artikel 31.16, eller

- d) panelet finder, at den foranstaltning, der er truffet for at efterleve rapporten, ikke er i overensstemmelse med de omfattede bestemmelser, jf. artikel 31.16.
2. I de tilfælde, der er omhandlet i stk. 1, litra a), b), c) eller d), kan den klagende part meddele indklagede part, at den ønsker at suspendere forpligtelserne som omhandlet i de omfattede bestemmelser, hvis:
- a) den klagende part beslutter ikke at indgive en anmodning i henhold til stk. 1, eller
- b) den klagende part har indgivet en anmodning i henhold til stk. 1, og parterne ikke når til enighed om den midlertidige kompensation inden for 20 dage efter datoen for udløbet af den rimelige frist som omhandlet i artikel 31.15 eller indgivelsen af panelets afgørelse i henhold til artikel 31.16.
3. Den klagende part kan suspendere forpligtelserne 10 dage efter datoen for indgivelsen af den i stk. 2 omhandlede meddelelse, medmindre den indklagede part har indgivet en anmodning i henhold til stk. 6.
4. Omfanget af suspensionen af forpligtelser må ikke overstige det omfang, der svarer til den annullation eller forringelse, som overtrædelsen har forårsaget. I meddelelsen som omhandlet i stk. 2 specificeres omfanget af den påtænkte suspension af forpligtelser.

5. Ved valget af, hvilke forpligtelser der skal suspenderes, søger den klagende part først at suspendere forpligtelserne i samme sektor eller sektorer som dem, der berøres af den foranstaltning, der af panelet anses for at være uforenelig med de omfattede bestemmelser. Suspensionen af forpligtelser kan anvendes for andre sektorer, der er omfattet af denne aftale, undtagen de sektorer, hvor panelet har konstateret annullation eller forringelse, navnlig hvis den klagende part er af den opfattelse, at en sådan suspension i den anden sektor er praktisk mulig eller effektiv med henblik på at opnå efterlevelse.

6. Finder den indklagede part, at det meddelte omfang af den påtænkte suspension af forpligtelser overstiger det omfang, der svarer til den annullation eller forringelse, som er forårsaget af overtrædelsen, kan den inden udløbet af den i stk. 3 fastsatte frist skriftligt anmode det oprindelige panel om at afgøre spørgsmålet. Panelet meddeler parterne sin afgørelse om omfanget af suspensionen af forpligtelser senest 30 dage fra datoen for anmodningen. Den klagende part må ikke suspendere nogen forpligtelser, før panelet har meddelt sin afgørelse. Suspension af forpligtelser skal ske i henhold til denne afgørelse.

7. Suspension af forpligtelser eller compensation som omhandlet i denne artikel skal være midlertidig og må ikke anvendes efter:

- a) at parterne er nået til enighed om en indbyrdes aftalt løsning i henhold til artikel 31.32
- b) at parterne er nået til enighed om, at efterlevelseshandlingen bringer den indklagede part i overensstemmelse med de omfattede bestemmelser, eller

- c) at eventuelle efterlevelseshforanstaltninger, som panelet anser for ikke at være i overensstemmelse med de omfattede bestemmelser, er blevet trukket tilbage eller ændret, så den indklagede part bringes i overensstemmelse med disse bestemmelser.

ARTIKEL 31.18

Evaluering af efterlevelseshforanstaltninger truffet efter midlertidige retsmidler

1. Den indklagede part skal give den klagende part meddelelse om enhver foranstaltning, den har truffet med henblik på efterlevelse enten efter suspensionen af forpligtelser eller efter anvendelsen af midlertidig kompensation. Den klagende part skal, undtagen i de i stk. 2 omhandlede tilfælde, afslutte suspensionen af forpligtelser senest 30 dage efter datoen for indgivelse af denne meddelelse. I tilfælde, hvor der er blevet anvendt kompensation, og med undtagelse af de i stk. 2 omhandlede tilfælde, kan den indklagede part afslutte anvendelsen af en sådan kompensation senest 30 dage efter datoen for indgivelse af sin meddelelse om, at forholdene er bragt i overensstemmelse.
2. Når parterne ikke til enighed om, hvorvidt den meddelte foranstaltning. jf. stk. 1, bringer den indklagede part i overensstemmelse med de omfattede bestemmelser, senest 30 dage efter datoen for indgivelse af meddelelsen, skal den klagende part skriftligt anmode det oprindelige panel om at træffe afgørelse i sagen. Panelet fremlægger sin afgørelse for parterne senest 46 dage efter datoen for indgivelsen af denne anmodning. Finder panelet, at de truffede efterlevelseshforanstaltninger er i overensstemmelse med de omfattede bestemmelser, bringes suspensionen af forpligtelser eller kompensationen til ophør. Hvis det er relevant, tilpasser den klagende part omfanget af suspensionen af forpligtelser eller af kompensationen i lyset af panelets afgørelse.

3. Finder den indklagede part, at det omfang af suspension, som den klagende part har gennemført, er større end det omfang, der svarer til den annullation eller forringelse, som den manglende efterlevelse har forårsaget, kan den skriftligt anmode det oprindelige panel om at afgøre spørgsmålet.

ARTIKEL 31.19

Udskiftning af panelmedlemmer

Hvis et panelmedlem under en panelprocedure i henhold til denne afdeling ikke er i stand til at deltage, trækker sig tilbage eller skal udskiftes, fordi den pågældende ikke opfylder kravene i bilag 31-B, udpeges et nyt panelmedlem i overensstemmelse med artikel 31.6. Fristen for fremlæggelse af en rapport eller afgørelse som omhandlet i denne afdeling forlænges med den tid, der er nødvendig for at udpege det nye panelmedlem.

ARTIKEL 31.20

Forretningsorden

1. Panelprocedurer i henhold til denne afdeling er underlagt dette kapitel og bilag 31-A.
2. Panelets høringer skal være åbne for offentligheden, medmindre andet er fastsat i bilag 31-A.

ARTIKEL 31.21

Suspension og afslutning

1. Efter fælles anmodning fra parterne skal panelet til enhver tid suspendere sit arbejde i en af parterne aftalt periode på højst 12 på hinanden følgende måneder.
2. Panelet genoptager arbejdet før suspensionsperiodens afslutning på skriftlig anmodning fra begge parter eller ved suspensionsperiodens afslutning på skriftlig anmodning fra en af parterne. Den anmodende part giver meddelelse herom til den anden part. Anmoder ingen part om genoptagelse af panelets arbejde ved suspensionsperiodens afslutning, bortfalder panelets bemyndigelse, og tvistbilæggelsesproceduren afsluttes.
3. Suspenderes panelets arbejde i henhold til denne artikel, forlænges de relevante frister i henhold til denne afdeling med den periode, hvori panelets arbejde var suspenderet.

ARTIKEL 31.22

Ret til at søge oplysninger

1. Panelet kan efter anmodning fra en part eller på eget initiativ anmode parterne om oplysninger, som det finder nødvendige og passende. Parterne skal hurtigt og fyldestgørende besvare enhver anmodning om sådanne oplysninger fra panelet.

2. Panelet kan efter anmodning fra en part eller på eget initiativ anmode alle andre kilder om oplysninger, som det finder nødvendige og passende. Panelet har også ret til at indhente udtalelser, herunder oplysninger og teknisk rådgivning, fra eksperter, hvis det finder det hensigtsmæssigt, og på de vilkår og betingelser, som parterne eventuelt måtte blive enige om.
3. Panelet tager amicus curiae-indlæg fra fysiske personer fra en part eller juridiske personer, der er etableret på en parts territorium, i betragtning i overensstemmelse med bilag 31-A.
4. Alle oplysninger, som panelet indhenter i henhold til denne artikel, videregives til parterne, og parterne kan fremsætte bemærkninger til disse oplysninger.

ARTIKEL 31.23

Fortolkningsregler

1. Panelet fortolker de omfattede bestemmelser efter sædvanereglene for fortolkning af folkeretten, herunder dem, der er kodificeret i Wienerkonventionen om traktatretten.
2. Panelet tager ligeledes hensyn til relevante fortolkninger i rapporter fra WTO-paneler og appelinstansen, som er nedsat af WTO's tvistbilægelsesorgan.
3. Panelets rapporter og afgørelser kan ikke udvide eller begrænse parternes rettigheder og forpligtelser som fastsat i denne aftale.

ARTIKEL 31.24

Panelets rapporter og afgørelser

1. Panelets drøftelser er fortrolige. Panelet bestræber sig på i videst muligt omfang at udarbejde rapporter og træffe afgørelser ved enstemmighed. Hvis dette ikke er muligt, afgør panelet sagen ved flertalsafstemning. Oplysninger om panelmedlemmernes dissens må under ingen omstændigheder offentliggøres.
2. Hver part gør sine egne indlæg og panelets rapporter og afgørelser offentligt tilgængelige, under forudsætning af at fortrolige oplysninger beskyttes.
3. Panelets rapporter og afgørelser godkendes betingelsesløst af parterne. De skaber hverken rettigheder eller forpligtelser for personer.
4. Panelet og parterne skal behandle alle oplysninger, som en part forelægger panelet i henhold til bilag 31-A som fortrolige.

AFDELING D

MÆGLINGSORDNING

ARTIKEL 31.25

Målsætning

1. Målet med mæglingsordningen er at gøre det lettere at finde en indbyrdes aftalt løsning på problemer ved hjælp af en udførlig og hurtig procedure med mæglerbistand.
2. Mæglingsproceduren kan først indledes, efter at parterne er nået til enighed om at finde frem til indbyrdes aftalte løsninger og tage hensyn til eventuelle råd og forslag fra mægleren.

ARTIKEL 31.26

Indledning af mæglingsproceduren

1. En part ("den anmodende part") kan til enhver tid anmode den anden part ("den svarende part") skriftligt om at deltage i en mæglingsprocedure om enhver foranstaltning, som den svarende part har truffet, og som angiveligt har negative virkninger for handelen eller investeringerne mellem parterne.

2. Anmodningen som omhandlet i stk. 1 skal være tilstrækkelig detaljeret til at fremstille den anmodende parts indvendinger klart, og den skal:
 - a) angive den anfægtede foranstaltning
 - b) omfatte en redegørelse for den negative indvirkning, som foranstaltningen ifølge den anmodende part har eller vil få på samhandelen eller investeringerne mellem parterne, og
 - c) gøre rede for, hvordan der efter den anmodende parts opfattelse er sammenhæng mellem disse virkninger og foranstaltningen.
3. Den svarende part behandler anmodningen med velvilje og fremsender en skriftlig accept eller afvisning heraf til den anmodende part senest 10 dage efter datoen for indgivelsen. I modsat fald betragtes anmodningen som afvist.

ARTIKEL 31.27

Valg af mægler

1. Parterne bestræber sig på at nå til enighed om en mægler senest 14 dage efter datoen for indledning af mæglingsproceduren.

2. Hvis parterne ikke kan nå til enighed om en mægler inden for den i denne artikels stk. 1 fastsatte frist, kan de hver især anmode handelsudvalgets medformand fra den anmodende part om ved lodtrækning at udvælge mægleren fra den delliste over formænd, der er udarbejdet i henhold til artikel 31.8. stk. 1, litra c), senest fem dage efter datoen for anmodningen. Handelsudvalgets medformand fra den anmodende part kan uddelegere denne lodtrækning til udvælgelse af en mægler.
3. Hvis den i artikel 31.8, stk. 1, litra c) omhandlede delliste over formænd ikke er udarbejdet på det tidspunkt, hvor der fremsættes en anmodning i henhold til artikel 31.26, udvælges mægleren ved lodtrækning blandt de personer, som den ene eller begge parter formelt har foreslået med henblik på denne delliste.
4. En mægler må ikke være statsborger i en af parterne eller ansat af en af parterne, medmindre parterne aftaler andet.
5. En mægler skal opfylde kravene i bilag 31-B.

ARTIKEL 31.28

Regler for mæglingsproceduren

1. Senest 10 dage efter datoen for udpegelse af mægleren forelægger den anmodende part mægleren og den svarende part en skriftlig, detaljeret redegørelse for dens betænkeligheder, navnlig om, hvordan den anfægtede foranstaltning fungerer, og hvilke mulige negative virkninger den har for handel eller investeringer. Senest 20 dage efter datoen for modtagelse af denne redegørelse kan den svarende part fremsætte skriftlige bemærkninger hertil. En part kan i sin redegørelse eller sine bemærkninger inddrage oplysninger, som parten anser for relevante.
2. Mægleren bistår på en gennemsigtig måde parterne med at skabe klarhed over den pågældende foranstaltning og dens mulige negative virkninger for handelen eller investeringerne. Mægleren kan navnlig tilrettelægge møder mellem parterne, høre dem sammen eller hver for sig, søge bistand hos eller rådføre sig med relevante eksperter og berørte parter samt yde yderligere støtte, som parterne måtte anmode om. Inden mægleren søger bistand hos eller rådfører sig med relevante eksperter og berørte parter, hører vedkommende parterne.
3. Mægleren kan tilbyde rådgivning og foreslå en løsning, som parterne kan overveje. Parterne kan acceptere eller afvise den foreslåede løsning, eller de kan blive enige om en anden løsning. Mægleren rådgiver ikke vedrørende den anfægtede foranstaltnings overensstemmelse med denne aftale og fremsætter ikke bemærkninger herom.
4. Mæglingsproceduren finder sted på den svarende parts territorium eller et andet sted eller på en anden måde, som parterne er enige om.

5. Parterne bestræber sig på at nå frem til en indbyrdes aftalt løsning senest 60 dage efter datoen for udnævnelse af mægleren. Indtil der opnås endelig enighed, kan parterne overveje eventuelle midlertidige løsninger, særlig hvis foranstaltningen vedrører letfordærlige varer eller sæsonvarer eller -tjenesteydelser.

6. Efter anmodning fra en af parterne sender mægleren parterne et udkast til en faktuel redegørelse med:

- a) et kort resumé af den anfægtede foranstaltning
- b) de fulgte procedurer og
- c) hvis det er relevant, den gensidigt acceptable løsning, herunder eventuelle midlertidige løsninger.

7. Mægleren giver parterne 15 dage efter datoen for indsendelse af udkastet til en faktuel redegørelse til at fremsætte bemærkninger hertil. Efter at have gennemgået parternes bemærkninger forelægger mægleren parterne en endelig faktuel rapport senest 15 dage efter modtagelsen af bemærkningerne. Udkastet til en faktuel redegørelse og den endelige faktuelle redegørelse må ikke indeholde nogen fortolkning af denne aftale.

8. Mæglingsproceduren afsluttes:

- a) ved parternes vedtagelse af en indbyrdes aftalt løsning, på datoen for meddelelsen herom til mægleren

- b) ved gensidig aftale mellem parterne på et hvilket som helst tidspunkt i løbet af proceduren, på datoen for meddelelsen af denne aftale til mægleren
- c) ved en skriftlig erklæring fra mægleren, efter høring af parterne, om at yderligere mægling ville være formålsløs, på datoen for meddelelse af denne erklæring til parterne eller
- d) ved en skriftlig erklæring, som en af parterne afgiver efter at have undersøgt indbyrdes aftalte løsninger i løbet af mæglingsproceduren og efter at have overvejet mæglerens rådgivende udtalelser og forslag til løsninger, på datoen for meddelelse af erklæringen til mægleren og den anden part.

ARTIKEL 31.29

Fortrolighed

Medmindre parterne aftaler andet, er alle trin i mæglingsproceduren, herunder rådgivning eller forslag til løsninger, fortrolige. En part kan meddele offentligheden, at en mæglingsprocedure finder sted.

ARTIKEL 31.30

Forhold til tvistbilæggelsesprocedurer

1. Mæglingsproceduren berører ikke parternes rettigheder og forpligtelser i henhold til afdeling B og C eller tvistbilæggelsesprocedurer i henhold til enhver anden aftale.
2. I forbindelse med andre tvistbilæggelsesprocedurer i henhold til denne aftale eller en anden aftale må en part ikke anvende følgende som dokumentation eller bevismateriale, og et panel må ikke i overvejelserne inddrage:
 - a) den anden parts holdning under mæglingsproceduren eller oplysninger, der udelukkende er indsamlet i henhold til artikel 31.28, stk. 2
 - b) den anden parts tilkendegivelse af villighed til at acceptere en løsning vedrørende den foranstaltning, der er genstand for mæglingen, eller
 - c) rådgivende udtalelser eller forslag fremsat af mægleren.
3. Medmindre andet aftales mellem parterne, kan en mægler ikke deltage i et panel i en tvistbilæggelsesprocedure i henhold til denne aftale eller nogen anden aftale, der vedrører samme anliggende, i forbindelse med hvilket vedkommende har været mægler.

AFDELING E

FÆLLES BESTEMMELSER

ARTIKEL 31.31

Anmodning om oplysninger

1. Inden der indgives en anmodning om konsultationer eller mægling i henhold til henholdsvis artikel 31.4 eller 31.26, kan en part anmode om oplysninger fra den anden part vedrørende en foranstaltning, som angiveligt har negative virkninger for handelen eller investeringerne mellem parterne. Den part, til hvem en sådan anmodning er indgivet, afgiver senest 20 dage efter datoen for indgivelse af anmodningen et skriftligt svar med sine bemærkninger til de oplysninger, som der anmodes om.
2. Hvis den part, som modtager anmodningen, vurderer, at den ikke vil kunne afgive svar inden for 20 dage efter datoen for indgivelse af anmodningen, giver den straks den anden part meddelelse herom, begrundet forsinkelsen og angiver, hvor lang tid den skønner, det i bedste fald vil tage, inden den kan afgive svar.
3. En part forventes normalt at anmode om oplysninger i henhold til denne artikels stk. 1, inden der indgives en anmodning om konsultationer eller mægling i henhold til henholdsvis artikel 31.4 eller 31.26.

ARTIKEL 31.32

Indbyrdes aftalt løsning

1. Parterne kan til enhver tid finde frem til en indbyrdes aftalt løsning på enhver tvist som omhandlet i artikel 31.2.
2. Findes der frem til en indbyrdes aftalt løsning i løbet af panel- eller mæglingsproceduren, skal parterne i fællesskab meddele den aftalte løsning til henholdsvis panelets formand eller mægleren. Panel- eller mæglingsproceduren afsluttes ved en sådan meddelelse.
3. Hver part træffer de foranstaltninger, der er nødvendige for at gennemføre den indbyrdes aftalte løsning omgående eller inden for den aftalte frist, alt efter omstændighederne.
4. Den gennemførende part skal senest ved udløbet af den aftalte frist skriftligt give den anden part meddelelse om enhver foranstaltning, som den har truffet for at gennemføre den indbyrdes aftalte løsning.

ARTIKEL 31.33

Frister

1. Alle frister, der er fastsat i dette kapitel, regnes fra dagen efter den handling, som de vedrører.

2. Alle frister, der er omhandlet i dette kapitel, kan ændres efter fælles aftale mellem parterne.
3. I henhold til afdeling C kan panelet til enhver tid foreslå parterne at ændre en i dette kapitel omhandlet frist med angivelse af begrundelsen for et sådant forslag.

ARTIKEL 31.34

Omkostninger

1. Parterne afholder deres egne udgifter til deltagelse i panel- eller mæglingsproceduren.
2. Parterne deler ligeligt udgifterne til organisatoriske aspekter, herunder panelmedlemmernes og mæglerens vederlag og udgifter. Panelmedlemmernes vederlag fastsættes i overensstemmelse med bilag 31-A. Bestemmelserne vedrørende panelmedlemmernes vederlag som fastsat i bilag 31-A gælder på tilsvarende vis for mæglere.

ARTIKEL 31.35

Ændring af bilag

Handelsrådet kan træffe beslutning om at ændre bilag 31-A og 31-B i henhold til artikel 33.1, stk. 6.

KAPITEL 32

Undtagelser

ARTIKEL 32.1

Almindelige undtagelser

1. Med henblik på kapitel 2, 4, 8, 10¹, 19 og 22 i denne aftale er artikel XX i GATT 1994, herunder bemærkninger og supplerende bestemmelser hertil, med de fornødne ændringer indarbejdet i og gjort til en del af denne aftale.

2. Med forbehold af kravet om, at sådanne foranstaltninger ikke anvendes på en måde, der udgør en vilkårlig eller uberettiget forskelsbehandling mellem lande, hvor lignende forhold gør sig gældende, eller en skjult begrænsning af liberalisering af investeringer eller handel med tjenesteydelser, må intet i kapitel 8, 10², 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20³ eller 22 i denne aftale fortolkes således, at en part forhindres i at indføre eller håndhæve foranstaltninger:
 - a) som er nødvendige af hensyn til den offentlige sikkerhed eller den offentlige sædelighed eller af hensyn til opretholdelse af den offentlige orden⁴

¹ Denne bestemmelse finder ikke anvendelse på artikel 10.7.

² Denne bestemmelse finder ikke anvendelse på artikel 10.7.

³ Det præciseres, at intet i denne artikel må fortolkes således, at det begrænser rettighederne som fastsat i bilag 20.

⁴ Undtagelserne i dette litra må kun påberåbes, hvis der består en reel og tilstrækkelig alvorlig trussel mod en grundlæggende samfundsinteresse.

- b) som er nødvendige for at beskytte menneskers, dyrs eller planters liv eller sundhed
- c) som er nødvendige for at sikre overholdelse af love eller forskrifter, der ikke er uforenelige med denne aftale, herunder bestemmelser om:
 - i) forebyggelse af vildledende og svigagtig praksis eller følgerne af misligholdelse af kontrakter
 - ii) beskyttelse af privatlivets fred i forbindelse med behandling og videregivelse af personoplysninger og beskyttelse af fortroligheden af personlige optegnelser og konti eller
 - iii) sikkerhed.

3. Det præciseres, at parterne er enige om, at i det omfang sådanne foranstaltninger er uforenelige med bestemmelserne i de kapitler i denne aftale, som er omhandlet i denne artikels stk. 1 og 2:

- a) omfatter de foranstaltninger, der er omhandlet i artikel XX, litra b), i GATT 1994 og denne artikels stk. 2, litra b), miljøforanstaltninger, som er nødvendige for at beskytte menneskers, dyrs eller planters liv og sundhed
- b) finder artikel XX, litra g), i GATT 1994 anvendelse på foranstaltninger vedrørende bevarelse af levende og ikkelevende udtømmelige naturressourcer, og

c) kan foranstaltninger, der træffes for at gennemføre multilaterale miljøaftaler, falde ind under artikel XX, litra b) eller g), i GATT 1994 eller denne artikels stk. 2, litra b).

4. Før en part anvender de foranstaltninger, der er omhandlet i artikel XX, litra i) og j), i GATT 1994, giver denne part den anden part alle relevante oplysninger med henblik på at finde en løsning, der er acceptabel for parterne. Hvis der ikke findes en acceptabel løsning senest 30 dage efter afgivelsen af de relevante oplysninger, kan den part, der agter at anvende foranstaltningen, gøre dette. Såfremt ekstraordinære og kritiske omstændigheder, der kræver øjeblikkelig handling, forhindrer forudgående afgivelse og undersøgelse af oplysninger, kan den part, der agter at træffe de pågældende foranstaltninger, straks træffe de forholdsregler, som er nødvendige for at afhjælpe situationen. Den pågældende part underretter øjeblikkeligt den anden part om anvendelsen af sådanne foranstaltninger.

ARTIKEL 32.2

Undtagelser af sikkerhedshensyn

1. Intet i denne aftale må fortolkes således, at:
 - a) en part pålægges at afgive eller tillade adgang til oplysninger, hvis videregivelse den betragter som stridende mod sine væsentlige sikkerhedsinteresser, eller

- b) en part afskæres fra at træffe foranstaltninger, som den anser for nødvendige af hensyn til beskyttelsen af sine væsentlige sikkerhedsinteresser, som:
- i) vedrører produktion af eller handel med våben, ammunition og krigsmateriel eller handel og transaktioner med andre varer og materialer, tjenesteydelser og teknologi og økonomiske aktiviteter, der udøves direkte eller indirekte med henblik på at forsyne et militært anlæg
 - ii) vedrører fissions- og fusionsmaterialer eller materialer, af hvilke disse udvindes, eller
 - iii) foretages i krigstid eller anden krisetilstand i internationale forbindelser, eller
- c) en part afskæres fra at træffe foranstaltninger som følge af sine forpligtelser i medfør af De Forenede Nationers pagt med henblik på at opretholde international fred og sikkerhed.
2. Hver part informerer i videst muligt omfang handelsudvalget om dens aktioner i henhold til stk. 1, litra b) og c), og om disse aktioners afslutning.

ARTIKEL 32.3

Skattemæssige bestemmelser

1. Med henblik på denne artikel forstås ved:

- a) "bopæl": skattemæssigt hjemsted
- b) "skatteaftale": en aftale om undgåelse af dobbeltbeskatning eller andre internationale aftaler eller ordninger, der udelukkende eller hovedsagelig vedrører beskatning, som medlemsstaterne, Den Europæiske Union eller Chile er part i, og
- c) "skatteforanstaltning": en foranstaltning til gennemførelse af skattelovgivningen i Den Europæiske Union, i medlemsstaterne eller i Chile.

2. Denne aftale finder kun anvendelse på skattemæssige foranstaltninger, hvis en sådan anvendelse er nødvendig for, at bestemmelserne i denne aftale kan få virkning.

3. Intet i denne aftale må påvirke rettigheder og forpligtelser, som Den Europæiske Union, dens medlemsstater eller Chile har i henhold til en skatteaftale. Skulle denne aftale på et givet område være uforenelig med en sådan skatteaftale, har sidstnævnte aftale forrang i det omfang, der er uforenelighed. For så vidt angår en skatteaftale mellem Den Europæiske Union eller dens medlemsstater og Chile, afgør de relevante kompetente myndigheder i Den Europæiske Union eller dens medlemsstater på den ene side og Chile på den anden side i henhold til denne aftale og skatteaftalen i fællesskab, om skatteaftalen er uforenelig med denne aftale.

4. Enhver mestbegunstigelsesbehandlingsforpligtelse i denne aftale finder ikke anvendelse med hensyn til en fordel, som Den Europæiske Union, dens medlemsstater eller Chile har indrømmet i henhold til en skatteaftale.

5. Med det forbehold, at sådanne foranstaltninger ikke må anvendes på en måde, der udgør en vilkårlig eller uberettiget forskelsbehandling mellem lande, hvor de samme forhold gør sig gældende, eller en skjult begrænsning af handel og investeringer, må intet i denne aftale fortolkes således, at en part forhindres i at vedtage, opretholde eller håndhæve foranstaltninger, der har til formål at sikre en retfærdig eller effektiv pålæggelse eller opkrævning af direkte skatter:

- a) der skelner mellem skattepligtige, som ikke befinder sig i samme situation, særlig med hensyn til deres bopælssted eller med hensyn til det sted, hvor deres kapital er investeret, eller
- b) der har til formål at forhindre skattesvig eller -unddragelse i henhold til en skatteaftale eller skattelovgivningen i den pågældende part.

ARTIKEL 32.4

Videregivelse af oplysninger

1. Intet i denne aftale må fortolkes således, at en part pålægges at give fortrolige oplysninger, hvis videregivelse vil vanskeliggøre håndhævelse af loven eller på anden måde være i strid med samfundsmæssige interesser, eller som vil skade individuelle offentlige eller private virksomheders legitime kommercielle interesser, medmindre et panel kræver udlevering af sådanne fortrolige oplysninger i forbindelse med tvistbilæggelsesprocedurer under kapitel 31. I sådanne tilfælde skal panelet sikre, at fortroligheden beskyttes fuldt ud.
2. Når en part forelægger oplysninger, der anses for at være fortrolige i henhold til dens lovgivning, for handelsrådet, handelsudvalget, underudvalg eller andre organer, der er nedsat ved denne aftale, skal den anden part behandle disse oplysninger som fortrolige, medmindre der aftales andet med den forelæggende part.

ARTIKEL 32.5

Fritagelser fra WTO

Hvis en forpligtelse i henhold til denne aftale i væsentlig grad svarer til en forpligtelse i henhold til WTO-overenskomsten, anses enhver foranstaltning truffet i overensstemmelse med en fritagelse vedtaget i henhold til artikel IX i WTO-overenskomsten for at være i overensstemmelse med den i det væsentlige tilsvarende forpligtelse i henhold til denne aftale.

KAPITEL 33

INSTITUTIONELLE OG AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

AFDELING A

INSTITUTIONELLE BESTEMMELSER

ARTIKEL 33.1

Handelsrådet

1. Parterne nedsætter hermed et handelsråd. Handelsrådet påser opfyldelsen af målene i denne aftale og fører tilsyn med gennemførelsen heraf. Det undersøger alle spørgsmål, som måtte opstå inden for rammerne af denne aftale.
2. Handelsrådet træder sammen senest et år efter datoen for denne aftales ikrafttræden og derefter hvert andet år, medmindre parterne aftaler andet. Møderne i handelsrådet afholdes som fysiske møder eller via teknologiske midler i overensstemmelse med dets forretningsorden. Fysiske møder afholdes skiftevis i Bruxelles og Santiago. Dagsordenen for et møde i handelsrådet fastlægges af koordinatorene for denne aftale i henhold til artikel 33.3, stk. 2.

3. Handelsrådet består af parternes repræsentanter med ansvar for handels- og investeringsspørgsmål. Formandskabet for handelsrådet varetages i fællesskab af en repræsentant for hver part.

4. Handelsrådet har beføjelse til at vedtage beslutninger i de tilfælde, der er fastsat i denne aftale, og fremsætte henstillinger i overensstemmelse med dets forretningsorden. Handelsrådet træffer beslutninger og fremsætter henstillinger efter indbyrdes aftale. Beslutningerne er bindende for parterne, der skal træffe alle de nødvendige foranstaltninger for at gennemføre disse beslutninger.¹ Henstillinger er ikke bindende.

5. Handelsrådet fastsætter sin egen forretningsorden samt handelsudvalgets forretningsorden på det første møde.

6. Handelsrådet kan:

a) vedtage beslutninger om at ændre:

i) toldafviklingsplanerne i tillæg 2-1 og 2-2 for at fremskynde toldafviklingen

ii) kapitel 3 og bilag 3-A til 3-E

¹ Det præciseres, at Chile vil gennemføre alle beslutninger, der vedtages af handelsrådet, gennem *acuerdos de ejecución* (gennemførelsesaftaler) i overensstemmelse med chilensk lovgivning.

- iii) bilag 6-F og 6-G samt tillæg 6-E-1
- iv) bilag 9-A, 9-D og 9-E samt punkt 1 i bilag 9-B
- v) bilag 14-B
- vi) bilag 22
- vii) definitionen af "subsidier" i artikel 24.2, stk. 1, i det omfang det vedrører virksomheder, der leverer tjenesteydelser, med henblik på at inkorporere resultatet af fremtidige drøftelser i WTO eller relaterede plurilaterale fora om dette spørgsmål
- viii) bilag 25-A for så vidt angår henvisningerne til parternes gældende lovgivning
- ix) bilag 25-B for så vidt angår de kriterier, der skal indgå i indsigelsesproceduren,
- x) bilag 25-C for så vidt angår de geografiske betegnelser
- xi) bilag 31-A og 31-B og
- xii) alle andre bestemmelser, bilag, tillæg eller protokoller, hvis ændring er fastsat i denne aftale

- b) vedtage beslutninger om fortolkninger af bestemmelserne i denne aftale, som er bindende for parterne og alle andre organer, der er etableret i henhold til denne aftale, herunder de paneler, der er omhandlet i kapitel 26 og 31
- c) delegere enhver af sine funktioner til handelsudvalget, herunder beføjelsen til at vedtage beslutninger og fremsætte henstillinger
- d) nedsætte yderligere underudvalg og andre organer i henhold til artikel 33.4, stk. 2, og
- e) fastsætte underudvalgenes og andre organers forretningsorden, hvis det finder det hensigtsmæssigt, i henhold til artikel 33.4, stk. 7.

ARTIKEL 33.2

Handelsudvalget

1. Parterne nedsætter hermed et handelsudvalg. Handelsudvalget bistår det fælles råd i udførelsen af dets opgaver.
2. Handelsudvalget har ansvaret for den generelle gennemførelse af denne aftale. Hvis et spørgsmål eller et emne er under behandling af handelsudvalget, er dette ikke til hinder for, at det også kan behandles af handelsrådet.

3. Handelsudvalget træder sammen senest et år efter datoen for denne aftales ikrafttræden og derefter én gang årligt, medmindre parterne aftaler andet. Møderne i handelsudvalget afholdes som fysiske møder eller via teknologiske midler i overensstemmelse med dets forretningsorden. Fysiske møder afholdes skiftevis i Bruxelles og Santiago. Dagsordenen for et møde i handelsudvalget fastlægges af koordinatorene for denne aftale i henhold til artikel 33.3, stk. 2.

4. Handelsudvalget består af parternes repræsentanter med ansvar for handels- og investeringsspørgsmål. Formandskabet for handelsudvalget varetages i fællesskab af en repræsentant for hver part.

5. Handelsudvalget har beføjelse til at træffe beslutninger i de tilfælde, der er fastsat i denne aftale, eller når handelsrådet har delegeret sådanne beføjelser til det, jf. artikel 33.1, stk. 6, litra c). Handelsudvalget har også beføjelse til at fremsætte henstillinger, herunder når det har fået delegeret sådanne beføjelser i henhold til artikel 33.1, stk. 6, litra c). Handelsudvalget træffer sine beslutninger og fremsætter henstillinger efter indbyrdes aftale og i overensstemmelse med dets forretningsorden. Når handelsudvalget udøver delegerede beføjelser, træffer det sine beslutninger og fremsætter henstillinger i overensstemmelse med forretningsordenen for handelsrådet. Beslutningerne er bindende for parterne, der skal træffe alle de nødvendige foranstaltninger for at gennemføre disse beslutninger.¹ Henstillinger er ikke bindende.

¹ Det præciseres, at Chile vil gennemføre alle beslutninger, der vedtages af handelsudvalget, gennem *acuerdos de ejecución* (gennemførelsesaftaler) i overensstemmelse med chilensk lovgivning.

6. Handelsudvalget skal:

- a) være ansvarligt for den korrekte gennemførelse og anvendelse af denne aftale; i den forbindelse, og uden at det berører de rettigheder, der er fastsat i kapitel 31, kan en part henvise ethvert spørgsmål vedrørende anvendelsen eller fortolkningen af denne aftale til drøftelse i handelsudvalget
- b) påse den yderligere udarbejdelse af bestemmelserne i denne aftale og evaluere resultaterne af dens anvendelse
- c) finde passende metoder til forebyggelse og løsning af problemer, som ellers kunne opstå på områder, der er omfattet af denne aftale
- d) føre tilsyn med arbejdet i alle underudvalg, der er nedsat i henhold til artikel 33.4, og
- e) undersøge eventuelle virkninger for denne aftale af en ny medlemsstats tiltrædelse af Den Europæiske Union.

7. Handelsudvalget kan:

- a) nedsætte yderligere underudvalg og andre organer i henhold til artikel 33.4, stk. 2, og
- b) vedtage afgørelser om ændring af denne aftale i henhold til artikel 33.1, stk. 6, litra a), og om at udstede de fortolkninger, der er omhandlet i artikel 33.1, stk. 6, litra b), i perioden mellem to møder i handelsrådet, når handelsrådet ikke kan mødes, eller på anden måde som fastsat i denne aftale, og

- c) fastsætte underudvalgenes og andre organers forretningsorden, hvis det finder det hensigtsmæssigt, i henhold til artikel 33.4, stk. 7.

ARTIKEL 33.3

Koordinatorerne

1. Hver part udnævner en koordinator for denne aftale senest 60 dage efter datoen for denne aftales ikrafttræden og underretter den anden part om koordinatorens kontaktoplysninger.
2. Koordinatorerne fastlægger i fællesskab dagsordenen og gennemfører alle andre nødvendige forberedelser til møderne i handelsrådet, handelsudvalget og de underudvalg og andre organer, der er nedsat i henhold til artikel 33.4. Koordinatorerne følger op på de beslutninger, der vedtages af henholdsvis handelsrådet og handelsudvalget.

ARTIKEL 33.4

Underudvalg og andre organer

1. Parterne nedsætter herved følgende underudvalg:
 - a) Underudvalget om Told, Handelslettelser og Oprindelsesregler

- b) Underudvalget om Finansielle Tjenesteydelser
- c) Underudvalget om Intellectuel Ejendomsret
- d) Underudvalget om Offentlige Udbud
- e) Udvalget om Sundheds- og Plantesundhedsforanstaltninger
- f) Underudvalget om Tjenesteydelser og Investeringer
- g) Underudvalget om Bæredygtige Fødevarer-systemer
- h) Udvalget om Tekniske Handelshindringer
- i) Udvalget om Handel med Varer og
- j) Udvalget om Handel og Bæredygtig Udvikling.

2. Handelsrådet eller handelsudvalget kan træffe beslutning om at nedsætte yderligere underudvalg eller andre organer. Handelsrådet eller handelsudvalget kan tildele et undervalg eller et andet organ, der er nedsat i henhold til dette stykke, opgaver inden for deres respektive kompetenceområder for at bistå med varetagelsen af deres respektive funktioner og til at behandle særlige opgaver eller emner. Handelsrådet eller handelsudvalget kan ændre de opgaver, der er tildelt underudvalg eller andre organer, og opløse et hvilket som helst af disse underudvalg eller andre organer, der er nedsat i henhold til dette stykke.

3. Underudvalg og andre organer sammensættes af parternes repræsentanter, og formandskabet varetages i fællesskab af en repræsentant for hver part.

4. Medmindre andet er fastsat i denne aftale eller aftalt mellem parterne, mødes underudvalgene senest et år efter nedsættelsen og derefter efter anmodning fra en af parterne eller fra handelsrådet eller handelsudvalget på et passende niveau. Underudvalgene kan også mødes på eget initiativ i overensstemmelse med deres respektive forretningsorden. Møderne i underudvalgene afholdes som fysiske møder eller via teknologiske midler i overensstemmelse med dets forretningsorden. Fysiske møder afholdes skiftevis i Bruxelles og Santiago. Dagsordenen for et møde i underudvalgene og andre organer fastlægges af koordinatorene for denne aftale i henhold til artikel 33.3, stk. 2.

5. Medmindre andet er fastsat i denne aftale, aflægger underudvalgene og andre organer regelmæssigt rapport om deres aktiviteter til handelsudvalget og efter anmodning fra handelsudvalget.

6. Hvis et spørgsmål eller et emne er under behandling af underudvalgene eller de andre organer, er dette ikke til hinder for, at det også kan behandles af handelsrådet eller handelsudvalget.

7. Handelsrådet eller handelsudvalget kan fastsætte underudvalgenes og andre organers forretningsorden, hvis det finder det hensigtsmæssigt. Hvis handelsrådet eller handelsudvalget ikke fastsætter sin forretningsorden, finder handelsudvalgets forretningsorden anvendelse med de fornødne ændringer.

8. Underudvalgene og andre organer kan fremsætte henstillinger i overensstemmelse med deres respektive forretningsorden. Underudvalgene og andre organer kan fremsætte henstillinger efter indbyrdes aftale. Henstillinger fra underudvalgene og andre organer er ikke bindende.

ARTIKEL 33.5

Civilsamfundets deltagelse

Hver part fremmer civilsamfundets deltagelse i gennemførelsen af denne aftale, navnlig i samspil med den respektive interne rådgivningsgruppe som omhandlet i artikel 33.6 og med civilsamfundsforummet som omhandlet i artikel 33.7.

ARTIKEL 33.6

Interne rådgivende grupper

1. Parterne skal hver især nedsætte eller udpege en intern rådgivningsgruppe senest to år efter datoen for denne aftales ikrafttræden. Hver intern rådgivningsgruppe omfatter en afbalanceret repræsentation af uafhængige civilsamfundsorganisationer, herunder ikkestatslige organisationer, fagforeninger og erhvervs- og arbejdsgiverorganisationer. I den forbindelse fastsætter hver part sine egne regler for udnævnelse med henblik på at bestemme sammensætningen af deres respektive interne rådgivningsgruppe, idet aktører fra forskellige sektorer gives mulighed for at få adgang til gruppen. Medlemskabet af hver intern rådgivningsgruppe fornyes regelmæssigt i overensstemmelse med reglerne for udnævnelse som fastsat i henhold til dette stykke.
2. Hver part mødes med sin respektive interne rådgivningsgruppe mindst én gang om året for at drøfte gennemførelsen af denne aftale. Hver part kan tage hensyn til synspunkter eller henstillinger fra dens respektive interne rådgivningsgruppe.
3. For at øge offentlighedens kendskab til dens respektive interne rådgivningsgruppe offentliggør hver part en liste over organisationer, der deltager i dens respektive interne rådgivningsgruppe, samt dens kontaktoplysninger.
4. Parterne fremmer samspillet mellem de interne rådgivningsgrupper på passende vis.

ARTIKEL 33.7

Civilsamfundsforum

1. Parterne fremmer oprettelsen af et civilsamfundsforum med henblik på at føre en dialog om gennemførelsen af denne aftale.
2. Parterne indkalder til møde i civilsamfundsforummet efter indbyrdes aftale. Ved indkaldelse til møde i civilsamfundsforummet indbyder hver part uafhængige civilsamfundsorganisationer, der er etableret på dens territorium, herunder medlemmerne af dens respektive interne rådgivningsgruppe som omhandlet i artikel 33.6. Hver part fremmer en afbalanceret repræsentation med mulighed for deltagelse af ikkestatslige organisationer, fagforeninger og erhvervs- og arbejdsgiverorganisationer. Hver organisation afholder sine egne omkostninger i forbindelse med deltagelsen i civilsamfundsforummet.
3. Parternes repræsentanter, der deltager i handelsrådet eller i handelsudvalget, deltager i civilsamfundsforummets møder, hvis det er relevant. Parterne offentliggør i fællesskab eller hver for sig alle formelle erklæringer, der fremsættes i civilsamfundsforummet.

AFDELING B

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

ARTIKEL 33.8

Territorialt anvendelsesområde

1. Denne aftale finder anvendelse:
 - a) for så vidt angår Den Europæiske Union, på de territorier, hvor traktaten om Den Europæiske Union og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde finder anvendelse, og på de vilkår, der er fastlagt i begge traktater, og
 - b) for så vidt angår Chile, på dets landområde, havområde og luftrum henhørende under dets suverænitet samt den eksklusive økonomiske zone og den kontinentalsokkel, hvor landet udøver suveræne rettigheder og har jurisdiktion i overensstemmelse med folkeretten¹ og chilensk lovgivning².

¹ Det præciseres, at folkeretten navnlig omfatter De Forenede Nationers havretskonvention, udfærdiget i Montego Bay den 10. december 1982.

² Det præciseres, at i tilfælde af uoverensstemmelse mellem Chiles lovgivning og folkeretten, har sidstnævnte forrang.

Begrebet "territorium" i denne aftale skal forstås i overensstemmelse med dette stykke, medmindre andet udtrykkeligt er fastsat i denne aftale.

2. For så vidt angår bestemmelserne vedrørende toldbehandling af varer, herunder oprindelsesregler og midlertidig suspension af denne behandling, finder denne aftale også anvendelse på de områder af Den Europæiske Unions toldområde, der er omhandlet i artikel 4 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 952/2013¹, og som ikke er omfattet af stk. 1, litra a).

ARTIKEL 33.9

Ændringer

1. Parterne kan skriftligt enes om at ændre denne aftale. Ændringer træder i kraft i overensstemmelse med artikel 33.10 med de fornødne ændringer.
2. Uanset denne artikels stk. 1 kan handelsrådet træffe beslutninger om at ændre denne aftale, jf. artikel 33.1 og artikel 33.13, stk. 4.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 952/2013 af 9. oktober 2013 om EU-toldkodeksen (EUT L 269 af 10.10.2013, s. 1).

ARTIKEL 33.10

Ikrafttræden

1. Denne aftale træder i kraft den første dag i den tredje måned efter datoen for den sidste meddelelse, hvor parterne informerer hinanden om gennemførelsen af deres respektive interne procedurer, der er nødvendige for denne aftales ikrafttræden.
2. Meddelelser i medfør af stk. 1 sendes for Den Europæiske Unions vedkommende til Generalsekretariatet for Rådet for Den Europæiske Union og for Chiles vedkommende til udenrigsministeriet.

ARTIKEL 33.11

Andre aftaler

1. Del IV af associeringsaftalen, herunder beslutninger truffet inden for dens institutionelle ramme, har ikke længere virkning, når denne aftale træder i kraft.
2. Denne aftale erstatter del IV af associeringsaftalen, herunder beslutninger truffet inden for dens institutionelle ramme. Henvisninger til førnævnte aftale, herunder beslutninger truffet inden for dens institutionelle ramme, i alle andre aftaler og overenskomster mellem parterne betragtes som henvisninger til denne aftale.

3. Eksisterende aftaler, der henhører under anvendelsesområdet for denne aftale, har ikke længere virkning, når denne aftale træder i kraft.

4. Aftalen om handel med vin i bilag V til associeringsaftalen ("vinaftalen") og aftalen om handel med spiritus og aromatiserede drikkevarer i bilag VI til associeringsaftalen ("spiritusaftalen"),¹ herunder alle tillæg, er med de fornødne ændringer indarbejdet i og gjort til en del af nærværende aftale og på følgende vis:

- a) henvisninger i vinaftalen og spiritusaftalen til den tvistbilæggelsesordning, der er omhandlet i del IV i associeringsaftalen, samt til den adfærdskodeks, der er omhandlet i bilag XVI til associeringsaftalen, gælder som henvisninger til henholdsvis tvistbilæggelsesordningen i kapitel 31 og adfærdskodeksen i bilag 31-B i nærværende aftale
- b) henvisninger i vinaftalen og spiritusaftalen til Fællesskabet gælder som henvisninger til Den Europæiske Union
- c) henvisninger i vinaftalen og spiritusaftalen til associeringsudvalget, nedsat ved associeringsaftalen, gælder som henvisninger til handelsudvalget, nedsat i henhold til artikel 33.2 i nærværende aftale
- d) henvisninger i vinaftalen og spiritusaftalen til bilag IV i associeringsaftalen gælder som henvisninger til kapitel 6 i nærværende aftale
- e) det præciseres, at det blandede udvalg, nedsat i henhold til vinaftalens artikel 30, og det blandede udvalg, nedsat i henhold til spiritusaftalens artikel 17, skal bevares og fortsætter deres funktioner som angivet i artikel 29 i vinaftalen og i artikel 16 i spiritusaftalen og
- f) det præciseres, at artikel 1.5, stk. 2, i nærværende aftale finder anvendelse på vinaftalen og spiritusaftalen.

5. Beslutninger truffet i henhold til associeringsaftalens institutionelle ramme vedrørende

¹ Det præciseres, at datoen for vinaftalens og spiritusaftalens undertegnelse og ikrafttræden er den samme som datoen for associeringsaftalens undertegnelse og ikrafttræden.

vinaftalen eller spiritusaftalen, som er gyldige ved nærværende aftales ikrafttræden, anses for at være vedtaget af handelsudvalget, nedsat i henhold til artikel 33.2 i nærværende aftale.

6. Parterne kan ændre tillæggene til vinaftalen og spiritusaftalen, som indarbejdet, ved brevveksling¹.

¹ Det præciseres, at Chile vil gennemføre ændringer til vinaftalen og til spiritusaftalen, som indarbejdet i nærværende aftale, gennem *acuerdos de ejecución* (gennemførelsesaftaler) i henhold til chilensk lovgivning.

ARTIKEL 33.12

Bilag, tillæg, protokoller, bemærkninger og fodnoter

Bilag, tillæg, protokoller, bemærkninger og fodnoter til denne aftale udgør en integrerende del heraf.

ARTIKEL 33.13

Fremtidige tiltrædelser af Den Europæiske Union

1. Den Europæiske Union giver Chile meddelelse om enhver anmodning fra et tredjeland om tiltrædelse af Den Europæiske Union.
2. Den Europæiske Union giver Chile meddelelse om datoen for undertegnelse af og datoen for ikrafttrædelse af tiltrædelsestraktaten for en ny EU-medlemsstat ("tiltrædelsestraktaten").
3. For så vidt angår en ny EU-medlemsstat finder denne aftale anvendelse fra datoen for den nye medlemsstats tiltrædelse af Den Europæiske Union.

4. For at lette gennemførelsen af denne artikels stk. 3 undersøger handelsudvalget fra datoen for undertegnelse af tiltrædelsestraktaten eventuelle virkninger, som en ny medlemsstats tiltrædelse af Den Europæiske Union måtte have for denne aftale, jf. artikel 33.2, stk. 6, litra e). Handelsrådet træffer beslutning om eventuelle nødvendige ændringer af bilagene til denne aftale og andre nødvendige tilpasninger, herunder overgangsforanstaltninger. Enhver afgørelse truffet af handelsrådet i henhold til dette stykke får virkning fra datoen for den nye medlemsstats tiltrædelse af Den Europæiske Union.

ARTIKEL 33.14

Private rettigheder

1. Intet i denne aftale skal fortolkes således, at der direkte opstår rettigheder eller forpligtelser for personer ud over dem, som stiftes mellem parterne i henhold til folkeretten, og ej heller således, at denne aftale kan gøres direkte gældende i parternes interne retsordener.
2. En part må i den pågældende parts lovgivning ikke give adgang til søgsmål over for den anden part med den begrundelse, at en foranstaltning truffet af den anden part er uforenelig med denne aftale.

ARTIKEL 33.15

Varighed

Denne aftale forbliver i kraft indtil datoen for den avancerede rammeaftales ikrafttræden.

ARTIKEL 33.16

Opsigelse

Uanset artikel 33.15 kan en part meddele den anden part, at den agter at opsiges denne aftale. Denne meddelelse sendes for Den Europæiske Unions vedkommende til generalsekretæren for Rådet for Den Europæiske Union og for Chiles vedkommende til udenrigsministeriet. Opsigelsen får virkning seks måneder efter datoen for meddelelsen.

ARTIKEL 33.17

Autentiske tekster

Denne aftale er udfærdiget i to eksemplarer på bulgarsk, dansk, engelsk, estisk, finsk, fransk, græsk, irsk, italiensk, kroatisk, lettisk, litauisk, maltesisk, nederlandsk, polsk, portugisisk, rumænsk, slovakisk, slovensk, spansk, svensk, tjekkisk, tysk og ungarsk, idet hver af disse tekster har samme gyldighed.

TIL BEKRÆFTELSE HERAF har undertegnede befuldmægtigede underskrevet denne aftale.

Udfærdiget i [...], den [...].

for Den Europæiske Union

for Republikken Chile

Bilag